



Transparentnost informací o skutečném vlastnictví právnických osob a svěřenských fondů v České republice

Technická zpráva

Terence Donovan
Jan Šamánek

S podporou Norských fondů
Grafická úprava: FAÚ MF ČR
Tisk: MF ČR

V Praze 2015

Přílohová část

*Projekt na posílení systému boje proti
korupci a praní špinavých peněz
v České republice*



Programová oblast 25
**Budování kapacit a spolupráce institucí s norskými
veřejnými institucemi, místními a regionálními úřady**

**Projekt na posílení systému boje proti korupci a praní špinavých peněz
v České republice**

Technická zpráva:

**Transparentnost informací o skutečném vlastnictví právnických osob
a svěřenských fondů v České republice**

PŘÍLOHOVÁ ČÁST

17. PŘÍLOHY

- I. Metodika FATF k problematice skutečného majitele
- II. Jersey – konzultační zpráva
- III. Deklarace G7/G8 z Lough Erne (Lough Erne Declaration) a Deklarace principů G20 (G20 Statement of Principles)
- IV. Srovnávací studie závazků v oblasti transparentnosti zpracovaná Christian Aid/Global Witness (Christian Aid/Global Witness published comparison of transparency commitments)

Mezinárodní analýzu zpracovali:
Terence Donovan, Konzultant Rady Evropy

Analýzu situace v České republice zpracoval:
Jan Šamánek, konzultant FAÚ



METODIKA

TRANSPARENTNOST A SKUTEČNÉ VLASTNICTVÍ

Říjen 2014



FINANČNÍ AKČNÍ SKUPINA

Finanční akční skupina (FATF) je nezávislá nevládní organizace zaměřená na rozvíjení a podporu zásad politiky na ochranu globálního finančního systému proti praní špinavých peněz, financování terorismu a pronikání zbraní hromadného ničení. Doporučení FATF jsou považována za globální standardy proti praní peněz a financování terorismu.

Další informace o FATF najdete na stránkách:

www.fatf-gafi.org

© 2014 FATF/OECD veškerá práva vyhrazena. Tato zpráva nesmí být přetiskována nebo překládána bez předchozího písemného svolení. O svolení k přetiskování nebo překladům této publikace nebo jejích částí lze žádat Sekretariát FATF, 2 rue Andre Pascal 75775 Paris Cedex 16, Francie (fax: +33 1 44 30 61 37, nebo e-mail: contact@fatf-gafi.org).

OBSAH

TABUKA ZKRATEK	2
I. ÚVOD	3
II. ZNEUŽÍVÁNÍ PRÁVNICKÝCH OSOB A JINÝCH PRÁVNÍCH USPOŘÁDÁNÍ	6
III. DEFINICE SKUTEČNÉHO MAJITELE.....	8
Právnícké osoby	8
Právní uspořádání	9
IV. ÚČINNÉ MECHANISMY PRO BOJ PROTI ZNEUŽÍVÁNÍ PRÁVNICKÝCH OSOB A JINÝCH PRÁVNÍCH USPOŘÁDÁNÍ	10
POSÍLENÍ TRANSPARENTNOSTI PRÁVNICKÝCH OSOB (R.24).....	12
Definice "právníckých osob"	12
Rozsah Doporučení 24	12
Pochopení rizika SPOJENÉHO S PRÁVNICKOU OSOBOU	13
Základní informace o skutečném vlastnictví.....	13
Informace o skutečném majiteli	14
Další opatření na podporu transparentnosti	16
Mechanismy a zdroje získávání informací o skutečném vlastnictví právníckých osob	18
Jiná opatření na posílení transparentnosti právníckých osob	27
V. POSILOVÁNÍ TRANSPARENTNOSTI PRÁVNÍCH USPOŘÁDÁNÍ (DOPORUČENÍ 25)	29
Rozsah Doporučení 25	29
Pochopení rizika spojeného s jinými právními uspořádáními	30
Požadavky na státy, jejichž legislativa umožňuje vznik svěřenských fondů	30
Společné požadavky pro všechny státy	31
Jiná možná opatření.....	32
Jiné požadavky a kombinovaný přístup	33
VI. VZTAH MEZI POVINNOSTMI VE VZTAHU KE SKUTEČNÉMU VLASTNICTVÍ A JINÝMI DOPORUČENÍMI (HLOUBKOVÁ KONTROLA KLIENTA A POŽADAVKY NA BEZHOTOVOSTVÍ PLATBY).....	35
Bezhotovostní převody a informace o skutečném vlastnictví jako součást hloubkové kontroly klienta	37
Poskytovatelé služeb trustům a obchodním společnostem (TCSPs)	37
Problematika ve vztahu k právníckým profesím	37
VII. PŘÍSTUP KOMPETENTNÍCH ORGÁNŮ K INFORMACÍM	39
VIII. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	40
IX. ZÁVĚR.....	42
ZDROJE.....	43
PŘÍLOHA 1.....	44
Tabulka 1 - Doporučení 24 - PŘEHLED ZÁKLADNÍCH POŽADAVKŮ	44
Tabulka 2 - Doporučení 25 - PŘEHLED ZÁKLADNÍCH POŽADAVKŮ & JINÝCH OPATŘENÍ	46

METODIKA – TRANSPARENTNOST A SKUTEČNÉ VLASTNICTVÍ

(DOPORUČENÍ 24 & 25)

I. ÚVOD

1. Právnícké osoby a jiná právní uspořádání¹ — jako jsou obchodní společnosti, svěřenské fondy, nadace, společnosti s ručením omezeným a jiné typy právníckých osob a právních uspořádání — se zapojují do různých forem obchodní a podnikatelské činnosti. I když právnícké osoby a jiná právní uspořádání hrají v globální ekonomice základní a legitimní roli, stává se, že jsou zneužívány pro nezákonné účely, včetně praní špinavých peněz, podplácení a korupce, zneužívání informací v obchodním styku, daňovou trestnou činnost, financování terorismu a další protiprávní činnosti. Pachatelé trestné činnosti se snaží obcházet opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu a právnícké osoby a jiná právní uspořádání jsou pro ně atraktivními nástroji k zakrývání a legalizaci výnosů z trestné činnosti.

2. Zneužívání právníckých osob a jiných právních uspořádání lze do značné míry omezit, pokud budou mít příslušné orgány včasný přístup k informacím o právním vlastnictví a skutečném majiteli, zdroji jmění a činnostech daného subjektu². Informace o právním vlastnictví a skutečném majiteli mohou pomoci orgánům činným v trestním řízení a jiným příslušným orgánům odhalit totožnost fyzických osob, které jsou odpovědné za činnost daného subjektu nebo jež mohou mít relevantní informace k vyšetřování. Příslušné orgány tak mohou sledovat „tok peněz“ a v rámci finančního vyšetřování prověřovat účty a majetek podezřelých, který je v držení právnícké osoby. Informace o skutečném vlastnictví mohou především³ pomoci lokalizovat jmění dané osoby v konkrétní jurisdikci. Při zajišťování včasného přístupu k přesným informacím o skutečném vlastnictví však státy čelí zásadním výzvám, a to především pokud se informace týkají právníckých osob a jiných právních uspořádání se sídly v několika různých jurisdikcích.

3. Finanční akční výbor FATF vypracoval standardy transparentnosti jako nástroj, na jehož základě státy předcházejí zneužívání právníckých osob a jiných právních uspořádání a odrazují pachatele takové trestné činnosti. Doporučení FATF⁴ ukládají státům povinnost zajistit včasný přístup příslušných orgánů k dostatečným, přesným, a aktualizovaným informacím o skutečném vlastnictví právníckých osob a jiných právních uspořádání. Pokud jsou takové informace včas přístupné⁵, může to značně pomoci finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím provádět hloubkovou kontrolu klienta u právníckých osob a jiných právních uspořádání včetně ověřování

¹ Výrazem *corporate vehicles* se v této zprávě míní *právnícké osoby* a *právní uspořádání* tak, jak jsou definována v Glosáři k Doporučením FATF.

² FATF (2006) a FATF & CFATF (2010).

³ Výraz *skutečný majitel* je definován v kapitole IV a výraz *informace o skutečném vlastnictví* je definován ve vztahu k právníckým osobám a právním uspořádáním v příslušných kapitolách V a VI.

⁴ Veškeré odkazy ke státu nebo státům v této metodice se vytažují ekvivalentně na území a jurisdikce.

⁵ Vysvětlivka k Doporučení 24, odstavec 13 stanovuje, že státy by měly uložit obchodnímu rejstříku povinnost umožnit finančním institucím, určeným nefinančním oborům a profesím a jiným kompetentním orgánům státu rychlý přístup k veřejným informacím o akcionářích nebo členech řídicích orgánů, a to jménům akcionářů a členů řídicích orgánů a počtu akcií vlastněných jednotlivými akcionáři, včetně kategorií akcií (a včetně charakteru hlasovacích práv spojených s akciemi).

totožnosti skutečného majitele, odhalovat a čelit rizikům spojeným s praním peněz a financováním terorismu a zavádět opatření proti praní peněz a financování terorismu vycházející z těchto rizik (včetně podávání oznámení o podezřelých obchodech a sankcích). Přístup k takovým informacím však nezbavuje finanční instituce a určené nefinanční obory a profese povinností v souladu s Doporučeními 10 a 22. Neměly by v žádném případě spoléhat výhradně na tyto informace. Obavy ze zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání vedly FATF k myšlence posílit a vyjasnit standardy transparentnosti⁶. I když se zásady politiky na nejvyšší úrovni nezměnily, ve standardech se objevily konkrétní detaily, které napomohou lépe pochopit celý mechanismus zavádění příslušných opatření. Přepřacované standardy si kladou za cíl lépe vyjasnit otázku dosahování účinné implementace.

4. Pozadu nezůstávají ani jiné mezinárodní skupiny, které rovněž aktivně podporují vyšší transparentnost informací o právnických osobách a jiných právních uspořádáních. V roce 2013 státy G8 schválily klíčové principy skutečného vlastnictví, které vycházejí ze standardů FATF, a vydaly akční plány obsahující konkrétní kroky na zvýšení transparentnosti⁷. Lídři skupiny G20 veřejně vyzvali všechny státy k řešení rizik způsobených netransparentností právnických osob a jiných právních uspořádání a zavázali se jít příkladem při zavádění standardů FATF ke skutečnému vlastnictví, které jsou rovněž relevantní pro daňové účely⁸. Pracovní skupina OECD proti úplatkářství se také ve svých monitorovacích zprávách zabývá otázkou, zda je nedostatečný přístup k informacím o skutečném vlastnictví právnických osob překážkou pro účinné potírání trestné činnosti uplácení zahraničního veřejného činitele⁹.

5. Cílem standardů FATF v oblasti transparentnosti a skutečného vlastnictví je zabránit zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání pro praní špinavých peněz a financování terorismu. Tyto standardy FATF však bezesporu napomáhají i k zabraňování a odhalování jiných vybraných kategorií trestných činů, jako jsou daňové trestné činy a korupce. V tomto smyslu mohou být opatření zaváděná jednotlivými státy za účelem zvýšení transparentnosti v souladu s Doporučeními FATF i platformou pro účinnější postup proti závažným fenoménům, jako je například korupce, a mohou také pomoci lépe plnit jiné mezinárodní standardy¹⁰.

6. Zavádění standardů FATF v oblasti transparentnosti a skutečného vlastnictví není vůbec jednoduché¹¹. Proto FATF vypracovala tuto metodiku, která by měla pomoci státům při zavádění Doporučení 24 a 25 a také Doporučení 1, jenž je klíčové pro chápání rizik praní špinavých peněz a financování terorismu pomocí právnických osob a právních uspořádání. Tato metodika je určena především pro politiky a **veřejné** činitele příslušných národních orgánů a má jim být nápomocna v procesu plánování, zpracování a zavádění vhodných opatření na zabránění zneužívání právnických

6 Standardy FATF se skládají z Doporučení FATF a Vysvětlivek, které byly revidovány v roce 2012 a k nimž přistoupilo více než 190 zemí po celém světě.

7 Prohlášení lídrů skupiny G20 (Petrohradský summit, 6. září 2013) a Komuniké států G20 z jednání Ministrů finance a guvernérů centrálních bank (Moskva, 19.-20. června 2013).

8 Monitorovací zprávy z implementace OECD Convention on Combating the Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions stranami jsou ke stažení na stránkách: www.oecd.org/daf/anti-bribery/countryreportsonteimplementationoftheoecdanti-briberyconvention.htm.

9 Monitoring reports on implementation of the OECD Convention on Combating the Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions by its Parties can be found at: www.oecd.org/daf/antibribery/countryreportsonteimplementationoftheoecdanti-briberyconvention.htm

10 Jako je Úmluva OSN proti korupci (UNCAC), Trestněprávní úmluva proti korupci a Úmluva OECD proti uplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních obchodních transakcích.

11 Viz výsledky vzájemných hodnotících zpráv FATF a regionálních skupin typu FATF (FSRB).

osob a jiných právních uspořádání v souladu se standardy FATF. Tato metodika rovněž vysvětluje vztah mezi opatřeními hloubkové kontroly klienta a specifickými opatřeními na zvýšení transparentnosti a může být pro finanční instituce a určené nefinanční obory a profese přínosný v procesu zavádění opatření na prevenci praní špinavých peněz a financování terorismu. Tato metodika se věnuje následujícím oblastem:

- a) přehled možných způsobů zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání a problematika zavádění opatření na zabránění takového zneužívání (Kapitola II)
- b) definice skutečného vlastníka (Kapitola III)
- c) informace o účinných postupech boje proti zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání (Kapitola IV)
- d) návod pro zavádění opatření na posílení transparentnosti právnických osob (Kapitola V)
- e) návod k zavádění opatření na posílení transparentnosti jiných právních uspořádání (Kapitola VI)
- f) vztah mezi standardy transparentnosti a skutečného vlastnictví (Doporučení 24 a 25) a jinými Doporučeními (hloubková kontrola klienta - Doporučení 10/22 a bezhotovostní platby - Doporučení 16) (Kapitola VII)
- g) zpřístupnění informací příslušným orgánům (Kapitola VIII), a
- h) metodika mezinárodní spolupráce v kontextu informací o skutečném vlastnictví (Kapitola IX).

7. Tato metodika je nezávazná a její články nejsou nadřazeny vůli národních orgánů. Je míněna spíše jako doplněk stávající metodiky FATF a jiných iniciativ¹² a snaží se především stavět na existujících zprávách a výzkumech, včetně příslušných typologických zpráv FATF a na zkušenostech států. Bere rovněž v úvahu aktivity jiných mezinárodních skupin a společenství, která se rovněž snaží prosadit zvýšenou transparentnost právnických osob a jiných právních uspořádání.

¹² FATF především zpracovává metodiku k implementaci přístupu na základě analýzy rizik pro finanční instituce a určené nefinanční obory a profese, včetně poskytovatelů služeb svěřenským fondům a právnickým osobám, jenž se po dokončení stane přílohou k této zprávě.

II. ZNEUŽÍVÁNÍ PRÁVNICKÝCH OSOB A JINÝCH PRÁVNÍCH USPOŘÁDÁNÍ

8. Finanční akční skupina (FATF)¹³, Světová banka a Iniciativa na odčerpávání kradeného majetku StAR (Stolen Asset Recovery Initiative) Úřadu OSN pro drogy a trestnou činnost (UNODC)¹⁴ ve svých studiích analyzují zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání pro nezákonné účely, včetně praní špinavých peněz a financování terorismu. Obecně řečeno, nedostatek dostatečných náležitých (viz studie), přesných a aktuálních informací o skutečném vlastnictví umožňuje praní špinavých peněz a financování terorismu tím, že zakrývá:

- Totožnost známých pachatelů nebo osob, podezřelých z trestné činnosti,
- Skutečný účel bankovního účtu nebo jmění právnické osoby nebo jiného právního uspořádání, a/nebo
- Zdroj nebo využívání finančních prostředků nebo majetku spojeného s právnickou osobou nebo jiným právním uspořádáním.

9. Informace o skutečném vlastnictví lze zakrývat za pomoci:

- a) prázdných schránek (shell companies)¹⁵, jež jsou zřizovány s různými formami vlastnické struktury, a to především v případě, že je přítomno zahraniční vlastnictví rozprostřené do několika jurisdikcí;
- b) složité vlastnické a řídicí struktury s využitím mnoha vrstev akcií na jméno jiných právnických osob;
- c) akcií na doručitele a poukázek na akcie na doručitele;
- d) neomezeného využívání právnických osob jako členů řídicích orgánů;
- e) formálních pověřených akcionářů a pověřených členů řídicích orgánů, jejichž totožnost není známa;
- f) neformálních pověřených akcionářů a pověřených členů řídicích orgánů, jako jsou blízcí společníci a rodiny; a
- g) svěrenských fondů a jiných právních uspořádání, která umožňují oddělení právního vlastnictví a skutečného vlastnictví majetku;
- h) využití zprostředkovatelů, kteří zřizují právnické osoby a to včetně profesionálních prostředníků.

¹³ FATF (2006) and FATF & CFATF (2010).

¹⁴ *The Puppet Masters* byla vydána v roce 2011 Světovou bankou / UNODC StAR. Tato komplexní zpráva popisuje více než 150 příkladů rozsáhlé korupce a dovozuje, že většina případů rozsáhlé korupce je alespoň z části postavena na zneužití jednoho nebo více právních uspořádání s cílem zakrýt skutečného majitele. Zpráva zkoumá zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání k zakrývání kradeného majetku, detailně popisuje, jak mohou být právnické osoby a jiná právní uspořádání zneužívány pro páčání trestného činu korupce, popisuje závažné problémy, kterým státy čelí při zavádění opatření na prevenci zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání pro korupci a poskytuje i doporučení, jak tyto problémy řešit.

¹⁵ Pro účely této zprávy se společnostmi typu "prázdná schránka" rozumí společnosti, jež byly zřízeny, ale nevykazují žádnou podnikatelskou činnost.

10. Tyto problémy se znásobují, když je právnická osoba nebo právní uspořádání ve více zemích. Pachatelé obvykle zřizují, spravují, ovládají, vlastní a financují právnické osoby a jiná právní uspořádání z různých zemí tak, aby příslušným orgánům v jakékoli jurisdikci zabránili získat relevantní informace o subjektu vyšetřovaném pro podezření z praní špinavých peněz a financování terorismu nebo s nimi spojené predikativní trestné činnosti činy, jako je korupce nebo daňová kriminalita. Právnické osoby a jiná právní uspořádání lze snadno zřizovat v několika zemích zároveň a získat tím přístup k mezinárodnímu finančnímu systému. Skuteční majitelé a poskytovatelé služeb svěřenským fondům nebo obchodním společnostem a další relevantní odborní poradci většinou sídlí mimo jurisdikci, kde byla právnická osoba nebo jiné právní uspořádání zřízeno. Struktury zřízené ve více jurisdikcích (skládající se z více právnických osob, jiných právních uspořádání a svěřenských fondů zřízených v různých zemích) se velmi složitě dohledávají, a to především v případě, že pachatelé legalizují výnosy z trestné činnosti za pomoci zdánlivě legálních transakcí. V takových případech je mezinárodní spolupráce a snahy o vysledování toku peněz většinou velmi frustrující a vyšetřování bývá komplexní a zdlouhavé.

11. Obchodní společnosti s určitými charakteristikami mohou představovat vyšší riziko praní špinavých peněz a financování terorismu. Jedná se především o komplikované vlastnické struktury, jež příslušným orgánům značně ztěžují přístup k přesným informacím o skutečném vlastnictví (např. prázdne schránky nebo akcie na doručitele) při vyšetřování podezření ze zneužívání takové právnické osoby.

12. Pro zakrývání skutečného jmění a výnosů z trestné činnosti jsou často zneužívány i svěřenské fondy. Svěřenský fond je například zřízen v jedné jurisdikci a potom využíván v jiné jurisdikci za účelem zakrytí původu výnosů z trestné činnosti. Může být využíván k zajištění anonymity tak, že pachatelé absolutně oddělí skutečného majitele od jmen jiných stran, včetně správce, zakladatele, protektora nebo obmyšleného (příjemce).

13. Nedostatečný přístup orgánů činných v trestním řízení a jiných příslušných státních orgánů k informacím o skutečném vlastnictví právnických osob a jiných právních uspořádání je velký problém v případě, že takové informace žádná strana neuchovává. Příslušné orgány, které mají přístup k informacím o skutečném vlastnictví, mohou lépe identifikovat totožnost fyzických osob, které mohou být pachateli vyšetřované činnosti nebo jež mají informace nutné k dalšímu vyšetřování. Širší přístup k informacím pachatelům trestné činnosti nevyhovuje. Finanční instituce a určené nefinanční obory a profese jsou velmi důležité proto, že získávají informace o skutečném vlastnictví, které pomáhají zabraňovat zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání ve finančním systému. Při zavádění opatření na zajištění přístupu k přesným informacím o skutečném vlastnictví však státy narážejí na značné problémy. V mnoha státech nejsou informace o skutečném majiteli (navíc k informacím o právním vlastnictví) přístupné, protože nejsou shromažďovány a dostatečně ověřovány v okamžiku zřizování právnické osoby ani v jakémkoli dalším stádiu její existence. To značně znemožňuje snahy orgánů činných v trestním řízení a jiných příslušných orgánů vysledovat „tok peněz“ v rámci finančního vyšetřování právnických osob a jiných právních uspořádání.

14. V praxi využívají pachatelé sofistikovaná podvodná schémata praní špinavých peněz a výnosů z trestné činnosti přes více různých právnických osob nebo jiných právních uspořádání a neomezují se pouze na jeden subjekt. Jak pro právnické osoby a tak pro jiná právní uspořádání platí stejné principy

transparentnosti. Způsob uplatňování opatření proti jejich zneužívání se však může lišit v důsledku rozdílu mezi různými typy právnických osob a jiných právních uspořádání, a proto tato zpráva popisuje metodiku posilování transparentnosti právnických osob a jiných právních uspořádání ve zvláštních oddílech.

III. DEFINICE SKUTEČNÉHO MAJITELE

Rámeček 1. Definice 'skutečného majitele' podle Glosáře k Doporučením FATF

Skutečným majitelem se fyzická rozumí osoba(y), která(é) fakticky⁵⁰ vlastní nebo ovládá klienta⁵¹ a/nebo fyzická osoba jejímž jménem se transakce provádí. To zahrnuje rovněž osoby, které fakticky vykonávají rozhodující vliv na řízení právnické osoby nebo jiného právního uspořádání.

⁵⁰ Termíny "fakticky vlastní nebo ovládá" a "rozhodující vliv" poukazují na situace, kdy je vlastnictví nebo vliv vykonáván za pomoci řetězce vlastníků nebo za pomoci jiného vlivu než přímého.

⁵¹ Tato definice by se měla rovněž vztahovat na obmyšleného životního nebo jiného investičního pojišťovacího produktu.

Poznámka: poznámky pod čarou jsou z Glosáře k Doporučením FATF

PRÁVNICKÉ OSOBY

15. Definice pojmu skutečného vlastnictví právnické osoby podle FATF je třeba odlišit od koncepcí právního vlastnictví a řídicí struktury¹⁶. Na jedné straně právní vlastnictví znamená, že fyzická nebo právnická osoba vlastní právnickou osobu v souladu s ustanoveními práva dané jurisdikce. Na druhou stranu ovládání řídicí struktury společnosti znamená schopnost činit relevantní rozhodnutí o činnosti právnické osoby a taková rozhodnutí provádět. Právnickou osobu lze ovládat různými způsoby (například cestou vlastnictví kontrolního balíku akcií). Základním prvkem definice skutečného majitele podle FATF je, že jde o vlastnictví a ovládání a zavádí aspekt skutečného vlastníka a ovládající osoby. Jinými slovy, definice FATF se zaměřuje na fyzické osoby (ne právnické), které skutečně vlastní a využívají kapitálu nebo jmění právnické osoby a rovněž na osoby, které skutečně právnickou osobu ovládají (a to bez ohledu na skutečnosti, zda v dané právnické osobě mají nějaké postavení či ne), spíše než na (fyzické nebo právnické) osoby, které mají ze zákona (tj. na papíře) takovou pravomoc. Například pokud společnost v souladu se zákonem vlastní jiná společnost (podle informací zveřejněných při zřízení) skutečnými majiteli jsou fyzické osoby, které stojí za druhou společností nebo holdingovou společností v řetězci vlastnictví a které tuto společnost skutečně ovládají. Stejně tak osoby uvedené v zakládajících listinách jako statutární orgány, které však vystupují za jinou osobu, nemohou být považovány za skutečné majitele, protože ve skutečnosti jsou pouze nástroji jiných osob k ovládání daného subjektu.

16. Jiným významným prvkem definice skutečného vlastnictví podle FATF je, že zahrnuje fyzické osoby, jejichž jménem se provádějí transakce, a to i v případě, že taková osoba není faktickým majitelem nebo nemá právní vlastnictví nebo vliv nad klientem. Toto odráží rozdíl mezi hloubkovou kontrolou klienta (CDD) v Doporučení 10, které je cíleno na obchodní vztahy se zákazníky a příležitostné obchody. Tento prvek definice FATF se zaměřuje na jednotlivce, kteří provádějí transakce, jež jsou úmyslně strukturovány tak, aby zůstala skryta identita skutečného majitele nebo ovládající osoby, ale realizátor transakce si mohl ponechat výnosy.

17. Informace o skutečném vlastnictví právnických osob, jež mají být shromažďovány a uchovávány, jsou uvedeny v Kapitole V. níže.

¹⁶ Vysvětlivka k Doporučení 24, odstavec 3.

JINÁ PRÁVNÍ USPOŘÁDÁNÍ

18. Definice pojmu skutečného majitele podle FATF platí i v kontextu jiných právních uspořádání, jimiž se rozumí fyzické osoby na konci řetězce vlastnictví, které fakticky vlastní nebo mají vliv na právní uspořádání, a to včetně osob, které fakticky mají rozhodující vliv na právní uspořádání a/nebo fyzické osoby, jejichž jménem se obchody provádějí. V tomto kontextu však specifické charakteristiky právních uspořádání identifikaci skutečného majitele v praxi ztěžují. Například u svěřenského fondu se právní vlastnictví a ovládání majetku oddělují od věcných práv vyplývajících z majetku, který tvoří svěřenský fond (tím si nejsem jistá *separated from the equitable interests in the asset*). To znamená, že vlastnit, ovládat nebo mít prospěch ze svěřenského fondu mohou mít různé osoby, a to v závislosti na platné právní úpravě svěřenských fondů a ustanoveních upravujících formu zakládajících listin svěřenského fondu (např. notářský zápis o zániku fondu). V některých státech legislativa upravující svěřenské fondy umožňuje, aby zakladatel a obmyšlený (a někdy i správce) byli totožní. Notářské zápisy o založení fondu se také často liší a mohou obsahovat ustanovení, která budou mít dopad na to, kdo a kde bude skutečně ovládat majetek fondu, a to včetně případných článků, podle nichž má zakladatel určitá práva (jako například právo revokovat svěřenský fond a nechat si majetek takového fondu vrátit). To může pomoci při odhalování skutečného majitele svěřenského fondu a jeho případných společníků. Další informace k řešení takovýchto situací v praxi jsou uvedeny v Kapitole VI.

19. Informace o skutečném vlastnictví, které je u jiných právních uspořádání třeba shromažďovat a uchovávat jsou dále rozvedeny v Kapitole VI.

IV. ÚČINNÉ MECHANISMY PRO BOJ PROTI ZNEUŽÍVÁNÍ PRÁVNICKÝCH OSOB A JINÝCH PRÁVNÍCH USPOŘÁDÁNÍ

20. Cílem této metodiky je podpořit státy při zavádění Doporučení 24 a 25.

Rámeček 2. Doporučení 24 - Transparentnost a skutečné vlastnictví právnických osob

Státy by měly zavést opatření bránící zneužití právnických osob k praní peněz nebo financování terorismu. Státy by měly zajistit, aby si kompetentní orgány mohly včas opatřit nebo získat náležité, přesné a aktuální informace o skutečných majitelích a ovládajících osobách právnických osob. Především státy, které umožňují právnickým osobám vydávat akcie na doručitele nebo poukázky na akcie na doručitele nebo které umožňují působení pověřených akcionářů nebo pověřených členů řídicích orgánů, by měly zavést účinná opatření k zabránění jejich zneužívání k praní peněz nebo financování terorismu. Státy by měly zvážit zavedení opatření, která finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím při plnění požadavků stanovených v Doporučeních 10 a 22 usnadní přístup k informacím o skutečných majitelích a ovládajících osobách.

Rámeček 3. Doporučení 25 - Transparentnost a skutečné vlastnictví jiných právních uspořádání

Státy by měly zavést opatření bránící zneužití jiných právních subjektů k praní peněz nebo financování terorismu. Především by měly zajistit, aby si kompetentní orgány mohly včas opatřit nebo získat náležité, přesné a aktuální informace o svěřenských fondech, včetně informací o zakladateli, svěřenském správci a obmyšlených. Státy by měly zvážit zavedení opatření, která finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím při plnění požadavků stanovených v Doporučení 10 a 22 usnadní přístup k informacím o skutečných majitelích a ovládajících osobách.

21. V únoru 2013 se FATF shodla na metodice hodnocení technického souladu s *Doporučeními FATF* a přezkumu účinnosti systémů proti praní špinavých peněz a financování terorismu v jednotlivých státech¹⁷. Pro účely tohoto hodnocení se účinností rozumí míra, do níž jsou finanční systémy a ekonomiky chráněny před nebezpečím praní špinavých peněz a financování terorismu a pronikání terorismu. FATF hodnotí účinnost primárně na základě jedenácti okamžitých výstupů (Immediate Outcome). Hodnocení okamžitého výstupu 5 (IO.5) se týká právnických osob a jiných právních uspořádání. IO. 5 a charakteristika účinného systému jsou následující:

Rámeček 4. Okamžitý výstup 5

Právnické osoby a jiná právní uspořádání nemohou být zneužívány pro praní špinavých peněz a financování terorismu a informace o jejich skutečných majitelích jsou včas přístupné příslušným orgánům.

Charakteristika účinného systému

Jsou zavedena opatření:

- Bránící zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání k páčání trestné činnosti;
- K zajištění dostatečné transparentnosti právnických osob a jiných právních uspořádání; a

¹⁷ FATF (2013a).

- K zajištění včasného přístupu k přesným a aktualizovaným základním informacím a informacím o skutečném vlastnictví.

Základní informace jsou veřejně přístupné a informace o skutečném vlastnictví jsou přístupné příslušným orgánům. Osoby, které tato opatření poruší, budou potrestány účinnými, přiměřenými a odrazujícími sankcemi. Výsledkem je stav, kdy právnické osoby a jiná právní uspořádání přestanou být pro pachatele atraktivním nástrojem k páchání trestné činnosti praní špinavých peněz a financování terorismu.

22. Soulad s Doporučeními 24 a 25 je komplexně propojen s účinností opatření hodnocených v okamžitém výstupu 5 proti zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání pro praní špinavých peněz a financování terorismu. Doporučení 24 a 25 požadují, aby státy zajistily včasný přístup k náležitým, přesným a aktualizovaným informacím o skutečném vlastnictví. Proto jsou opatření na implementaci Doporučení 24 a 25 pro celkovou účinnost systému nezbytná. Vzhledem k propojení Doporučení a účinnosti je tato metodika koncipována jako nástroj na podporu států při implementaci Doporučení 24 a 25 způsobem, který vede ke zvýšené účinnosti.

V. POSÍLENÍ TRANSPARENTNOSTI PRÁVNICKÝCH OSOB (R.24)

23. Státy by měly v souladu s Doporučením 24 a Vysvětlivkami zavést účinná opatření na zabránění zneužívání právnických osob pro praní špinavých peněz a financování terorismu a zajistit dostatečnou transparentnost právnických osob. Základním požadavkem je, aby státy zajistily příslušným orgánům včasný přístup k dostatečným, přesným a aktualizovaným informacím o skutečném vlastnictví právnických osob. Tato kapitola je věnována základním otázkám implementace Doporučení 24 a příslušným postupům.

DEFINICE "PRÁVNICKÝCH OSOB "

24. Doporučení 24 se vztahuje na širokou škálu "právnických osob " jimiž se rozumí jakákoli upořádání jiná než fyzická osoba, jež mohou založit stálý obchodní vztah s finanční institucí nebo jinak vlastnit majetek. K nim patří obchodní společnosti, nadace, veřejnoprávní instituce typu "anstalt" a společnosti s ručením omezeným, sdružení a jiná podobná relevantní uspořádání, která mají právní subjektivitu¹⁸. Mohou mezi nimi být i neziskové organizace (NGO), jejichž formy se mohou v jednotlivých jurisdikcích lišit a mohou být ve formě nadací, sdružení nebo družstev.

ROZSAH DOPORUČENÍ 24

25. Doporučení 24 je věnováno především zavádění komplexních opatření pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu v právnických osobách. To neznamená, že do Doporučení 24 nespádají i jiná právní uspořádání. Doporučení 24 specificky ukládá státům, aby využívaly stejná opatření jako u právnických osob také u nadací, veřejnoprávních institucí typu "anstalt", a společností s ručením omezeným s tím, že budou zohledňovat všechna specifika takových forem a struktur¹⁹.

26. Na základě analýzy rizik praní peněz a financování terorismu by státy měly nastavit specifická opatření pro všechny typy právnických osob v daném státě. Pokud jde o jiné typy právnických osob, státy by měly vzít v úvahu různé formy a struktury těchto právnických osob a míru rizika praní peněz a financování terorismu spojenou s každým typem právnické osoby s cílem dosáhnout vhodné míry transparentnosti. Státy by přinejmenším měly zajistit, aby tyto právnické osoby zaznamenávaly a aktualizovaly obdobné základní informace a aby tyto informace byly kompetentním orgánům přístupné bez zbytečného odkladu. Státy by měly navíc zajistit, aby kompetentní orgány měly rychlý přístup k náležitým, přesným a aktuálním informacím o skutečném majiteli těchto jiných právnických osob²⁰.

¹⁸ *Glosář k Doporučením FATF.*

¹⁹ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 16.

²⁰ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 17.

POCHOPENÍ RIZIKA SPOJENÉHO S PRÁVNICKOU OSOBOU

27. Státy musí především znát typy právnických osob a jiných právních uspořádání zřizovaných v jejich jurisdikcích a s nimi spojená rizika. Státy by měly mít zavedena příslušná opatření umožňující:

- a) identifikovat a popsat různé druhy, formy a základní rysy právnických osob ve státě;
- b) identifikovat a popsat procesy (i) zřízení právnických osob a (ii) získání a zaznamenání základních informací a informací o skutečném majiteli právnické osoby ;
- c) zveřejnit výše uvedené informace; a
- d) vyhodnotit riziko praní peněz a financování terorismu spojené s různými druhy právnických osob zřízených v daném státě²¹.

28. Státy by měly provést důkladné hodnocení rizik spojených s právnickými osobami a toto hodnocení by mělo být součástí širšího hodnocení rizik praní špinavých peněz a financování terorismu v daném státě²². V hodnocení je třeba zvážit relevantní právní a regulatorní otázky. Jako součást hodnocení rizik doporučujeme přezkoumat případy, ve kterých byly právnické osoby v minulosti zneužívány pro trestnou činnost a tímto způsobem identifikovat typologie a subjekty ve vyšším riziku. V hodnocení je třeba sledovat nejenom vnitrostátní rizika a slabá místa spojená s existencí právnických osob zřizovaných v souladu s vnitrostátním právem daného státu, ale i mezinárodní rizika a slabá místa spojená s právnickými osobami zřízenými v jiných jurisdikcích, ale působících v jurisdikci daného státu a využívajících služeb bank ve státě zřizovatele, a to především pokud má zřizující stát nedostatečnou kontrolu nad možným praním špinavých peněz a financováním terorismu. Při hodnocení rizik spojených s různými typy právnických osob je třeba zvážit i zhodnocení rizik vybraných jurisdikcí a typů poskytovatelů služeb²³.

ZÁKLADNÍ INFORMACE O SKUTEČNÉM VLASTNICTVÍ

Obchodní rejstříky

29. Vysvětlivka k Doporučení 24 stanovuje, že státy by měly zajistit jako nutnou podmínku, že základní informace o obchodních společnostech budou získávány a evidovány v obchodních rejstřících. Tyto informace by měly zahrnovat²⁴:

- jméno společnosti, doklad o vzniku, právní formu a status, adresu sídla, základní pravidla činnosti a vymezení pravomocí uvnitř společnosti (např. společenská smlouva a stanovy) a seznam členů řídících orgánů.

30. Tyto informace v obchodních rejstřících by měly být veřejně dostupné²⁵.

21 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 2.

22 Podle Doporučení 1 mají státy být schopny zjistit, vyhodnotit a porozumět rizikům praní peněz a financování terorismu. Viz FATF (2012).

23 Světová banka / zpráva UNODC StAR (2011), st. 66.

24 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 5.

25 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 13.

Obchodní společnosti

31. Obchodní společnosti by měly získat a uchovávat základní informace, jež by měly obsahovat následující²⁶:

a) jméno společnosti, doklad o vzniku, právní formu a status, adresu sídla, základní pravidla činnosti a vymezení pravomocí uvnitř společnosti (např. společenská smlouva a stanovy) a seznam členů řídících orgánů

b) seznam podílníků nebo členů obsahující jména těchto podílníků či členů a velikost podílů každého z nich a kategorie podílů (včetně povahy hlasovacích práv s nimi spojených). Tyto informace mohou být uchovávány obchodní společností samotnou nebo třetí osobou pověřenou danou společností a měly by být uchovávány na území státu na místě, které společnost oznámí rejstříku podniků. Jestliže však společnost nebo obchodní rejstřík uchovává na území státu informace o skutečném majiteli, pak se seznam akcionářů nemusí nacházet na území tohoto státu za předpokladu, že společnost je schopna dané informace na žádost neprodleně předložit.

INFORMACE O SKUTEČNÉM MAJITELI

32. Základním požadavkem Doporučení 24 je, aby státy zajistily náležité, přesné a aktuální informace o tom, kdo je skutečným majitelem všech právnických osob. Jejich orgány by měly k těmto informacím mít včasný přístup²⁷. Informace o skutečném vlastnictví právnických osob lze ověřit pomocí:

Krok 1: (a) zjištění totožnosti fyzických osob (pokud fyzické osoby vůbec existují, protože podíly mohou být rozděleny tak, že neexistuje žádná fyzická osoba jednající samostatně nebo společně s jinou osobou), které v právnické osobě mají kontrolní vlastnický podíl, a

(b) pokud existuje pochybnost, zda osoby s kontrolním vlastnickým podílem jsou skutečnými majiteli nebo pokud žádná fyzická osoba nevykonává kontrolu prostřednictvím vlastnického podílu, zjištění totožnosti fyzických osob (existují-li), které vykonávají kontrolu nad právnickou osobou jinými způsoby.

Krok 2: není-li na základě bodů (a) nebo (b) identifikována žádná fyzická osoba, měly by finanční instituce zjistit a odpovídajícími opatřeními ověřit totožnost příslušné fyzické osoby v pozici ředitele společnosti²⁸.

33. Níže jsou uvedeny některé příklady fyzických osob, které mohou být považovány za skutečné majitele na základě skutečnosti, že skutečně vlastní nebo fakticky řídí právnickou osobu, a to buď díky vlastnickému podílu, postavení v takové právnické osobě nebo ovládání právnické osoby jinými způsoby:

²⁶ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 4.

²⁷ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 1.

²⁸ Vysvětlivka k Doporučení 10, odst. 5(b)(i).

Fyzické osoby, jež mohou ovládat právnickou osobu skrz vlastnický podíl

a) **Fyzická osoba (fyzické osoby) přímo nebo nepřímo drží minimální procento vlastnického podílu v právnické osobě (prahový přístup).** Například Doporučení 24 umožňuje určit osoby držící kontrolní vlastnický podíl na základě prahové hodnoty (jakákoli osoba vlastní podíl na společnosti přesahující určité procento, například 25%)²⁹. Doporučení FATF nespecifikují, zda je taková prahová hodnota přiměřená. Při stanovování přiměřené prahové hodnoty by státy měly vycházet buď z rizika praní špinavých peněz a financování terorismu analyzovaného pro různé typy právnických osob nebo z minimálních prahových hodnot ustanovených pro vybrané právnické osoby v souladu s obchodním nebo správním právem. Přístup za pomoci vlastnického podílu indikuje pravděpodobnost většího počtu skutečných majitelů (pokud bude prahová hodnota nastavena na více než 25%, mohou být maximálně 3 skuteční majitelé). V každém případě je třeba vnímat procento vlastnického podílu jako faktor, který je mezi ostatními určujícími faktory klíčový. Je rovněž důležité zdůraznit, že tento přístup zahrnuje aspekt nepřímého řízení a ovládání, jenž může zasahovat daleko za formální vlastnictví a může být realizováno cestou řetězení právnických subjektů. Státy by měly zavést koncepci vlastnického podílu, jenž bude dostatečně jasná, praktická, použitelná a vynutitelná pro celou škálu právnických osob spravovaných v daném státě.

b) **Akcionář ovládající právnickou osobu jako jednotlivec či ve skupině s dalšími akcionáři, včetně ovládání cestou smlouvy, memoranda, jiného vztahu, zprostředkovatelského vztahu, nebo přidruženého subjektu (a přístup většinového podílu).** Je rovněž důležité zdůraznit, že tento přístup zahrnuje aspekt nepřímého řízení nebo ovládání, jenž může zasahovat daleko za formální (přímé) vlastnictví

a může být realizováno cestou řetězení právnických subjektů nebo cestou prostředníků. Toto nepřímé řízení lze provádět různými způsoby, a to například na základě dohody akcionářů, dominantním vlivem nebo najmenováním vysokého managementu. Aby zvýšili svou kontrolu nad řízením, mohou akcionáři uzavírat formální i neformální dohody nebo mohou využít pověřených vlastníků akcií. Státy budou muset zvážit různé typy vlastnických podílů a možnosti jejich využívání v daném státě, a to včetně hlasovacích a ekonomických práv. Dále je třeba zkoumat, zda daná obchodní společnost vydala nějaké převoditelné cenné papíry nebo zda má nějaké závazky, jež by mohly být převedeny na hlasovací práva.

Fyzické osoby, jež mohou ovládat právnickou osobu jinými způsoby

c) **Fyzická osoba ovládající právnickou osobu jinými způsoby, jako jsou osobní vazby na osoby výše popsané nebo na osoby vlastní právnickou osobu.**

d) **Fyzická osoba ovládající právnickou osobu bez vlastnického podílu** tím, že se podílí na financování takové právnické osoby, na základě blízkých rodinných nebo přátelských vztahů, historických nebo smluvních vztahů nebo pokud je právnická osoba v prodlení s platbami.

Navíc řízení lze předpokládat i tam, kde k ovládání nikdy fakticky nedošlo, a to v například v případě využívání, požívání nebo prospěchu ze jmění ve vlastnictví právnické osoby.

²⁹ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 1.

Fyzické osoby, jež mohou ovládat právnickou osobu pomocí členství v řídicích orgánech právnické osoby

e) **Fyzická osoba zodpovědná za strategická rozhodnutí, jež mají zásadní vliv na podnikatelskou činnost nebo celkové směřování právnické osoby.** V závislosti na tom, o jakou fyzickou osobu a jurisdikci se jedná, mohou převzít členové řídicích orgánů aktivní roli v řízení dané právnické osoby. Jejich totožnost může být zdrojem užitečných informací. Pokud stát umožňuje činnost pověřených vlastníků vystupujících ve prospěch neidentifikovaných zájmů, mohou však informace o členech řídicích orgánů mít omezenou hodnotu.

f) **Fyzická osoba, jež má výkonnou moc nad každodenní nebo pravidelnou činností právnické osoby na základě členství v řídicích orgánech takové právnické osoby,** jako je postavení generálního ředitele (CEO), finančního ředitele (CFO), obchodního nebo výkonného ředitele nebo presidenta. Fyzická osoba, jenž má značný vliv na finanční vztahy právnické osoby (včetně jednání s finančními institucemi, které pro právnickou osobu spravují účty) a běžné finanční aspekty právnické osoby.

DALŠÍ OPATŘENÍ NA PODPORU TRANSPARENTNOSTI

34. Doporučení 24 rovněž stanovuje, že státy by měly zavést opatření zajišťující základní požadavky na zvýšení transparentnosti právnických osob:

a) *Informace by měly být přesné a aktualizované:* Základní informace a informace o skutečném vlastnictví všech právnických osob (včetně informací poskytovaných obchodními rejstříky) by měly být přesné a pravidelně a včas aktualizované³⁰. Tento požadavek lze vysvětlit následovně: zaprvé by tyto informace měly být aktuální a přesné ve chvíli zřízení právnické osoby a za druhé musí být informace i nadále včas aktualizovány, čímž se míní okamžitá aktualizace kdykoli při jakékoli změně.

b) Za neplnění by měly být sankce: Státy by měly zajistit, že jakákoli právnická nebo fyzická osoba ponese jasnou odpovědnost za neplnění požadavků Doporučení 24 a uvalovat účinné, přiměřené a odrazující sankce³¹. Otázku sankcí dále rozvádíme níže v kapitole věnované mechanismům získávání informací o skutečném vlastnictví.

c) *Měla by být zavedena opatření pro účely řešení specifických překážek transparentnosti obchodních společností:* Státy přijmou specifická opatření nutná k zabránění zneužívání jiných mechanismů, které jsou často využívány k zakrytí vlastnictví obchodních společností, a to včetně akcí na doručitele, poukázek na akcie na doručitele³², pověřených akcionářů a pověřených členů řídicích orgánů³³.

Doporučení 24 dává státům určitou flexibilitu v rozhodování o tom, jaká opatření budou pro jejich specifické okolnosti vhodná³⁴.

30 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 11.

31 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 18.

32 Glosář k Doporučením FATF definuje *akcie na doručitele* jako přenosný instrument, jenž přenáší vlastnictví právnické osoby na osobu, jenž je držitelem listiny akcie na doručitele.

33 Pověřené osoby, jež přebírají řízení nebo vlastnictví za nejmenovanou osobu, jsou často zapojeny do velkých korupčních případů a představují velkou překážku pro účinné využívání rejstříků podniků: Světová banka/ zpráva UNODC StAR (2011), strany 51 a 72.

34 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 14 až 15.

35. Vysvětlivka k Doporučení 24 stanovuje, že státy by měly přijmout opatření k prevenci zneužití akcií na doručitele a poukázek na takové akcie například pomocí jednoho nebo více následujících opatření³⁵:

- a) **jejich zákazem;**
- b) **jejich přeměnou na akcie** na jméno nebo poukázky na akcie na jméno (např. prostřednictvím jejich dematerializace);
- c) **jejich imobilizací** prostřednictvím požadavku, aby byly uloženy u regulované finanční instituce nebo profesionálního zprostředkovatele;
- d) požadavkem, aby akcionáři s kontrolním podílem o svém kontrolním podílu **informovali obchodní společnost** a aby tato společnost **zaznamenala jejich totožnost**.

36. Vysvětlivka k Doporučení 24 stanovuje, že státy by měly přijmout opatření k prevenci zneužití statusu pověřených akcionářů nebo pověřených členů řídicích orgánů například pomocí jednoho nebo více následujících mechanismů:

- a) požadavkem, aby pověření akcionáři nebo pověření členové řídicích orgánů oznámili společnosti a příslušným rejstříkům totožnost osoby, kterou zastupují a aby tato informace byla v příslušných rejstřících zaznamenána, a/nebo
- b) požadavkem, aby pověření akcionáři a pověření členové řídicích orgánů museli získat povolení, aby jejich status pověřeného akcionáře nebo pověřeného člena řídicího orgánu byl zapsán v obchodním rejstříku, aby uchovávali informace, podle nichž lze identifikovat osobu, kterou zastupují, a aby tyto informace na žádost zpřístupnili kompetentním orgánům³⁶.

37. K zamezení zneužití statusu pověřených akcionářů nebo pověřených členů řídicích orgánů lze využít i jiných typů opatření, a to například:

- a) Pokud je pověřená osoba právnickou osobou, potom by státy mohly zvážit povinnost odhalit totožnost jakýchkoli fyzických osob, které vlastní nebo ovládají pověřenou osobu.
- b) Pokud je pověřený člen řídicích orgánů právnická osoba, státy by mohly zvážit požadavek, aby alespoň jeden člen řídicích orgánů byl fyzická osoba nebo povinnost poskytnout informace o jakékoli fyzické osobě, jenž ovládá člena řídicích orgánů.
- c) Poskytovatelé služeb právnickým osobám a svěřenským fondům často působí jako pověření akcionáři nebo pověření členové řídicích orgánů s cílem zajistit, aby se jména skutečných vlastníků právnické osoby nemusela evidovat³⁷. Poskytovatelé služeb právnickým osobám a svěřenským fondům mají za povinnost postupovat v souladu s opatřeními pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu a měly by být předmětem dohledu (Doporučení 22 a 28), včetně hloubkové kontroly klienta zahrnujícího ověření informací o skutečném vlastnictví. Tam, kde je běžná činnost pověřených osob, by měly příslušné státy zvážit licencování pověřených akcionářů a členů řídicích orgánů. Tento režim by uvaloval na licencovaného pověřeného zástupce, aby uchovával informace o osobě, jejímž jménem jedná.

35 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 14.

36 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 15.

37 Zpráva World Bank / UNODC StAR (2011), st. 60.

d) Pachatelé často využívají neformální možnosti využít pověřené osoby a prohlašují za skutečné vlastníky své přátele, rodinné příslušníky nebo společníky. To může být pro státy opravdová výzva, protože taková ujednání jsou vždy velmi neformální a soukromá. Tuto situaci lze řešit uvalením povinnosti pověřené osoby oznamovat obchodnímu rejstříku totožnost osoby, jejímž jménem jedná a uvalením sankcí za nepravdivá oznámení.

e) Opatření na doplnění oznamovací povinnosti, jako je zvýšená odpovědnost a zvyšování povědomí o takové odpovědnosti k odrazení pokusů o zneužívání takových neformálních kanálů.

MECHANISMUS A ZDROJE ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ O SKUTEČNÉM VLASTNICTVÍ PRÁVNICKÝCH OSOB

38. Informace o skutečném vlastnictví právnických osob a jiných právních uspořádání lze najít na různých místech, jako jsou obchodní rejstříky, finanční instituce, určené nefinanční obory a profese, samotná právnická osoba a jiné státní orgány, jako je daňová správa a komise pro cenné papíry. Doporučení FATF tyto různé zdroje zohledňují a zdůrazňují potřebu poskytnout jednotlivým státům flexibilitu při realizaci opatření, která budou odpovídat jejich právním, regulatorním, hospodářským a kulturním okolnostem. Účinný systém je takový systém, jenž dokáže zabránit pachatelům ve zneužívání právnických osob pro trestnou činnost. Vysvětlivka k Doporučení 24 stanovuje, že státy s největší pravděpodobností nejlépe dosáhnou cíle, pokud využijí kombinace těchto mechanismů. Ať je použit jakýkoli mechanismus, základní požadavek na informace o skutečném vlastnictví zůstává stejný. Státy by měly zajistit, aby:

- a) společnost získala informace o svém skutečném majiteli, a aby tyto informace byly přístupné na uvedeném místě na území státu; nebo
- b) existovala opatření, která kompetentnímu orgánu umožní rychle určit skutečného majitele společnosti³⁸.

39. Osoby porušující tato opatření by měly být potrestány účinnými, přiměřenými a odrazujícími sankcemi. Účinný systém může zahrnovat kombinaci níže uvedených mechanismů. Takový systém zaručuje včasný přístup široké škály příslušných orgánů, které shromažďují a uchovávají informace, jako jsou finanční instituce, určené nefinanční obory a profese, obchodní rejstříky a/nebo společnosti samotné ke včasnému, dostatečnému, přesnému, a aktualizovaným informacím o skutečném vlastnictví. Při vytváření a zavádění mechanismů v souladu s touto metodikou implementace Doporučení 24 by státy měly tyto charakteristiky účinného systému zvážit.

40. Doporučení 24 uvádí pro státy tři možná opatření, s jejichž pomocí mohou zajistit, že obchodní společnosti budou řádně získávat a zpřístupňovat informace o svém skutečném majiteli.

Státy si mohou zvolit mechanismus, na jehož základě zajistí přístup k informacím o skutečném vlastnictví právnických osob. Státy by měly především využít jednoho nebo více následujících mechanismů:

- a) požadovat, aby společnosti získaly a uchovávaly aktualizované informace o skutečném majiteli společnosti;

³⁸ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 7 a Bezprostřední výstup 5 *Metodiky FATF*, FATF (2013a).

b) požadovat, aby společnosti přijaly odpovídající opatření³⁹ k získání a uchovávání aktualizovaných informací o skutečném majiteli společnosti, a/nebo

c) využít existující informace, včetně: (i) informací získaných finančními institucemi a/nebo určenými nefinančními obory a profesemi v souladu s Doporučeními 10 a 22; (ii) informací o právním vlastnictví a skutečném majiteli společnosti uchovávaných jinými kompetentními orgány; (iii) základních informací uchovávaných samotnou společností; a (iv) dostupných informací o společnostech kótovaných na burze a podléhajících informačním povinnostem, které zajišťují přiměřenou transparentnost skutečného vlastnictví.

41. Zatímco pro splnění standardů by mohlo být dostatečné zavést jakýkoli z těchto mechanismů, v praxi se vzájemně nevylučují a státy se mohou rozhodnout je zkombinovat tak, aby co nejlépe dosáhly souladu s cíli Doporučení 24⁴⁰. Státy by měly zvážit proveditelnost možných mechanismů ve světle situace a okolností v daném státě a rozhodovat se i na základě hodnocení rizik. Při stanovování vhodného mechanismu by státy měly hledat vhodnou rovnováhu mezi zákonným podnikáním právnických osob na jedné straně a nutností bojovat proti praní špinavých peněz a financování terorismu na straně druhé. Tato zpráva nepreferuje žádný z nabízených mechanismů a soustřeďuje se raději na podporu při hledání a zavádění vhodných opatření.

Mechanismus #1 – obchodní rejstříky

b) Státy mohou splnit požadavky Doporučení 24 tím, že povinnost získávat a uchovávat aktualizované informace o skutečném majiteli společnosti uvalí na obchodní rejstřík⁴¹.

c) Obchodní rejstříky⁴² jsou hodnotným zdrojem informací o skutečném vlastnictví právnické osoby. V souladu s opatřením 24 veškeré obchodní společnosti zřízené v dané zemi by měly být zapsány do obchodního rejstříku, který zapisuje a uchovává (přinejmenším) základní informace o obchodní společnosti, včetně jména společnosti, dokladu o vzniku, právní formy a statusu, adresy sídla, základních pravidel činnosti a vymezení pravomocí uvnitř společnosti a seznamu členů řídicích orgánů⁴³. Základní informace v obchodním rejstříku by měly být veřejně přístupné tak, aby k nim byl umožněn rychlý přístup finančních institucí, určených nefinančních oborů a profesí a jiných kompetentních orgánů⁴⁴. Proaktivní a zdroji dobře vybavený obchodní rejstřík evidující informace o skutečném vlastnictví může být účinným nástrojem, protože umožňuje orgánům činným v trestním řízení přístup k takovým informacím z jednoho zdroje.

d) Role obchodních rejstříků se v jednotlivých státech značně liší, což platí i pro úroveň a objem informací získávaných právníky osobami. Státy by si měly být vědomy jakýchkoli problémů, jež by mohly mít negativní dopad na spolehlivost a přesnost informací v obchodním rejstříku. Mnoho obchodních rejstříků například hraje čistě pasivní roli a jsou vlastně pouhými úložišti informací nebo dokumentace, aniž by prováděly jakékoli kontroly nebo využívaly jakýchkoli opatření

39 Přijatá opatření by měla být přiměřená k úrovni rizika nebo složitosti vlastnické struktury obchodní společnosti nebo charakteru akcionářů držících kontrolní balík akcií.

40 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 8.

41 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 8(a). Zatímco odstavec 8(a) zahrnuje povinnost obchodních společností nebo obchodních rejstříků získávat a uchovávat informace o skutečném vlastnictví, úprava ve vztahu ke společnostem je předmětem Mechanismu #2 níže.

42 Vysvětlivka k Doporučení 24 (poznámka po čarou 40) definuje rejstřík podniků jako národní registr obchodních společností zřízených nebo licencovaných v daném státě a za standardních okolností spravovaný zřizujícím orgánem nebo jiným orgánem pro zřizující subjekt. Nevztahuje se na informace evidované obchodní společností nebo pro obchodní společnost.

43 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 4(a) and 5.

44 Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 13.

na zajištění nebo ověření správnosti informací, které dostávají a uchovávají. V mnoha státech navíc informace o obchodních společnostech evidované v rejstříku nejsou vždy aktualizované a spolehlivé. Státy, kde to může být problém, by měly zvážit opatření a zvýšení spolehlivosti informací ve svém obchodním rejstříku.

e) Dobře vedený, kvalitní a proaktivní obchodní rejstřík s informacemi o skutečném vlastnictví obchodních společností může být výborným nástrojem pro příslušné orgány, které ho využijí jako pramen informací z jednoho zdroje. Obchodní rejstříky byly obvykle založeny jako zdroj informací pro účely obchodního styku a bude třeba změnit jejich postavení, funkci a zdroje tak, aby evidovaly informace o skutečném vlastnictví obchodních společností pro účely poskytování informací příslušným orgánům. Níže uvádíme různé otázky ke zvážení pro státy, jež se rozhodnou založit rejstřík informací o skutečném vlastnictví.

a) Je rejstřík dostatečně statutárně ukotven tak, aby mohl shromažďovat, ověřovat a uchovávat informace o skutečném vlastnictví? Měl by mít obchodní rejstřík povinnost ověřovat informace o skutečném vlastnictví a měly by být takové informace poskytovány pro účely praní špinavých peněz a financování terorismu?

b) Má orgán spravující obchodní rejstřík odpovídající lidské a finanční zdroje k tomu, aby mohl přijmout další povinnosti v kontextu shromažďování, ověřování a uchovávání informací o skutečném vlastnictví? Je důležité, aby pracovníci takového orgánu dobře znali obchodní právo a byli schopni rozklíčovat komplexní právní struktury a odhalit skutečné majitele.

c) Existují mechanismy na zajištění přenosu informací o skutečném vlastnictví předávaných do obchodního rejstříku? Jsou žadatelé o zřízení nové obchodní společnosti povinni do rejstříku předávat přesné informace? Ověřuje rejstřík přesnost informací, jež dostává a má k tomuto účelu k dispozici spolehlivé zdrojové dokumenty, data nebo informace? Může být poskytnutí informací o skutečném vlastnictví obchodnímu rejstříku podmínkou zřízení společnosti?

d) Jak se monitorují změny ve skutečném vlastnictví a jak se evidují? Jsou právnické osoby a/nebo skuteční majitelé povinni poskytovat informace do rejstříku v určité časové lhůtě poté, co ke změně došlo?

e) Existuje nějaký kompetentní orgán, který má vynucování těchto povinností v gesci? Existují přiměřené, účinné a odrazující sankce pro osoby, jež neplní své povinnosti? Jsou právnické osoby a/nebo skuteční majitelé, kteří informace neoznámí nebo oznámí nepřesné nebo pouze částečné informace za toto neplnění odpovědní a jsou vystaveni sankcím⁴⁵?

f) Jsou informace v rejstříku včas dostupné příslušným orgánům? Umožňuje systém vyhledávání v registru různými způsoby? Poskytuje obchodní rejstřík příslušným orgánům informace přímo pomocí vzdáleného přístupu přes přístupové heslo nebo podobný nástroj? Nebo musí příslušné orgány žádat o zpřístupnění informací přímo rejstřík?

g) Je přístup k informacím v rejstříku omezen nebo jsou veřejně přístupné⁴⁶? Informace o skutečném vlastnictví podle požadavků standardu FATF mohou být přístupné pouze vybraným

45 Viz Vysvětlivka k Doporučení 24 a World Bank / UNODC StAR report (2011), odst. 75.

46 Viz Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 13

příslušným orgánům (včetně orgánů činných v trestním řízení) a případně i finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím. Státy by měly zvážit, jak za pomoci nových technologií zpřístupnit rejstříky i široké veřejnosti (i když veřejný přístup musí být v rovnováze se zachováním soukromí). I když to není požadavek Doporučení FATF, některé státy mohou poskytovat veřejný přístup k informacím cestou on-line databáze, což zvýší transparentnost a umožní větší kontrolu informací ze strany občanské společnosti a rovněž včasný přístup k informacím ze strany finančních institucí, určených nefinančních oborů a profesí a zahraničních partnerů.

h) Existují nějaké překážky zavedení účinného rejstříku informací o skutečném vlastnictví vyplývající z vnitrostátní legislativy nebo ústavního systému? V některých státech mají ústřední nebo regionální orgány v gesci zřizování a dohled nad právníckými osobami a existují ústavní překážky, které omezují vnitrostátní právo v uvalování požadavků na tyto orgány. I tam, kde ústavní překážky nejsou, je zajištění řádného provádění opatření na vyšší transparentnost skutečného vlastnictví v systému, kde je zřizování právníckých osob v gesci ústředních i regionálních orgánů, většinou složité. Státy, které musí řešit podobné systémy, by měly zajistit, aby jejich obchodní rejstříky držely základní informace. Toto opatření budou potom kombinovat s jinými opatřeními na zajištění včasného přístupu k přiměřeným a přesným informacím o skutečném vlastnictví. V některých jurisdikcích může být právní překážkou i úprava ochrany osobních dat, jež může být ve střetu se sdílením informací o skutečném vlastnictví tak, jak je uvedeno v odstavci (g).

Rámeček 5. Příklady – obchodní rejstřík uchovává informace o skutečném vlastnictví

Mechanismus, na jehož základě obchodní rejstřík uchovává informace o skutečném vlastnictví, by mohl mít následující charakteristiky:

- Obchodní společnosti jsou povinny poskytovat obchodnímu rejstříku základní informace a informace o skutečném vlastnictví při zřízení.
- Obchodní společnosti jsou povinny poskytovat obchodnímu rejstříku základní informace a informace o skutečném vlastnictví jednou ročně a rovněž při jakékoli změně tak, aby byly vždy aktuální.
- Obchodní společnosti jsou povinny poskytovat informace o skutečném majiteli a vlastnické struktuře. V rámci této povinnosti mohou být povinny poskytnout kopie dokumentů pro účely ověření totožnosti.
- Orgán, jenž spravuje obchodní rejstřík, je povinen ověřovat totožnost skutečných majitelů.
- Na obchodní společnosti, jež neposkytnou informace o skutečném majiteli, budou uvaleny odrazující správní sankce, jako je omezení možnosti zřízení daného subjektu.
- Poskytnutí nepravdivých informací se postihuje přiměřenými a odrazujícími správními nebo trestně-právními sankcemi. Sankce je uvalena na společnost a statutární zástupce společnosti může nést i osobní odpovědnost.
- Pokud dojde k porušení povinností, orgán, jenž spravuje obchodní rejstřík, uvalí sankce.

- Orgán, jenž spravuje obchodní rejstřík, je proaktivní a prověřuje informace i v jiných zdrojích (jako je databáze akcionářů, evidence obyvatelstva nebo databáze průkazů totožnosti) s cílem odhalit nesrovnalosti.
- Informace v obchodním rejstříku jsou zapisovány digitálně a lze v nich vyhledávat. Vyhledávací funkce podporuje vyhledávání různými způsoby.
- Kompetentní orgány mají do rejstříku přístup a mohou v něm plně vyhledávat.
- Orgán, jenž spravuje obchodní rejstřík, je schopen odhalit indikátory zneužívání korporátních struktur nebo neobvyklou činnost (red flags) v databázi.
- Základní informace o obchodní společnosti jsou veřejné, informace o skutečném vlastnictví mohou být rovněž veřejně přístupné nebo může být přístup omezen na finanční instituce a určené nefinanční obory a profese.
- Orgán, jenž spravuje obchodní rejstřík, může o obchodních společnostech vedle informací o jejich skutečných majitelích získávat a uchovávat i informace o jejich akcionářích.
- Orgán, jenž spravuje obchodní rejstřík, shromažďuje informace o řídicích orgánech, představenstvu a fyzické osobě pověřené vystupovat jménem společnosti. Členové řídicích orgánů navíc musí být fyzické osoby.
- Opatření tohoto mechanismu jsou kombinovány s mechanismem 2 (viz níže) v případě, že společnost bude dodávat informace do rejstříku.

Mechanismus #2(a) – požaduje uchovávání informací o skutečném vlastnictví právníckými osobami

46. Státy mohou splnit požadavky Doporučení 24 tím, že povinnost získávat a uchovávat aktualizované informace o skutečném majiteli společnosti uvalí na samotné obchodní společnosti⁴⁷. Jako první krok by státy měly vyžadovat, aby obchodní společnosti uchovávaly seznam akcionářů nebo členů⁴⁸. Státy, jež se rozhodnou pro tuto cestu, by měly zvážit následující:

- a) Společnosti uchovávají registr akcionářů, například ve formě seznamu akcionářů, které musí být přístupné kompetentním orgánům⁴⁹. Registry akcionářů obsahují informace o právním vlastnictví a není vždy pravidlem, že obsahují i informace o skutečném vlastnictví.
- b) Existují mechanismy na zajištění správnosti a aktuálnosti informací o skutečném vlastnictví shromažďovaných obchodními společnostmi? Mají obchodní společnosti pravomoc vyžadovat od akcionářů aktualizované informace (včetně pravomoci vyžadovat informace o skutečném vlastnictví kdykoli)? Pokud ano, mohou být na právníckou osobu a její zástupce uvaleny sankce za nesplnění této povinnosti nebo za poskytnutí nesprávných informací (může například obchodní společnost podat na soud žádost o rozhodnutí o omezení ve vztahu k akciím, jako je například nevypacení dividend)?

⁴⁷ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 8(a).

⁴⁸ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 6.

⁴⁹ FATF (2006), st. 13.

- c) Mají akcionáři povinnost sdělit jméno osoby nebo osob, jejímž jménem akcie drží? Pokud dojde k nějakým změnám ve vlastnické struktuře nebo řízení společnosti, jsou akcionáři povinni danou skutečnost obchodní společnosti v určité časové lhůtě sdělit?
- d) Pokud se státy rozhodnou tento mechanismus zavést, jak budou obchodní společnosti informovány o svých povinnostech? Poskytly příslušné orgány obchodním společnostem nebo akcionářům pokyny a vysvětlily jim jejich povinnosti? Jsou takovéto pokyny veřejně přístupné?
- e) Mají příslušné orgány včasný přístup k takovýmto informacím? A jak mohou příslušné orgány získat informace o skutečném vlastnictví, aniž by upozornily danou společnost na případné vyšetřování? Vyžaduje se přístup k informacím o skutečném vlastnictví v zemi zřízení? Jak se řeší případy obchodních společností, jež nejsou ve zřizující jurisdikci fyzicky přítomny?
- f) Jsou právnické osoby povinny aktualizovat seznam svých jednatelů spolu s jejich rolemi, funkcemi a pravomocemi?

Mechanismus #2(b) – požaduje zavádění přiměřených opatření právnickými osobami

47. Státy mohou splnit požadavky Doporučení 24 také tím, že budou požadovat, aby společnosti přijaly odpovídající opatření k získání a uchovávání aktualizovaných informací o skutečném majiteli společnosti⁵⁰. Státy by měly zavést jasný a prakticky proveditelný rámec a stanovit, co se rozumí pod pojmem přiměřená opatření. Rozsah opatření s cílem umožnit získávání a uchovávání aktualizovaných informací o skutečném vlastnictví by mělo odpovídat riziku praní špinavých peněz a financování terorismu a složitosti vlastnické struktury příslušné společnosti nebo charakteru akcionářů držících kontrolní balík akcií. K případným otázkám uvedeným v textu k mechanismu 2 výše uvádíme další aspekty ke zvážení:

- a) Provedl daný stát identifikaci a hodnocení rizik praní špinavých peněz a financování terorismu, spojených s právnickými osobami tak, aby mohl zavést přístup na bázi rizik v souladu s Doporučeními 1 a 24?
- b) Zavedl stát právní nebo vynutitelný rámec upravující problematiku přiměřených opatření, které jsou společnosti povinny nastavit s cílem získávat a uchovávat aktualizované informace o skutečném vlastnictví? Je takový mechanismus založený na analýze rizik praní špinavých peněz a financování terorismu získané cestou komplexního hodnocení rizik? Existují různé požadavky na rozdílné typy právnických osob?
- c) Mohou se obchodní společnosti samy flexibilně rozhodnout, jaká opatření jsou přiměřená? Pokud ano, je stanovena nějaká minimální vyžadovaná činnost? Poskytly příslušné orgány obchodním společnostem jasný návod, co od nich očekávají a jaká opatření by měly v určitých situacích využít? Pokud mají obchodní společnosti zavádět opatření na základě praní špinavých peněz a financování terorismu, mají dostatečné informace o svých rizicích praní špinavých peněz a financování terorismu?

⁵⁰ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 8(b).

Rámeček 6. Příklady – informace o skutečném vlastnictví uchovává právnická osoba

Mechanismus, na jehož základě právnická osoba uchovává informace o skutečném vlastnictví nebo realizuje přiměřená opatření na jejich uchovávání, by mohl mít následující charakteristiky:

- Obchodní společnosti jsou povinny uchovávat informace o skutečném vlastnictví a mají pravomoc vyžadovat od akcionářů informace o skutečných majitelích akcií.
- Obchodní společnosti mohou na akcionáře, kteří neposkytnou informace o skutečných majitelích, uvalit omezení za pomoci rozhodnutí soudu nebo příslušných orgánů; taková opatření mohou být ve formě omezení hlasovacích práv nebo možného prodeje akcií.
- Poskytnutí nepravdivých informací akcionářem se trestá odrazujícími správními nebo trestně-právními sankcemi.
- Akcionáři jsou povinni bezodkladně poskytovat informace o změnách ve skutečném vlastnictví.
- Obchodní společnosti jsou povinny poskytovat příslušným orgánům včas a na vyžádání seznamy akcionářů a skutečných majitelů.
- Neposkytnutí informací příslušným orgánům ze strany obchodní společnosti se trestá sankcemi, které mohou být ve formě správní pokuty nebo omezení.
- Seznamy akcionářů a skutečných majitelů musí být uchovávány a poskytovány v elektronické formě.
- Za seznamy akcionářů a skutečných majitelů, které uchovává poskytovatel jako třetí strana jménem obchodní společnosti, je stále odpovědna daná obchodní společnost a nese rovněž odpovědnost za plnění s nimi spojených povinností.
- Obchodní společnosti jsou povinny rozumět informacím o své vlastnické struktuře, které uchovávají, a to včetně jakéhokoli řetězce vlastnictví.
- Pokud obchodní společnost není schopna zjistit informace o skutečných majitelích, je povinna takovou skutečnost zveřejnit na svých webových stránkách.
- Informace o skutečném vlastnictví se uchovávají ve státě, kde byl subjekt zřízen.
- Obchodní společnosti a akcionáři jsou o svých povinnostech informováni cestou metodik a kampaní na zvýšení povědomí či jsou jim v okamžiku zřízení příslušné informace sděleny.

Mechanismus #3 – spolehnutí se na existující informace

48. Státy také mohou splnit požadavky Doporučení 24 tak, že využijí stávající informace o skutečném vlastnictví právnických osob nebo jiných právních uspořádání k odhalení totožnosti skutečného majitele⁵¹. Možnými zdroji informací jsou: obchodní rejstříky a jiné typy databází (jako je katastr nemovitostí, registr motorových vozidel a databáze movitého majetku), finanční instituce a určené nefinanční obory a profese, jiné orgány (dohledové orgány a daňová správa), burza a komerční databáze⁵². Pokud budou i jiné orgány (jako například daňová správa nebo orgány dohledu nad finančním sektorem) pracovat s informacemi vhodnými pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu, může to zvýšit vůli právnických osob spolupracovat a zdokonalovat mechanismy zjišťování informací o skutečném vlastnictví. Níže uvádíme několik aspektů k zamyšlení pro státy, jež by se vydaly touto cestou.

a) Mají příslušné orgány (především orgány činné v trestním řízení) informace o tom, kde jsou uchovávány informace o skutečném vlastnictví? Mají k takovýmto informacím zajištěn včasný přístup podle potřeby? Mají orgány činné v trestním řízení dostatečné pravomoci? Existují nástroje, které umožní příslušným orgánům přístup k informacím v držení jiných orgánů (daňové orgány, dohledové orgány a katastrální úřad) tak, aby mohly tyto informace být využity při vyšetřování? Existují nástroje pro sdílení a výměnu informací mezi příslušnými orgány?

b) Jsou jiné příslušné orgány (především orgány činné v trestním řízení) informovány o tom, jaké informace shromažďují daňové orgány? Objem informací o skutečném vlastnictví shromažďovaných daňovými orgány o skutečných majitelích a osobách řídících právnické osoby se v jednotlivých zemích liší v závislosti na daňovém režimu⁵³.

c) Existují komerční databáze obsahující informace o skutečném vlastnictví? Mnoho takových databází nabízí služby řízení rizik, která shromažďují data o právnických osobách a právních uspořádáních a využívá je hlavně soukromý sektor pro vlastní hloubkovou kontrolu.

49. Stát, jenž se rozhodne spoléhat na informace z hloubkové kontroly klienta získávané a držené finančními institucemi a určenými nefinančními obory a profesemi, by si měl položit následující otázky:

a) Provádějí finanční instituce a určené nefinanční obory a profese přiměřenou hloubkovou kontrolu klienta a využívají opatření na zjištění a ověření totožnosti skutečného majitele tak, jak to požadují Doporučení 10 a 22? Je nad finančními institucemi a určenými nefinančními obory a profesemi vykováván řádný dohled (Doporučení 26 a 28)?

b) Mají finanční instituce a určené nefinanční obory a profese dostatečné informace k tomu, aby mohly řádně provádět hloubkovou kontrolu klienta (Doporučení 34)? Taková metodika napomůže řádnému provádění požadavků na hloubkovou kontrolu klienta a zvýší kvalitu a dostatečnost informací o skutečném vlastnictví, jež tyto instituce nebo subjekty shromažďují. Metodika pomůže najít vhodné typy dokumentů nebo zdrojů (vzniklých nebo držných v daném

⁵¹ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 8(c).

⁵² Zpráva World Bank / UNODC StAR (2011), st. 51 and 77.

⁵³ Zpráva World Bank / UNODC StAR (2011), st. 82.

státě), jež lze použít pro ověření právního statusu a přímého nebo nepřímého vlastnictví nebo osob řídicích právníckou osobu⁵⁴.

c) Mají příslušné orgány zajištěn včasný přístup k informacím z hloubkové kontroly klienta držených finančními institucemi nebo určenými nefinančními obory a profesemi (Doporučení 30)? Mají příslušné orgány zavedeny dostatečné postupy a nastaveny vztahy nutné k tomu, aby získávaly informace včas a dokázaly se vyhnout nepřiměřenému zpoždění při získávání informací od finančních institucí a určených nefinančních oborů a profesí a zajistily skutečně včasný přístup k potřebným informacím? Mají finanční instituce a určené nefinanční obory a profese dostatečné znalosti obchodního práva nutné k rozklíčování informací o skutečném vlastnictví komplikovaných vlastnických struktur?

d) Jak dostávají příslušné orgány informace o účtech fyzických osob vedených u finančních institucí (Doporučení 31)? Má daný stát nástroj na zjišťování totožnosti majitelů bankovních účtů nebo jiný mechanismus, který pomůže příslušným orgánům s příslušnými pravomocemi identifikovat a včas kontaktovat relevantní finanční instituci?

e) Jak získají příslušné orgány informace o určených nefinančních oborech a profesích, včetně poskytovatelů služeb právníckým osobám a svěřenským fondům, poskytujících služby dané právnícké osobě jako klientovi? Mají poskytovatelé služeb právníckým osobám a svěřenským fondům povinnou registraci nebo potřebují ke své činnosti licenci, na jejímž základě by bylo možno je jednoduše identifikovat a kontaktovat?

Rámeček 7. Příklady – jiné zdroje a kombinovaný přístup

Mechanismus založený na kombinovaném přístupu by mohl mít následující charakteristiky:

- Finanční instituce provádějí hloubkovou kontrolu klienta a chápou své povinnosti v rámci hloubkové kontroly klienta ve vztahu ke skutečnému vlastnictví a jejich mechanismy proti praní špinavých peněz a financování terorismu jsou pod dohledem příslušných dohledových orgánů v souladu s Doporučením 10.

- Pokud obchodní rejstřík nezískává a neuchovává informace o skutečných majitelích, může uchovávat informace, které jsou pro skutečné vlastnictví relevantní, jako jsou informace o členech řídicích orgánů, vyšším managementu nebo jednatelích společnosti.

- Informace o skutečném vlastnictví evidované daňovou správou jsou včas přístupné kompetentním orgánům; o těchto informacích vědí i orgány činné v trestním řízení, které mají mechanismus na zajištění včasného přístupu k takovým informacím.

- Kompetentní orgány jsou schopny identifikovat, jak mají finanční instituce uchovávat informace o skutečném vlastnictví pro účely včasného přístupu, například cestou národní databáze bankovních účtů.

- Kompetentní orgány jsou schopny identifikovat poskytovatele služeb právníckým osobám a svěřenským fondům, jež mohou uchovávat informace o skutečném vlastnictví pro účely včasného

⁵⁴ Viz kapitola VII této zprávy, kde je problematika CDD a povinností finančních institucí a určených nefinančních oborů a profesí detailněji rozvedena; v kapitole VII jsou rovněž informace o tom, jak řádná implementace požadavků na CDD může pomoci státům splnit povinnosti v souladu s Doporučeními 24 a 25.

přístupu, a to například v centrální databázi obchodů s akciemi, registru poskytovatelů služeb právníckým osobám a svěřenským fondům nebo za pomoci jiného mechanismu, který se dohledový orgán rozhodne k identifikaci poskytovatelů služeb právníckým osobám a svěřenským fondům použít.

■ Jiné přesné a aktualizované informace o skutečném vlastnictví jsou přístupné i v jiných registrech, jako je například katastr nemovitostí, rejstřík motorových vozidel nebo databáze cenných papírů a jiného majetku.

JINÁ OPATŘENÍ NA POSÍLENÍ TRANSPARENTNOSTI PRÁVNICKÝCH OSOB

50. Bez ohledu na to, které z opatření stát nakonec použije, Doporučení 24 specificky požaduje, aby státy zajistily maximální míru spolupráce společností s kompetentními orgány za účelem určení skutečného majitele. Takovou spolupráci státy mohou zajistit jednou, dvěma i kombinací všech následujících možností⁵⁵.

a) Požadavek, aby společnost zmocnila⁵⁶ alespoň jednu fyzickou osobu s bydlištěm ve státě, kde byla zřízena, jenž bude kompetentním orgánům odpovědná za poskytování základních informací a dostupných informací o skutečném majiteli a bude jim poskytovat další součinnost podle potřeby.

b) Požadavek, aby poskytovatelé služeb obchodním společnostem a svěřenským fondům (například právníci, účetní nebo jiní poskytovatelé služeb) v daném státě byli příslušným orgánům odpovědní za poskytování základních informací a dostupných informací o skutečném majiteli.

c) Jiná srovnatelná opatření, která stát konkrétně stanoví a jež mohou účinně zajistit spolupráci.

51. Všechny výše uvedené osoby, orgány a subjekty, jakož i sama společnost (nebo její správce, likvidátor nebo jiná osoba podílející se na procesu zrušení společnosti), by měly uvedené informace a záznamy uchovávat po dobu alespoň pěti let ode dne, kdy je společnost zrušena nebo přestane jinak existovat, nebo po dobu pěti let ode dne, kdy společnost přestane být klientem profesionálního zprostředkovatele nebo finanční instituce⁵⁷.

52. Státy, jež budou tyto požadavky implementovat, by měly zvážit následující:

a) Jsou si právnícké osoby vědomy svých povinností poskytovat součinnost příslušným orgánům? Poskytly příslušné orgány právníckým osobám informace o takových povinnostech a jsou tyto informace veřejně přístupné?

b) Pokud daný stát zavedl systém, který umožňuje právníckým orgánům spolupráci s příslušnými orgány prostřednictvím jiné osoby v daném státě, je taková osoba pro příslušné orgány snadno identifikovatelná? Má takováto osoba povinnost včas reagovat na oprávněné požadavky příslušných orgánů na sdělení informací o skutečném vlastnictví? Je si taková osoba vědoma svých povinností uchovávat a umožňovat přístup příslušných orgánů k dostatečným, přesným a aktualizovaným informacím o skutečném vlastnictví?

⁵⁵ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 9.

⁵⁶ Členové představenstva a řídících orgánů od společnosti nepotřebují žádné další zmocnění, neboť toto spadá do jejich pravomocí.

⁵⁷ Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 10.

53. Existuje kompetentní orgán, který má na starosti vynucování těchto požadavků? Existují účinné, přiměřené a odrazující sankce za neplnění takových povinností? Nesou třetí strany, které jsou pověřeny součinností s příslušnými orgány, odpovědné za případné neplnění této povinnosti a mohou být postiženy sankcemi?

VI. POSILOVÁNÍ TRANSPARENTNOSTI PRÁVNÍCH USPOŘÁDÁNÍ (DOPORUČENÍ 25)

54. Státy by měly v souladu s Doporučením 24 a Vysvětlivkami zavést účinná opatření na zabránění zneužívání právnických osob pro praní špinavých peněz a financování terorismu a zajistit dostatečnou transparentnost právních uspořádání. Základním požadavkem je, aby státy zajistily příslušným orgánům včasný přístup k dostatečným, přesným a aktualizovaným informacím o svěřenských fondech založených z vůle zakladatele (včetně informací o zakladateli, správcích a obmyšleném). Tato kapitola je věnována základním otázkám implementace Doporučení 24 na posílení transparentnosti právních uspořádání.

ROZSAH DOPORUČENÍ 25

55. Doporučení 25 upravuje problematiku "jiných právních uspořádání", čímž se míní svěřenské fondy založené z vůle zakladatele⁵⁸ a jiná podobná uspořádání, včetně uspořádání typu fiducie, treuhand a fideicomiso⁵⁹.

56. Většina ustanovení Doporučení 25 se věnuje zavádění komplexních opatření proti zneužívání svěřenských fondů pro praní špinavých peněz a financování terorismu. Svěřenské fondy umožňují spravování majetku jedné osoby osobou pověřenou a jsou běžné především v anglosaském právu. V některých státech kontinentálního práva je rovněž možno svěřenské fondy zřizovat nebo mohou být z těchto zemí řízeny. Svěřenské fondy mají mnoho různých legitimních využití (například ochranu obmyšlených, vytváření investičních nástrojů a penzijních fondů nebo řízení darů a příspěvků filantropů). Vzhledem k tomu, že zřízení trustu je relativně snadné, není vždy pravidlem zapojení profesionálního poskytovatele služeb, jako je například notář. Pro zřízení svěřenských fondů obvykle neexistují žádné zvláštní požadavky, i když může být vyžadováno uvedení určitých informací na daňovém přiznání v případě, že svěřenský fond vytváří příjem. Na druhou stranu svěřenské fondy obvykle nemají zvláštní právní subjektivitu a nemohou provádět transakce nebo vlastnit majetek na své vlastní jméno, ale pouze prostřednictvím svých svěřenských správců.

57. Některé státy zavedly opatření na zvýšení transparentnosti svěřenských fondů, která obsahují následující: Povinná registrace nebo jiný dohledový režim pro charitativní fondy, oznamovací povinnosti příslušných určených nefinančních oborů a profesí nebo jiných poskytovatelů služeb fondům, povinnost přizvat ke zřizování svěřenských fondů vybrané typy regulovaných subjektů, shromažďování informací ze strany daňové správy nebo jiných kompetentních orgánů, zavedení registrů profesionálních svěřenských správců a zavedení registrů svěřenských fondů.

58. V souladu s Doporučením 25 jsou jiná právní uspořádání, která mají podobnou strukturu nebo funkce, povinná zavést podobná opatření jako svěřenské fondy tak, aby se dosáhlo podobné úrovně transparentnosti. Státy by měly minimálně zajistit, aby informace podobné těm, které

58 Pojem svěřenský fond založený z vůle zakladatele (*express trust*) je definován v Glossáři k doporučením FATF jako svěřenský fond jasně vytvořený zakladatelem, a to většinou zakládající listinou (jako je notářská zpráva). Tento typ svěřenského fondu je nutno odlišit od fondu založeného působením zákona, jenž nevychází z jasného záměru nebo rozhodnutí zakladatele vytvořit svěřenský fond nebo podobné právní uspořádání (jako je například svěření nařízené soudem)

59 Glossář k Doporučením FATF.

shromažďují a uchovávají trusty, byly přesné a aktualizované a včas přístupné kompetentním orgánům⁶⁰.

POCHOPENÍ RIZIKA SPOJENÉHO S JINÝMI PRÁVNÍMI USPOŘÁDÁNÍMI

59. Státy musí především znát typy právnických osob a jiných právních uspořádání zřizovaných v jejich jurisdikcích a s nimi spojená rizika praní špinavých peněz a financování terorismu. Státy by měly provést důkladné hodnocení rizik spojených s právnickými osobami a toto hodnocení by mělo být součástí širšího hodnocení rizik praní špinavých peněz a financování terorismu v daném státě⁶¹. V hodnocení je třeba zvážit relevantní právní a regulatorní otázky. Jako součást hodnocení rizik doporučujeme přezkoumat případy, ve kterých byly právnické osoby zneužívány pro trestnou činnost a tímto způsobem identifikovat typologie a subjekty ve vyšším riziku. V hodnocení je třeba hodnotit nejenom vnitrostátní rizika a slabá místa spojená s existencí právnických osob zřizovaných v souladu s vnitrostátním právem daného státu, ale i mezinárodní rizika a slabá místa spojená s právnickými osobami zřízenými v jiných jurisdikcích a podnikajícími ve státě provádějícím dané hodnocení. Při hodnocení rizik spojených s různými typy právnických osob je třeba zvážit i zhodnocení rizik vybraných jurisdikcí a určených nefinančních oborů a profesí⁶².

POŽADAVKY NA STÁTY, JEJICHŽ LEGISLATIVA UMOŽNUJE VZNIK SVĚŘENSKÝCH FONDŮ

60. Státy, jejichž legislativa umožňuje vznik svěřenských fondů, by měly od správců svěřenských fondů⁶³ zřízených z vůle zakladatele v souladu s jejich legislativou získávat a uchovávat náležitě, přesné a aktualizované informace o skutečném vlastnictví takových fondů. Tyto informace by měly být maximálně dostatečné a co nejpřesnější a nejaktuálnější a měly by být aktualizovány v přiměřené lhůtě po každé změně. V tomto kontextu mezi informace o skutečném vlastnictví patří:

- a) informace o totožnosti zakladatele, svěřenského správce (správců), protektorovi (existuje-li), příjemcích (obmyšlených) nebo kategorii příjemců a jakékoli jiné fyzické osobě, která v konečném důsledku skutečně ovládá takový fond
- b) základní informace o jiných regulovaných agentech a poskytovatelích služeb svěřenskému fondu, a to včetně investičních poradců nebo manažerů, účetních a daňových poradců⁶⁴.

61. Cílem tohoto požadavku je zajistit, aby svěřenský správce vždy nesl odpovědnost za uchovávání takových informací (ať je v jakémkoli státě a v nezávislosti na tom, kde se fond nachází). V mnoha případech se jedná o informace, které by svěřenský správce stejně měl, protože jejich uchovávání je buď povinné ze zákona, nebo je to výsledek praktické nutnosti pro účely plnění povinností svěřenského správce. Je důležité zajistit, aby svěřenský správce zjistil totožnost každé osoby, jež vlastní nebo ovládá fond, a to z jakéhokoli postavení. Jak jsme již uvedli, informace o skutečném vlastnictví právních uspořádání zahrnují i informace o totožnosti zakladatele, svěřenského správce a obmyšleného nebo kategorie obmyšlených, protektora (pokud existuje)

60 Vysvětlivka k Doporučení 25, odstavec 9.

61 Podle Doporučení 1 mají státy být schopny zjistit, vyhodnotit a porozumět rizikům praní peněz a financování terorismu. Viz FATF (2012).

62 Zpráva World Bank / UNODC StAR (2011), st. 66.

63 Pro účely této zprávy se státem, jehož legislativa umožňuje vznik svěřenských fondů rozumí jakýkoli stát, jehož legislativě umožňuje zřizování nebo uznávání svěřenských fondů

64 Vysvětlivka k Doporučení 25, odst. 1.

a jakékoli jiné fyzické osoby, která v konečném důsledku skutečně ovládá takový fond. Příslušné osoby se mohou lišit podle charakteru svěřenského fondu a státy by měly zavést vhodné mechanismy vycházející z charakteru fondů zřízených z vůle zakladatele v jejich jurisdikci.

62. Státy nemusejí takovéto požadavky zakotvit v legislativě, pokud jsou povinnosti svěřenských fondů již nějakým vhodným způsobem upraveny (například systémem anglosaského práva nebo precedenty)⁶⁵. Neočekává se, že státy, které umožňují vznik svěřenských fondů ve svých jurisdikcích, budou povinny uvalovat takovéto povinnosti paušálně na všechny typy svěřenských fondů zřízených v jejich jurisdikci — jedná se o povinnosti, jež mohou být na svěřenského správce uvaleny (nebo příslušné sankce za neplnění) jakýmkoli kompetentním orgánem, jenž má pravomoc provádět dohled nad svěřenskými fondy.

SPOLEČNÉ POŽADAVKY PRO VŠECHNY STÁTY

63. Doporučení 25 obsahuje Doporučení nejenom pro státy, jež právně uznávají svěřenské fondy, ale pro všechny státy bez rozdílu. V rámci *Doporučení FATF* nejsou státy povinny uznat svěřenské fondy a nemusejí je svou legislativou upravovat. I když daný stát svěřenské fondy právně neuznává a legislativně jejich zřizování a správu neupravuje, občané těchto států často zřizují svěřenské fondy upravené právem jiného státu a tímto způsobem nakládají se svým jměním. Pokud je svěřenský fond vytvořen na základě zákonů platných v jednom státě a je spravován (správce svěřenského fondu a majetek svěřenského fondu jsou) v jiném státě, druhý stát bude s největší pravděpodobností mít větší kontakt se svěřenským fondem a jeho majetkem než stát první, což platí i pro kontakt s osobami spojenými s takovým svěřenským fondem. Proto by státem odpovědným za svěřenské fondy a příslušná opatření a sankce měl být stát druhý.

64. Z tohoto důvodu upravuje Doporučení 25 specifické požadavky na všechny státy bez rozdílu, zda jejich legislativa uznává svěřenské fondy (upravuje možnost vzniku a správy svěřenských fondů) nebo ne. Státy by měly využít především následujících opatření:

a) Požadavek, aby svěřenské fondy oznámily finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím svůj status v okamžiku, kdy vstupují do podnikatelského vztahu nebo provádějí příležitostnou transakci nad danou prahovou hodnotu⁶⁶. Takové oznámení musí učinit proaktivně svěřenský správce (ne až v reakci na výzvu příslušného orgánu). Svěřenský správce by měl tuto povinnost splnit, i když jim zakládající notářská listina prikazuje skrýt jejich status. Jediný zdroj informací o svěřenském správci jsou často právě informace z obchodního vztahu s finanční institucí nebo jiným poskytovatelem služeb či určenými nefinančními obory a profesemi.

b) Požadavek, aby profesionální správci svěřenských fondů byli povinni uchovávat informace alespoň pět let po ukončení jejich zapojení do trustu. Státům je doporučeno vyžadovat, aby neprofesionální správci svěřenských fondů a jiné orgány, osoby a subjekty uchovávali informace alespoň pět let⁶⁷.

⁶⁵ Vysvětlivka k Doporučení 25, odst. 8.

⁶⁶ Viz Doporučení 10 a další informace k prahovým hodnotám příležitostných obchodů.

⁶⁷ Vysvětlivka k Doporučení 25, odst. 5 (jiné orgány, osoby a právnické subjekty, které mohou držet užitečné informace o svěřenských fondech jsou například rejstříky svěřenských fondů, daňová správa, agenti a poskytovatelé služeb svěřenským fondům, včetně investičních poradců nebo manažerů, advokátů nebo poskytovatelů služeb svěřenským fondům a společnostem).

JINÁ MOŽNÁ OPATŘENÍ

65. Státům je doporučeno zajistit, aby ostatní relevantní orgány, osoby a subjekty držely informace o všech svěřenských fondech, se kterými mají navázán vztah. Možným zdrojem informací o svěřenských fondech, správcích a aktivech svěřenských fondů jsou:

- a) Rejstříky (např. centrální rejstřík svěřenských fondů nebo jejich aktiv) nebo majetkové rejstříky týkající se pozemků, majetku, vozidel, akcií nebo jiných aktiv.
- b) Ostatní kompetentní orgány by měly držet informace o svěřenských fondech a jejich správcích (např. daňová správa, která sbírá informace o aktivech a příjmech týkajících se svěřenských fondů).
- c) Ostatní agenti a poskytovatelé služeb svěřenským fondům, včetně investičních poradců nebo manažerů, advokátů nebo poskytovatelů služeb svěřenským fondům a společnostem⁶⁸.

66. Státy by měly rovněž zvážit opatření na zpřístupnění informací v držení jiných agentů, orgánů a osob finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím.

67. I když nebudou výše uvedená opatření povinná, státy by mohly zvážit jejich zavedení (jednotlivě nebo v kombinaci) s cílem lépe splnit standardy Doporučení 25 tak, aby kompetentní orgány skutečně dostaly včasný přístup k informacím o skutečném vlastnictví svěřenských fondů. Pro státy, které se rozhodnou jít tímto směrem, uvádíme několik aspektů k zamyšlení:

a) **Rejstříky:** I když je Doporučení FATF vysloveně nepožadují, centrální rejstříky svěřenských fondů do kterých se povinně oznamují informace o všech svěřenských fondech (včetně informací o zakladateli a obmyšleném) mohou být účinným nástrojem a zdrojem včasných informací o svěřenských fondech. Pokud budou informace v rejstříku aktualizované, mohou být zdrojem informací nutných pro oznamování a mezinárodní spolupráci. Centralizované rejstříky svěřenských fondů by rovněž zajistily volný přístup příslušných orgánů k informacím o skutečném vlastnictví, a to na celém území daného státu, včas a bez vyzrazení svěřenskému fondu, který je předmětem vyšetřování. Účinným nástrojem může být centrální rejstřík svěřenských fondů ve státě, kde existuje pouze omezený počet takových fondů. V jiných státech by však požadavek na registraci svěřenských fondů v rejstříku vyžadoval změny v právní úpravě takových fondů. Například v zemích anglosaského práva jsou svěřenské fondy, na rozdíl od obchodních společností, soukromými uspořádáními, která nemusí být zřízena nebo potvrzena státními orgány. I když většina států nevyžaduje registraci svěřenských fondů, v některých státech se požaduje evidence informací o svěřenských fondech (včetně informací o zakladateli a obmyšleném), i když někdy jen za určitých specifických okolností. Některé státy například požadují, aby svěřenské fondy s charitativním účelem byly registrovány jako charitativní organizace, a to buď u příslušného dohledového orgánu, nebo u daňové správy, jenž má v gesci správu daňových výjimek pro charitativní organizace. Takováto pravidla platí většinou pro charitativní svěřenské fondy a charity ve formě právnických osob.

b) **Jiné kompetentní orgány:** V mnoha státech jsou daňové správy nejlepším zdrojem informací o tom, kdo vlastní a řídí svěřenské fondy, i když disponují pouze informacemi o svěřenských fondech, které v dané jurisdikci mají daňovou povinnost. Pokud svěřenský fond má příjmy nad určitou prahovou hodnotu, svěřenský správce musí podat daňové přiznání u daňové správy. Takové daňové

⁶⁸ Vysvětlivka k Doporučení 25, odst. 3.

přiznání podané za svěřenský fond může obsahovat informace o svěřenském správci, zakladateli a každém obmyšleném, který má zdanitelný příjem z daného svěřenského fondu v daném zdaňovacím období. Ne všechny státy však na daňovém přiznání vyžadují informace o obmyšlených. Státy by měly prověřit charakter informací shromažďovaných jinými orgány a zvážit, jak zajistit včasný přístup kompetentních orgánů k informacím, které jsou shromažďovány takovými subjekty pro jiné účely. Některé státy již zavedly nástroje automatické výměny daňových informací, které mohou zlepšit a zefektivnit výměnu informací o svěřenských fondech mezi různými jurisdikcemi. Za pomoci tohoto systému budou především banky oznamovat určité informace vnitrostátním daňovým správám o skutečném vlastnictví svěřenských fondů, které mají u takové banky otevřeny účty a jejichž obmyšlený má trvalý pobyt v zahraničí. Otázka, zda domácí daňová správa může takovéto informace předávat jiným kompetentním orgánům, se musí zkoumat ve světle legislativy upravující důvěrnost informací a ochranu dat obsažených v právním instrumentu upravujícím automatickou výměnu daňových informací.

c) **Jiné subjekty a poskytovatelé služeb svěřenským fondům:** Podle Doporučení 22 jsou všichni právníci, notáři a určené nefinanční obory a profese povinny shromažďovat a uchovávat informace při zřizování, správě nebo řízení jiných právních uspořádání. Doporučení 22 vyžaduje, aby poskytovatelé služeb právníkům osobám a jiným právním uspořádáním uchovávali informace, pokud vystupují nebo zařizují, aby jiná osoba vystupovala jako svěřenští správci svěřenského fondu založeného z vůle zakladatele nebo pokud podobnou činnost poskytují jinému právnímu uspořádání. Státy by měly zvážit založení centrálního rejstříku profesionálních svěřenských správců (nebo jiných ekvivalentních řešení) tak, aby zajistily, že dohledové orgány budou informovány o všech svěřenských správcích zřízených v dané jurisdikci. Toto řešení by zajistilo včasný přístup kompetentních orgánů k informacím o skutečném vlastnictví svěřenských fondů v držení svěřenských správců v dané zemi.

JINÉ POŽADAVKY A KOMBINOVANÝ PŘÍSTUP

68. V mnoha státech je kombinovaný přístup založený na několika uvedených zdrojích informací pravděpodobně tím nejúčinnějším řešením na zajištění včasného přístupu kompetentních orgánů k informacím. Účinným přístupem se rozumí systém, na jehož základě lze účinně bránit zneužívání právních uspořádání pro páchaní trestné činnosti. Účinný přístup zahrnuje opatření, která zajišťují dostatečnou transparentnost právních uspořádání a přesné a aktualizované informace o skutečném vlastnictví jsou včas přístupné kompetentním orgánům⁶⁹. Osoby, které neplní své povinnosti v souladu s Doporučeními FATF by měly být vystaveny účinným, přiměřeným a odrazujícím sankcím. Účinný systém zajišťuje včasný přístup kompetentních orgánů k informacím v držení stran, jež shromažďují a uchovávají základní informace a informace o skutečném vlastnictví. Ať je vybrán jakýkoli přístup, státy by měly zajistit jasné rozdělení zodpovědností a při plánování a zavádění nástrojů v souladu s tímto manuálem pro implementaci Doporučení 25 vycházet z výše uvedených charakteristik efektivního systému.

69. Státy by měly zajistit odpovědnost svěřenských správců za neplnění povinností tak, jak je uvedeno výše. Svěřenský správce, jenž neplní své povinnosti, by měl být vystaven účinným, přiměřeným a odrazujícím trestním, občanskoprávním či správním sankcím. Státy by měly zajistit účinné, přiměřené a odrazující trestní,

⁶⁹ Viz Bezprostřední výstup 5, Metodika FATF, FATF (2013a).

občanskoprávní či správní sankce za neposkytnutí včasného přístupu kompetentním orgánům k informacím o svěřenském fondu⁷⁰.

Rámeček 8. Příklady – svěřenské fondy a jiná právní uspořádání

Mechanismus na zajištění informací o skutečném vlastnictví svěřenských fondů a jiných právních uspořádání by mohl mít následující charakteristiky:

- Svěřenští správci mají povinnost získávat a uchovávat informace o zakladateli, svěřenském správcí, osobě nebo osobách provádějících dohled (pokud existuje), obmyšlených nebo třídách obmyšlených nebo jakýchkoli jiných osobách, majících vliv na svěřenský fond;
- Svěřenští správci mají povinnost uchovávat informace v elektronické formě a poskytnout je na vyžádání kompetentnímu orgánu ve stanovené lhůtě;
- Na dodržování povinností profesionálních svěřenských správců dohlíží kompetentní orgány a profesionální správci, kteří neplní své povinnosti uchovávat požadované informace či umožnit včasný přístup kompetentních orgánů k informacím o svěřenském fondu, se vystavují odrazujícím a přiměřeným sankcím;
- Svěřenští správci fondů zřízených z vůle zakladatele jsou povinni svůj status oznamovat finančním institucím a za poskytnutí nepravdivých informací mohou být potrestáni sankcemi a správními pokutami;
- Poskytovatelé služeb svěřenským fondům, právníci a účetní provádějí hloubkovou kontrolu klienta a chápou své povinnosti v kontextu boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu; v souladu s Doporučením 10 jsou jejich postupy proti praní špinavých peněz a financování terorismu předmětem příslušného dohledu;
- Stát založil centrální rejstřík svěřenských fondů, který obsahuje informace o správcích svěřenského fondu, zakladateli, osobách provádějících dohled (pokud jsou), obmyšlených nebo třídách obmyšlených nebo jakýchkoli jiných osobách, majících vliv na svěřenský fond. Charakteristiky příkladů uvedených výše ve vztahu k rejstříku podniků jsou relevantní.

⁷⁰ Vysvětlivka k Doporučení 25, odst. 11.

VII. VZTAH MEZI POVINNOSTMI VE VZTAHU KE SKUTEČNÉMU VLASTNICTVÍ A JINÝMI DOPORUČENÍMI (HLOUBKOVÁ KONTROLA KLIENTA A POŽADAVKY NA BEZHOTOVOSTVÍ PLATBY)

70. Jedním ze způsobů, jak splnit povinnosti vyplývající z Doporučení 24 a 25, je vycházet z informací z hloubkové kontroly klienta shromažďovaných a držených finančními institucemi a/nebo v souladu s Doporučeními 10 a 22 v kombinaci s přiměřenými pravomocemi orgánů činných v trestním řízení pro získání přístupu k takovým informacím⁷¹. Přiměřené pravomoci orgánů činných v trestním řízení nutné pro získávání informací o skutečném vlastnictví pro splnění Doporučení 24 a 25 nestačí, pokud takové informace nejsou shromažďovány a uchovávány. Proto takový přístup vyžaduje účinné uplatňování požadavků hloubkové kontroly klienta podle Doporučení 10 a 22 upravujících přístup k informacím o skutečném vlastnictví v nezbytné kombinaci s povinnostmi v souladu s Doporučeními 24 a 5.

71. Podle Doporučení 10 a 22 jsou finanční instituce a určené nefinanční obory a profese povinny provést hloubkovou kontrolu klienta⁷², a to včetně zjištění a ověření totožnosti klientů, pokud:

- a) klienti navazují obchodní vztah⁷³;
- b) klienti provádějí příležitostné obchody nad prahovou hodnotou 15 000 USD/EUR nebo bezhotovostní platby za okolností upravených Vysvětlivkou k Doporučení 16;
- c) je podezření, že dochází k praní špinavých peněz a financování terorismu; nebo
- d) finanční instituce/určené nefinanční obory a profese mají pochyby o správnosti nebo přesnosti dříve získaných údajů o klientovi.

72. Podle Doporučení 10 a 22 by státy měly požadovat, aby finanční instituce a určené nefinanční obory a profese zjistily a za pomoci přiměřených opatření ověřily totožnost skutečného majitele tak, aby mohly s jistotou prohlásit, kdo faktickým majitelem je. U právnických osob by se takový požadavek měl vztahovat i na zjištění totožnosti fyzické osoby (fyzických osob), které v konečném důsledku mají v právnické osobě kontrolní vlastnický podíl a existuje-li pochybnost, zda osoba (osoby) s kontrolním vlastnickým podílem jsou skutečnými majiteli, zjištění totožnosti fyzických osob (existují-li), které vykonávají kontrolu nad právnickou osobou jinými způsoby. Není-li identifikována žádná fyzická osoba, měly by finanční instituce zjistit a ověřit totožnost příslušné fyzické osoby v pozici ředitele společnosti⁷⁴. U svěřenských fondů by měly finanční instituce zjistit a ověřit totožnost zakladatele, správce (správců) svěřenského fondu, osoby vykonávající dohled (existují-li), příjemců nebo kategorie příjemců a jakékoli jiné fyzické osoby, která fakticky řídí svěřenský fond⁷⁵.

73. Státy by navíc měly požadovat, aby finanční instituce a určené nefinanční obory a profese znaly vlastnickou a řídicí strukturu zákazníka. Státy by měly průběžně provádět opatření na hloubkovou kontrolu klienta u podnikatelských vztahů a prověřovat obchody po celou dobu podnikatelského vztahu tak, aby zajistily, že obchody jsou realizovány na základě znalosti zákazníka,

71 Viz metodika k Doporučením 24 a 25 níže.

72 Další informace k provádění přístupu k hloubkové kontrole klienta na základě hodnocení rizik viz metodika FATF RBA.

73 Doporučení FATF toto nedefinují; je na jednotlivých státech, aby samy rozhodly, zda byly obchodní vztahy navázány.

74 Vysvětlivka k Doporučení 10, odst. 5(b)(i). Tento postup je detailněji popsán výše v bodě 32.

75 Vysvětlivka k Doporučení 10, odst. 5(b)(ii).

jeho podnikání a profilu jím představovaného rizika včetně, pokud je to nutné, zdroje financování zákazníka⁷⁶. Státy by měly přijmout vhodná opatření k průběžnému zjišťování a posuzování rizika praní peněz a financování terorismu pro daný stát za účelem zpřístupnění informací finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím pro hodnocení rizika praní peněz a financování terorismu⁷⁷. Finanční instituce a určené nefinanční obory a profese by měly mít povinnost zaznamenávat provedené postupy hloubkové kontroly klienta a takové záznamy v souladu s Doporučením 11 uchovávat po dobu nejméně 5 let⁷⁸. Pokud finanční instituce nebo určené nefinanční obory a profese svolí provést obchod zprostředkovaný třetí stranou, je třeba bezodkladně zajistit informace o skutečném majiteli klienta. Kopie příslušných dokumentů, jež potvrzují klienta a informace o skutečném vlastnictví by měly být finanční instituci nebo určeným nefinančním oborům a profesím přístupné na vyžádání v souladu s Doporučením 17.

74. Při provádění opatření hloubkové kontroly klienta u jiných právních uspořádání je finanční instituce povinna:

- a) Zjistit a ověřit totožnost klienta (například svěřenský fond); a
- b) Zjistit a ověřit totožnost jakékoli osoby jednající jménem klienta, například správce svěřenského fondu, a ověřit, zda má k tomuto jednání oprávnění⁷⁹.

75. Správci svěřenských fondů mají povinnost sdělit své postavení finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím, pokud jako správci vstupují do obchodního vztahu nebo uskutečňují příležitostný obchod nad stanovený práh⁸⁰. Finanční instituce by měly být povinny zjistit skutečné majitele svěřenských fondů a použít přiměřená opatření za účelem zjistit a ověřit totožnost takových osob. U svěřenského fondu se jedná o zjištění totožnosti zakladatele, správce (správců), osoby vykonávající dohled (existuje-li), příjemců nebo kategorie příjemců a jakékoli jiné fyzické osoby, která v konečném důsledku vykonává skutečnou kontrolu nad svěřenským fondem (těž prostřednictvím řetězce kontroly/vlastnictví). Jak je uvedeno výše, finanční instituce by měly chápat vlastnickou a řídicí strukturu svěřenského fondu (jenž může být uvedena v zakládajícím notářském zápise)⁸¹.

76. Státy by měly zajistit účinný monitoring a dohled nad finančními institucemi a určenými nefinančními obory a profesemi⁸² a zajistit, aby řádně dodržovaly požadavky na hloubkovou kontrolu klienta. Opatření na zajištění plnění požadavků hloubkové kontroly klienta by měla být součástí každého komplexního mechanismu zaměřeného na zvýšení transparentnosti právnických osob a jiných právních uspořádání. Je důležité, aby povinnosti spojené s hloubkovou kontrolou klienta měly i subjekty a profese, které se často zapojují do procesu zřizování nebo správy právnických osob a jiných právních uspořádání (jako jsou právníci, notáři, účetní a auditoři a jiní poskytovatelé služeb právnickým osobám a jiným právním uspořádáním).

76 Povinnosti hloubkové kontroly klienta jsou do detailu popsány v Doporučení 10 a Vysvětlivce k Doporučení 10.

77 Vysvětlivka k Doporučení 1, odst. 3.

78 Například v kontextu implementace Vysvětlivky k Doporučení 10, odst.5 (b)(i), je třeba zdokumentovat případy, u kterých není žádných pochyb o tom, zda osoby držící kontrolní vlastnický balík jsou skutečnými majiteli nebo kde žádná fyzická osoba nemá nad vlastnickým balíkem vliv.

79 Vysvětlivka k Doporučení 10, odst. 1 and 4.

80 Vysvětlivka k Doporučení 25, odst. 2.

81 Vysvětlivka k Doporučení 10, odst. 5 and 5(b)(ii).

82 Viz definice DNFBPs v Glosáři k Doporučením FATF.

BEZHOTOVOSTNÍ PŘEVODY A INFORMACE O SKUTEČNÉM VLASTNICTVÍ JAKO SOUČÁST HLOUBKOVÉ KONTROLY KLIENTA

77. Pro účely bezhotovostních převodů doporučuje Vysvětlivka k Doporučení 16 prahovou hodnotu 1000 USD/EUR⁸³. To znamená, že finanční instituce by měly provádět hloubkovou kontrolu klienta u přeshraničních bezhotovostních převodů překračujících částku 1000 USD/EUR, a to včetně zjištění totožnosti a přiměřených opatření k ověření totožnosti skutečného majitele plátce i příjemce jak je uvedeno výše. Navíc Doporučení 16 vyžaduje, aby finanční instituce udělaly i další opatření, jako je například zjištění dalších informací o plátcí a zajištění, že informace o plátcí budou součástí bezhotovostní platby⁸⁴.

POSKYTOVATELÉ SLUŽEB TRUSTŮM A OBCHODNÍM SPOLEČNOSTEM (TCSPS)

78. V mnoha státech nabízejí svěřenským fondům a právnickým osobám služby (zřizování a správa firem) různé subjekty, včetně regulovaných profesí, jako jsou právníci, auditoři a účetní. I když právníci a účetní profese jsou obvykle dohlíženy regulačními orgány, ne vždy mají povinnost plnit komplexní opatření v boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu a požadavky na hloubkovou kontrolu klienta. V mnoha zemích služby svěřenským fondům a obchodním společnostem nabízejí i jiné subjekty, které se specializují na poskytování takových služeb, ale jejich podnikání nebo profese nejsou předmětem státního dohledu. Pokud pro ně neexistují specifická opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu a ani nejsou předmětem dohledu, mohou být absolutně neregulovány. Poskytovatelé služeb svěřenským fondům a právnickým subjektům provádějí u svých klientů při zřizování a správě hloubkovou kontrolu a hrají tím důležitou roli v boji proti zneužívání právnických osob k trestné činnosti.

79. Nedostatek opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu u právnických profesí a poskytovatelů služeb omezuje schopnost daného státu zajistit transparentnost právnických osob a jiných právních uspořádání v souladu s Doporučeními 24 a 25. I tam, kde jsou právní profese a poskytovatelé služeb povinni dodržovat opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu, se často objevují problémy s dodržováním povinností hloubkové kontroly klienta a zjišťováním skutečného vlastnictví. Dohled nad dodržováním těchto povinností je často neúčinný. Z toho důvodu informace o skutečném vlastnictví často nejsou k dispozici. Státy by měly tuto situaci řešit a zajistit, že všechny právní profese a poskytovatelé služeb jsou povinni provádět hloubkovou kontrolu klienta v souladu s Doporučením 22⁸⁵.

PROBLEMATIKA VE VZTAHU K PRÁVNICKÝM PROFESÍM

80. Ve státech, kde mají právníci povinnosti provádět opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (právníci často působí jako správci svěřenských fondů nebo pověřené osoby), je třeba se zabývat i otázkou mlčenlivosti právního zástupce. Právo klienta na právní ochranu nebo radu a možnost svěřit právnímu zástupci pravdivé informace bez obavy, že budou tyto informace později sděleny jiným osobám a použity proti němu, je samozřejmě důležitým prvkem

⁸³ Vysvětlivka k Doporučení 16, odst. 5.

⁸⁴ Vysvětlivka k Doporučení 16, odst. 11-18.

⁸⁵ Na pomoc dotčeným státům FATF vydala Metodiku nazvanou *Guidance on the Risk-Based Approach for TCSPs* (2009). Tuto metodiku FATF v současné době přepracovává v souladu s novými Doporučeními FATF.

právní profese⁸⁶. Působnost a obsah ochrany důvěrné komunikace mezi klientem a jeho právním zástupcem a povinnost mlčenlivosti jsou často ukotveny v ústavním právu nebo existují jako zvykové právo a jsou i součástí základních práv upravených úmluvami nebo jinými mezinárodními instrumenty⁸⁷. Rozsah ochrany důvěrné komunikace mezi klientem a jeho právním zástupcem a mlčenlivosti vychází z ústavního nebo právního rámce každého jednotlivého státu a v některých federálních systémech i z ústavního nebo právního rámce každého jednotlivého státu nebo země. Navíc se rozsah ochrany důvěrné komunikace mezi klientem a jeho právním zástupcem a mlčenlivosti a z nich vyplývající povinnosti mohou pro různé typy právnických profesí lišit v jednom jediném státě v závislosti na tom, jaké služby poskytují.

81. Vyšetřovatelé zjistili, že zástupci právnických osob velmi často brání přístupu k informacím právě za pomoci práva klienta odmítnout sdělit informace o vlastnické struktuře nebo osobách ovládajících právníckou osobu nebo jiné právní uspořádání⁸⁸. Nedávná studie FATF o nebezpečí zneužívání právnických profesí pro praní špinavých peněz a financování terorismu potvrzuje, že ochrana důvěrné komunikace mezi klientem a jeho právním zástupcem a mlčenlivost mohou být překážkou vyšetřování trestné činnosti⁸⁹. Využití práva mlčenlivosti je vhodné, pokud je takový nárok vznesen v souladu se zákonem. Některé studie však ukazují, že některé subjekty své požadavky na mlčenlivost dovádějí do extrému a snaží se jít daleko za to, jak jsou opatření na ochranu klienta obecně vnímána v dané zemi. Příslušné orgány a profesní komory by se měly snažit tuto situaci řešit a zajistit jasné a všemi sdílené povědomí o rozsahu ochrany důvěrné komunikace mezi klientem a jeho právním zástupcem a mlčenlivosti ve svém státě⁹⁰. Státy by měly především zajistit jasné pochopení toho, co pod ochranu důvěrné komunikace mezi klientem a jeho právním zástupcem spadá a pomoci tím zjednodušit vyšetřování podezřelých právnických osob a jiných právních uspořádání⁹¹.

86 Toto je vnímáno jako jeden z aspektů základního práva na spravedlnost podle Všeobecné deklarace lidských práv. Toto právo je zohledněno i v doporučeních FATF, které vyjímají informace v režimu ochrany důvěrné komunikace mezi klientem a jeho právním zástupcem z povinnosti podávat oznámení o podezřelém obchodu. Podle doporučení FATF má každý stát právo si sám určit, co pod ochranu důvěrné komunikace mezi klientem a jeho právním zástupcem spadá.

87 FATF (2013b).

88 Zpráva World Bank / UNODC StAR (2011), st. 94.

89 FATF (2013b), st. 31.

90 FATF (2013b), st. 85. Na pomoc dotčeným státům FATF vydala Metodiku nazvanou *Guidance on the Risk-Based Approach for TCSPs* (2009). Tuto metodiku FATF v současné době přepracovává v souladu s novými Doporučeními FATF.

91 Zpráva World Bank / UNODC StAR (2011), st. 106.

VIII. PŘÍSTUP KOMPETENTNÍCH ORGÁNŮ K INFORMACÍM

82. Kompetentní orgány a zejména orgány činné v trestním řízení by měly mít veškeré pravomoci k získání rychlého přístupu:

a) k základním informacím a informacím o skutečném majiteli, které uchovávají příslušné osoby⁹²

b) k informacím drženým správcí svěřenských fondů nebo jinými osobami, zejména informacím drženým finančními institucemi a určenými nefinančními obory a profesemi o: (a) skutečném majiteli; (b) bydlišti správce svěřenského fondu; a (c) jakýchkoli aktivech, držených nebo spravovaných finanční institucí nebo určenými nefinančními obory a profesemi pro kteréhokoli správce svěřenského fondu, se kterým mají obchodní vztah nebo pro něhož uskutečňují příležitostné obchody⁹³.

83. Spolupráce mezi státními orgány, které mají takové informace v držení, je podmínkou a je třeba zavést vhodné komunikační nástroje přímo v legislativě nebo v podzákonných normách, jež zajistí včasný přístup k informacím evidovaným jinými státními orgány. Za účelem zavádění těchto požadavků je pro kompetentní orgány (zejména orgány činné v trestním řízení) důležité vědět následující:

Jaké základní informace a informace o skutečném vlastnictví jsou v daném státě přístupné, jaký orgán či strana je má v držení a jaká je konkrétní vnitrostátní úprava svěřenských fondů a jiných právních uspořádání.

84. Hodnocení FATF ukazují, že v mnoha státech mají orgány činné v trestním řízení a jiné příslušné orgány přiměřené a potřebné pravomoci i zkušenosti k tomu, aby mohly získávat informace. Pravomoci samotné ale soulad s Doporučeními 24 a 25 nezajistí, pokud se přiměřené informace o skutečném vlastnictví v daném státě neshromažďují a neuchovávají. Je rovněž nezbytné, aby státy vhodnými opatřeními zajistily, že přiměřené informace o skutečném vlastnictví právnických osob a jiných právních uspořádání budou shromažďovány a uchovávány v dané zemi (viz kapitola IV, V, VI této zprávy, kde uvádíme příklady takových opatření).

IX. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

85. Skuteční majitelé a poskytovatelé služeb právnickým osobám a jiným právním uspořádáním mohou mít trvalý pobyt i mimo jurisdikci, jenž právnickou osobu nebo jiné právní uspořádání zřídila. Ve státech anglosaského práva je největším problémem komplikovaný přístup k informacím o vlastnictví zahraničních obchodních společností a svěřenských fondů a omezená či neexistující spolupráce s některými zahraničními partnery při zjišťování informací o skutečném vlastnictví. Pachatelé se často snaží skrýt svou totožnost za řetězec různých společností, které jsou zřizovány v zahraničních jurisdikcích. Proti takovýmto pachatelům lze zasáhnout pouze tehdy, pokud budou mít státy, kde jsou zneužívané právnické osoby a jiná právní uspořádání zřizována, přístup k základním

⁹² Vysvětlivka k Doporučení 24, odst. 12.

⁹³ Vysvětlivka k Doporučení 25, odst. 4.

informacím a informacím o skutečném vlastnictví (i kdyby skuteční vlastníci sídlili v zahraničí). Státy by měly mít možnost takovéto informace i uchovávat pro účely případného vyšetřování. Naopak státy, kde skuteční majitelé nebo poskytovatelé služeb právnickým osobám trvale žijí, musí reagovat na dožádání k zjištění totožnosti skutečných majitelů právnických osob nebo právních uspořádání. Součástí spolupráce by měla být plná součinnost příslušných orgánů při zjišťování místa pobytu skutečných majitelů, kteří jsou hledáni v souvislosti s mezinárodním vyšetřováním praní špinavých peněz a financování terorismu. Výměna informací se zahraničními partnerskými orgány je pro získávání informací o právnických osobách nebo jiných právních uspořádáních klíčová. Je třeba si také uvědomit, že možnost přístupu příslušných orgánů k informacím o skutečných majitelích právnických osob a jiných právních uspořádání v zahraničních jurisdikcích je pro zvýšení transparentnosti pro daňové účely klíčová.

86. Obecné požadavky Doporučení FATF na mezinárodní spolupráci⁹⁴ se vztahují na informace o skutečném vlastnictví. S cílem zajistit vyšší účinnost a praktičnost mezinárodní spolupráce však FATF v Doporučeních 24 a 25 upravila specifické požadavky na součinnost při zjišťování informací o skutečném vlastnictví právnických osob a jiných právních uspořádání, jako například:

- a) Zajištění přístupu zahraničních kompetentních orgánů k základním informacím evidovaným v obchodním rejstříku (například zpřístupnění takových informací on-line nebo, pokud rejstřík není přístupný on-line, zavedení vhodného nástroje, s jehož pomocí mohou zahraniční orgány informace žádat).
- b) Zprostředkování přístupu zahraničních kompetentních orgánů k jakýmkoli informacím v rejstřících nebo v držení jiných domácích orgánů.
- c) Výměna informací o akcionářích (včetně informací v držení společnosti nebo burzy) s cílem umožnit zahraničním orgánům rychlou orientaci v řetězci právního vlastnictví; výměna informací o svěřenských fondech a jiných právních uspořádáních, které jsou v dané jurisdikci přístupné, a
- d) Využívání pravomocí kompetentních orgánů dožadovaného státu k získání informací o skutečném vlastnictví pro potřeby zahraniční jurisdikce (například informace na vyžádání zahraničních orgánů, tj. ne v kontextu vlastního vyšetřování).

87. Jako první krok by měly kompetentní orgány zvážit poskytnutí informací svým zahraničním partnerům o tom, jak získat přístup k veřejně přístupným informacím. Státy musí například mít vhodné nástroje k identifikaci a popisu různých typů, forem a základních charakteristik právnických osob zřízovaných na svém území. Základní informace a/nebo informace o skutečném vlastnictví, které evidují různé rejstříky nebo samotné obchodní společnosti, mohou být veřejně přístupné na internetu. Kompetentní orgány by měly zvážit vydání detailního manuálu, ve kterém popíší možnosti a postupy při přístupu k takovým informacím. Manuál by byl přínosný především pro státy, které takové informace často požadují. Takový postup by umožnil orgánům činným v trestním řízení a jiným kompetentním orgánům prvotní prověření veřejně přístupných informací před tím, než podají formální dožádání cestou vzájemné právní pomoci. Kompetentní orgány by měly rovněž zvážit zavedení určitého formálního procesu reakce na dožádání od zahraničních orgánů. Součástí by mohl být i postup zpřístupnění informací evidovaných jinými vnitrostátními orgány.

⁹⁴ Viz Doporučení 37-40.

88. Za účelem monitorování dodržování těchto povinností jsou státy povinny sledovat kvalitu pomoci, jíž se jim od partnerských organizací v jiných státech dostalo⁹⁵.

⁹⁵ Doporučení 24, odst. 9 a Doporučení 25, odst. 10.

X. ZÁVĚR

89. I když finanční instituce a určené nefinanční obory a profese pokračují v zavádění opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu, právnické osoby a jiná právní uspořádání jsou stále častěji zneužívány pachateli s cílem zakrýt jejich totožnost a zamlžit jejich vztah k nezákonným výnosům. Zvýšená transparentnost právnických osob a jiných právních uspořádání je účinným nástrojem prevence zneužívání těchto subjektů pro trestnou činnost, a to včetně praní špinavých peněz a financování terorismu, korupce, daňové trestné činnosti, nezákonného obchodování a jiné organizované trestné činnosti. Finanční akční skupina FATF posílila svá Doporučení s cílem zajistit, že státy budou zavádět opatření na zajištění větší dostupnosti základních informací a informací o skutečném vlastnictví právnických osob a jiných právních uspořádání. Posílený přístup zajistí, že kompetentní orgány budou mít k dispozici informace o podezřelých právnických osobách a jiných právních uspořádáních nutné k vyšetřování.

90. FATF si je vědoma skutečnosti, že zavádění opatření na zabránění zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání je velkým oříškem, a proto se rozhodla poskytnout státům v jejich snahách podporu tímto manuálem. Tento manuál je věnován problematice zavádění Doporučení 24 a 25, ale jiné standardy, jako jsou opatření na hloubkovou kontrolu klienta, jsou v této oblasti rovněž relevantní a státy by je ve svém nutně holistickém přístupu k zajištění transparentnosti právnických osob a jiných právních uspořádání neměly opomíjet.

91. Státy pokračují v rozvíjení účinných nástrojů a osvědčené praxe s cílem zajistit transparentnost a jejich snahy posílila i revidovaná opatření FATF z roku 2012. FATF je i nadále odhodlána podporovat snahy států při implementaci účinných nástrojů na posílení transparentnosti právnických osob a jiných právních uspořádání. V tomto smyslu bude FATF i nadále monitorovat pokrok a bude spolupracovat s dalšími členy široké mezinárodní komunity tak, aby zajistila vzájemnou výměnu informací a zkušeností mezi a možnost čerpat z praktických zkušeností ostatních.

PRAMENY

FATF (2006), *The Misuse of Corporate Vehicles, including Trust and Company Service Providers*, FATF, Paris, France www.fatf-gafi.org/documents/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html

FATF & CFATF (2010), *Money Laundering Using Trust and Company Service Providers*, FATF, Paris, France www.fatf-gafi.org/documents/documents/moneylaunderingusingtrustandcompanyserviceproviders.html

FATF (2012), *Doporučení FATF*, FATF, Paris France www.fatf-gafi.org/topics/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html

FATF (2012), *FATF Guidance: National money laundering and terrorist financing risk assessment*, FATF, Paris, France www.fatf-gafi.org/documents/documents/nationalmoneylaunderingandterroristfinancingriskassessment.html

FATF (2013a), *FATF Methodology for assessing technical compliance with the FATF Recommendations and the effectiveness of AML/CFT systems*, FATF, Paris, France

FATF (2013b), *Money Laundering and Terrorist Financing Vulnerabilities of Legal Professionals*, FATF, Paris, France www.fatf-gafi.org/documents/documents/mltf-vulnerabilities-legal-professionals.html

World Bank / UNODC StAR report (2011), E van der Does de Willebois, EM Halter, RA Harrison, Ji Won Park and JC Sharman (2011), *"The Puppet Masters: How the Corrupt Use of Legal Structures to Hide Stolen Assets and What to Do About it"*, World Bank and United Nations Office on Drugs and Crime's StAR Initiative

PŘÍLOHA 1

TABULKA 1 – DOPORUČENÍ 24 - PŘEHLED ZÁKLADNÍCH POŽADAVKŮ⁹⁶

Základní požadavky (Vysv. 24.2)

- Chápat typy právnických osob v daném státě a popsat postupy jejich zřizování a získávání základních informací a informací o skutečném vlastnictví – zveřejnění těchto informací
- Chápat a zhodnotit rizika praní špinavých peněz a financování terorismu spojená s různými typy právnických osob

Zavést opatření na posílení transparentnosti obchodních společností (Vysv. 24.3-10, 13-15)

Základní informace o obchodních společnostech

Státy by měly:

- Založit rejstřík podniků

Obchodní společnosti by měly

- Uchovávat základní informace o obchodních společnostech
- Spravovat a aktualizovat rejstřík akcionářů

Rejstříky podniků by měly

- Evidovat základní informace o obchodní společnosti

Informace o skutečném vlastnictví obchodních společností

Státy by měly využít jeden nebo více následujících mechanismů:

Mechanismus 1 – rejstříky podniků

- Získat a uchovávat aktualizované informace o skutečném vlastnictví obchodních společností

Mechanismus 2a – obchodní společnosti

- Zavést přiměřená opatření na identifikaci jejich skutečných vlastníků

Mechanismus 2b – obchodní společnosti

- Zavést přiměřená opatření s cílem odhalit totožnost skutečných majitelů

Mechanismus 3 – spoléhat se na již existující informace držených:

- Rejstříky podniků
- Finančními institucemi
- Obchodními společnostmi
- Jinými příslušnými orgány (například dohledovými nebo daňovými)
- Burzou

Jiná opatření na posílení transparentnosti obchodních společností (nezávisle na zvoleném mechanismu)

- Společnosti by měly poskytnout příslušným orgánům součinnost a vyžadovat, aby buď pověřená fyzická osoba a/nebo určené nefinanční obory a profese v daném státě poskytovaly za společnost součinnost a/nebo jiná nutná opatření.
- Vyžadovat uchovávání záznamů po dobu alespoň 5 let (obchodní společnosti a jiní)

Realizovat opatření na překonání specifických překážek transparentnosti obchodních společností

Akcie na doručitele a poukázky na akcie na doručitele:

- Zakázat je
- Přeměnit je na zaknihované akcie/poukázky
- Imobilizovat je, nebo
- Požadovat, aby akcionáři držící kontrolní balík informovali danou právnickou osobu tak, aby mohla aktualizovat svoje záznamy

Pověření akcionáři a členové řídících orgánů:

- Požadovat, aby pověřené osoby rejstříku podniků oznamovaly, že jsou pověřenými osobami a jaká je totožnost osob, které je pověřily, nebo
- Zavést licencování pověřených osob a požadovat, aby uchovávaly záznamy o osobách, jež je pověřily

Zavést opatření na zvýšení transparentnosti nadací, subjektů typu anstalt a společností s ručením omezeným (Vysv. 24.16)

Realizovat podobná opatření jako u obchodních firem s tím, že státy vezmou v úvahu jejich různé formy a struktury

Realizovat opatření na zajištění transparentnosti jiných typů právnických osob (Vysv. 24.17)

Realizovat opatření vycházející z analýzy rizik a informací o riziku praní špinavých peněz a financování terorismu spojeného s jinými typy právnických osob s různými formami a strukturami

- Jiné typy právnických osob by měly zjišťovat, evidovat a uchovávat přesné a aktualizované informace podobné těm, jež jsou povinné u obchodních společností (minimálně)
- Dostatečné, přesné a aktualizované informace o skutečném vlastnictví by měly být rovněž k dispozici
- Cílem je dosáhnout vhodné úrovně transparentnosti odpovídající úrovni rizika

Základní požadavky pro všechny právnické osoby (Vysv. 24.11 a 18)

- Zajistit, aby základní informace a informace o skutečném vlastnictví byly přesné a aktualizované
- Zavést účinné, přiměřené a odrazující sankce za nedodržování povinností

Pravomoci orgánů činných v trestním řízení a jiných příslušných orgánů (Vysv.24.12)

Zajistit, aby orgány činné v trestním řízení a jiné příslušné orgány měly všechny nutné pravomoci k tomu, aby byl zajištěn včasný přístup k základním informacím a informacím o skutečném vlastnictví právnických osob

Mezinárodní spolupráce (Vysv.24.19)

Zajistit mezinárodní spolupráci ve vztahu k základním informacím a informacím o skutečném vlastnictví.

TABULKA 1 – DOPORUČENÍ 24 - PŘEHLED ZÁKLADNÍCH POŽADAVKŮ A JINÁ OPATŘENÍ⁹⁷

Zavést opatření na zvýšení transparentnosti svěřenských fondů (Vysv. 25.1-3,5)

Státy umožňující vznik svěrenských fondů

- Vyžadovat, aby svěrenští správci měli povinnost získávat a uchovávat informace o stranách svěrenských fondů (zakladateli, svěrenském správci, osobě nebo osobách provádějících dohled (pokud existuje), obmyšlených nebo třídách obmyšlených nebo jakýchkoli jiných osobách, majících vliv na svěrenský fond)
- Vyžadovat, aby svěrenští správci uchovávali základní informace o jiných regulovaných agentech a poskytovatelích služeb svěrenským fondům

Všechny státy

- Vyžadovat, aby svěrenští správci měli povinnost svůj status oznamovat finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím, se kterými obchodují
- Vyžadovat, aby profesionální svěrenští správci uchovávali informace o svěrenském fondu nejméně po dobu 5 let

Jiná možná opatření

Státy by měly zajistit, aby jiné orgány a subjekty, které mohou vstupovat do obchodních vztahů se svěrenskými fondy uchovávaly informace o svěrenských fondech. Zdroji informací mohou být:

- Rejstříky, jako je rejstřík svěrenských fondů nebo katastr nemovitostí
- Jiné kompetentní orgány, jako je daňová správa
- Jiní agenti a agentech a poskytovatelé služeb svěrenským fondům, jako jsou investiční poradci, manažeři, právníci, atd.

Zvažte poskytnutí přístupu k informacím držených jinými orgány i finančním institucím a určeným nefinančním oborům a profesím

Zavést opatření na zvýšení transparentnosti podobných právních uspořádání (fiducie, treuhand a fideicomiso) (Vysv. 25.9)

Zavést podobná opatření jako pro svěrenské fondy i na zvýšení transparentnosti jiných právních uspořádání

- Minimálně je nutné, aby byly zaznamenávány, uchovávány a aktualizovány podobné informace a aby byly včas přístupné kompetentním orgánům

Základní požadavky na všechna právní uspořádání (Vysv. 25.6-8 a 11)

- Zajistit, že základní informace a informace o skutečném vlastnictví budou přesné a aktualizované
- Zavést účinné, přiměřené a odrazující sankce za neplnění povinností

Pravomoci orgánů činných v trestním řízení a jiných kompetentních orgánů (Vysv. 25.4)

Zajistit, aby orgány činné v trestním řízení a jiné kompetentní orgány měly všechny pravomoci nutné k získávání bezodkladného přístupu k základním informacím a informacím o skutečném vlastnictví právních uspořádání bez ohledu na to, kdo je drží

Mezinárodní spolupráce (Vysv. 25.10)

Zajistit mezinárodní spolupráci ve vztahu k základním informacím a informacím o skutečném vlastnictví

⁹⁷ Tato tabulka je přehledem požadavků v souladu s Doporučením 25 a v žádném případě dané požadavky nemění nebo neomezuje.

S podporou Norských fondů přeloženo z originálu:
FATF guidance: TRANSPARENCY AND
BENEFICIAL OWNERSHIP
Překlad: Patricie Klimešová Vlachová
Grafická úprava: FAÚ, MF ČR
Tisk: MF ČR, 2015

Příloha II - Jersey

TRANSPARENTNOST SKUTEČNÉHO VLASTNICTVÍ PRÁVNICKÝCH OSOB

KONZULTAČNÍ ZPRÁVA

Základní informace

1. V červnu 2013, v souladu s iniciativou G8, vydalo Jersey svůj Akční plán předcházení zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání. Tento Akční plán, jenž je Přílohou 1 této zprávy, obsahuje i závazek "Provést obecné zhodnocení transparentnosti korporátní sféry ve světle vývoje mezinárodních standardů a jejich mezinárodního prosazování. Prvním krokem bude vydání předkonzultační zprávy do konce roku 2013".
2. Jako klíčovou problematiku svého předsednictví G8 si britská vláda zvolila zvýšení transparentnosti informací o skutečném vlastnictví a osobách fakticky řídících právnické osoby a jiná právní uspořádání. Všechny členské země G8 přislíbily vydat akční plány a britská vláda požádala o souhlas s vypracováním akčních plánů i pro svá korunní závislá území a zámořská teritoria a tento souhlas dostala.
3. Za účelem udržení vedoucí pozice Velké Británie vydal v červnu 2013 britský ústřední orgán pro rozvoj podnikání Department for Business Innovation & Skills (BIS) tzv. diskusní zprávu pod názvem "Transparency & Trust: Enhancing the Transparency of UK Company Ownership and Increasing Trust in UK Business" (Transparentnost a důvěra: zvýšení transparentnosti vlastnictví britských právnických osob a posílení důvěry v podnikání ve Velké Británii).
4. V září 2013 vydala G20 po summitu v Petrohradě prohlášení Leaders'Declaration, ve kterém se píše následující: " Vyzýváme všechny státy, aby věnovaly pozornost rizikům, která představuje netransparentní vlastnictví právnických osob a právních uspořádání a zavazujeme se k uplatnění metod nutných k naplnění standardů FATF pro identifikaci skutečných majitelů právnických osob a jiných právních uspořádání, jako jsou svěřenské fondy. Zajistíme, aby k takovým informacím, jež jsou rovněž relevantní pro daňové účely, měly včasný přístup orgány činné v trestním řízení, daňové orgány a další relevantní orgány, a to v souladu s legislativní úpravou ochrany dat. Přístup může být zajištěn cestou centrálního rejstříku nebo za pomoci jiného vhodného nástroje. Žádáme naše ministry financí, aby nás do příštího jednání informovali o krocích učiněných pro splnění standardů FATF pro identifikaci skutečných majitelů právnických osob a jiných právních uspořádání typu svěřenských fondů, ve kterých jdou členské státy G20 příkladem."
5. V říjnu 2013 publikoval britský Úřad vlády zprávu pod názvem "Britský otevřený vládní partnerský národní akční plán 2013 až 2015" (Open Government Partnership UK National Action Plan 2013 to 2015). V tomto dokumentu britská vláda prohlašuje své „odhodlání jít příkladem a zavádět mezinárodní standardy na podporu transparentnosti skutečného vlastnictví a osob fakticky řídících právnické osoby za účelem boje proti zneužívání struktur právnických osob a jiných právních uspořádání. Velká Británie se zavazuje

požadovat po právnických osobách, aby získaly a uchovávaly náležité, přesné a aktuální informace o svých skutečných majitelích definovaných jako „fyzické osoby, které skutečně vlastní nebo řídí právní osobu nebo jiné právní uspořádání“.

6. 15. listopadu 2013 napsal britský ministerský předseda dopis předsedovi Evropské rady. V tomto dopise, jenž je ke zprávě přiložen jako Příloha 2, se mimo jiné píše: " Evropa nyní musí, za pomoci Čtvrté Směrnice proti praní špinavých peněz, viditelně vést globální snahy o posílení transparentnosti skutečných majitelů právnických osob. O nutnosti ustanovit tuto problematiku ústředním tématem britského předsednictví G8 v tomto roce mne přesvědčila obrovská nutnost v této věci pokročit vpřed. Jednoduše řečeno, nedostatek informací o tom, kdo skutečně vlastní nebo ovládá společnosti, dává prostor legalizaci výnosů na domácí půdě i na mezinárodním poli, korupci, daňovým deliktům i jiné trestné činnosti".
7. Britská vláda vyzvala svá korunní závislá území a zámořská teritoria, aby se k aktivitám směřujícím k vyšší transparentnosti právnických osob rovněž přidaly. Britská vláda uvítala závazek Jersey konzultovat otázky transparentnosti právnických osob a britské orgány se těší na diskusi o výsledcích tohoto konzultačního procesu.
8. Ve svém dopise předsedovi Evropské rady britský ministerský předseda podtrhuje především nutnost uvědomit si důležité rozdíly mezi právní osobou a svěřenským fondem. Dále píše, že řešení potenciálního zneužívání právnických osob nemusejí být universální. V otázce zneužívání svěřenských fondů pro daňovou i hospodářskou trestnou činnost doporučuje britský ministerský předseda kontinuální podporu snah OECD a zemí G20 a dohodu o novém jednotném globálním standardu automatické výměny informací. Do těchto snah se již aktivně zapojilo Jersey. Tato zpráva se však omezuje pouze na mezinárodní aktivity zaměřené na zlepšení transparentnosti skutečných majitelů právnických osob.

Současná situace Jersey

9. Ve svém Akčním plánu se Jersey plně zavazuje k provádění revidovaných standardů Finanční akční skupiny (FATF) zaměřených na zvyšování transparentnosti skutečného majitele nebo osoby ovládající právní osobu nebo jiný právní subjekt. Doporučení FATF č. 24 se zaměřuje na právní osoby (tj. společnosti, nadace, společnosti s ručením omezeným a jiné typy právních uspořádání). Doporučení FATF č. 25 je věnováno jiným právním uspořádáním (tj. svěřenským fondům a jiným typům právních uspořádání s podobnou strukturou a účelem).
10. Ve své Metodice hodnocení souladu s doporučeními FATF a účinnosti systémů boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu (Methodology for assessing technical compliance with the FATF recommendations and the effectiveness of AML/CFT systems) FATF uvádí: " Státy by měly vyžadovat, aby všechny společnosti vzniklé v daném státě byly registrovány v obchodním rejstříku, který eviduje jméno společnosti, doklad o vzniku, právní formu a status, adresu sídla, základní pravidla a seznam členů řídicích orgánů. Tyto informace by měly být veřejně přístupné." U informací o skutečných majitelích

doporučení volá po zavedení jednoho nebo více mechanismů, které zajistí přístup k takovým informacím na uvedeném místě na území státu, nebo opatření, která kompetentnímu orgánu umožní rychle určit skutečného majitele společnosti. FATF specificky nepíše o centrálním rejstříku informací o skutečných majitelích a v doporučeních nenajdeme ani požadavek na otevření takových informací veřejnosti.

. 11. Z Akčního plánu je patrné, že systém na Jersey je velmi přísný:

- Informace o skutečných majitelích se oznamují Komisi Jersey pro služby finančního sektoru Jersey Financial Services Commission (dále jen Komise), a to v okamžiku jejího zřízení; Komise tyto informace uchovává v centrálním rejstříku;
- Komise má zákonnou povinnost chránit integritu Jersey ve finančních a komerčních věcech a před schválením zřízení jakékoli společnosti zkoumat všechny náležitosti;
- Správci svěřenských fondů jsou povinni, v souladu s ustanoveními zvykového práva (a precedenty), svěřenského práva a požadavků zaměřených na boj proti praní špinavých peněz, uchovávat informace o zakladatelích a obmyšlených;
- Komise aktivně dohlíží na to, aby poskytovatelé služeb svěřenským fondům a společnostem plnili povinnost shromažďovat a uchovávat informace o skutečných majitelích právnických osob a jiných právních uspořádání;

12. Tento přísný systém byl uznán a oceněn:

- Mezinárodním měnovým fondem v hodnocení souladu Jersey s Doporučeními FATF z roku 2009, ve kterém se uvádí, že Jersey plně splňuje Doporučení 33 (právnícké osoby) a do značné míry splňuje Doporučení 34 (jiné právní subjekty);
- Světovou bankou ve zprávě z projektu StAR s názvem "The Puppet Masters", která na základě „jerseyského modelu“ popisuje podmínky, za nichž by obchodní rejstřík nebo rejstřík právnických osob mohl být životaschopným řešením přístupu k informacím o skutečných majitelích (model Jersey je Přílohou č 3).

Po vydání Akčního plánu bylo Jersey hodnoceno Globálním fórem pro transparentnost a výměnu informací pro daňové účely (Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes) jako do značné míry vyhovující (largely compliant) a, v otázce splnění standardu dostupnosti informací o skutečných majitelích, jako plně vyhovující.

13. Akční plán Jersey je však jen jedním stavebním kamenem v komplexním programu podpory mezinárodních iniciativ zaměřených na transparentnost a výměnu informací. Seznam kroků, které Jersey učinilo minulý rok, je přílohou 4 této zprávy.

Obecný přehled problematiky transparentnosti skutečných majitelů právnických osob a jiných právních uspořádání

14. Zkušenost Jersey ukazuje, že splnění mezinárodního požadavku na náležitě, přesné a aktuální informace o skutečných majitelích je možné za pomoci:

- Aktivního a řádně personálně vybaveného obchodního rejstříku, jenž nejenom shromažďuje informace o skutečném majiteli právnické osoby při jejím zřízení, ale rovněž takové informace podrobuje nezávislé kontrole a má právo odmítnout zapsání právnické osoby tehdy, pokud jsou její činnosti nebo skuteční majitelé „citliví“.
- Přesné definice skutečného majitele;
- Licencování a aktivního dohledu nad subjekty poskytujícími služby právnickým osobám a svěřenským fondům (TCSPs) a jejich souladu s požadavky na zpracování a uchovávání náležitých, přesných a aktuálních informací o společnostech, kterým poskytují služby;
- Striktních omezení osob, jež mohou požádat o zřízení společnosti;
- Legislativy, jež v souladu s mezinárodními závazky daného státu zajistí, že daňové orgány a orgány činné v trestním řízení budou mít v případě potřeby včasný přístup k dostupným informacím;
- Práva vyškrtnout společnost, která již nevyužívá administrativních nebo svěřenských služeb či zastupování subjekty poskytujícími služby právnickým osobám a svěřenským fondům.

Jersey v současnosti splňuje všechny tyto uvedené požadavky, a to s výjimkou poslední odrážky, jež bude nepřímo řešen novelou obchodního zákona č. 11. Je také třeba zmínit, že zatímco se G8 zaměřuje pouze na požadavky uvalované na společnosti založené v členských zemích, Jersey uvaluje takové povinnosti i na subjekty poskytující služby právnickým osobám a svěřenským fondům, jež byly založeny mimo Jersey.

[Otázka:

Existují nějaké kroky, jež by Komise Jersey pro služby finančního sektoru (Jersey Financial Services Commission) mohla učinit pro posílení náležitosti, přesnosti a aktuálnosti informací o skutečných majitelích dostupných na Jersey?]

15. Mezinárodní organizace a subjekty, jež nastavují standardy v této oblasti, se domnívají, že s přijetím automatické výměny informací (AEOI) by daňové orgány a orgány činné v trestním řízení měly mít přístup k informacím o skutečných majitelích i jinak, než na specifické vyžádání. Tyto orgány by mohly, po schválení příslušnými orgány daného státu, dostat možnost přístupu k centrální zabezpečené stránce. Přístup by byl omezen pouze na jurisdikce, které by splňovaly stanovené podmínky, tj. například na státy, které mohou prokázat soulad s mezinárodními standardy vzájemné správní pomoci ve věcech boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu a daňových věcech a zejména standardy důvěrnosti a jejich účinné naplňování.

16. Abychom zajistili přesnost a aktuálnost informací, je třeba vyžadovat, aby subjekty poskytující služby právnickým osobám a svěřenským fondům informovaly obchodní rejstřík o jakýchkoli změnách u skutečných majitelů, ke kterým došlo od zřízení společnosti. V tomto kontextu je třeba také přesně definovat, co se rozumí pod pojmem 'skutečný majitel'. Diskusní zpráva britské vlády uvádí následující: „FATF

definuje 'skutečného majitele' jako fyzickou osobu, jenž skutečně vlastní nebo ovládá právnickou osobu nebo jiné právní uspořádání“. V textu návrhu nové Směrnice EU proti praní špinavých peněz najdeme jinou interpretaci – skutečný majitel je osoba, jenž přímo nebo nepřímo jako akcionář vlastní nebo ovládá 25% plus jednu akcii daného právního subjektu nebo osoba, jenž jinými způsoby ovládá řízení daného právního subjektu. Tato definice odpovídá současnému britskému rámci boje proti praní špinavých peněz, [.....] Myslíme si, že tato informace by měla být využívána i pro účely informací v rejstříku."

17. Dále je třeba se zabývat otázkou načasování. V jerseyském Akčním plánu se mimo jiné píše: „s ohledem na vývoj mezinárodních standardů a jejich zavádění“. To vyvolává dvě otázky – kdo nastavuje standardy a co je přesně globální zavádění standardů? Stačí, když vezmeme G8 a G20 jako skupiny, které nastavují standardy a po nich nastupuje OECD a EU? Co bychom měli vnímat jako požadovaný indikátor globální implementace standardů? Mělo by to být přijetí standardů všemi členy G8, G20, OECD a EU spolu s dalšími klíčovými finančními centry, jako jsou Singapur, Hongkong a Čína?

[Otázky

- **Měla by být zpracována prováděcí legislativa a v dohledné době schválena nařízení upravující povinnost společnostem poskytujícím služby právníkům osobám a svěřenským fondům oznamovat, od určitého dohodnutého data v budoucnosti, obchodnímu rejstříku informace o skutečných majitelích před zapsáním společnosti a jakékoli změny informací o skutečných majitelích, ke kterým dojde po zapsání společnosti do obchodního rejstříku?**
- **Jaká by byla přiměřená lhůta, ve které by muselo být takové oznámení o změně v informacích o skutečných majitelích učiněno?**
- **Měli bychom umožnit uchovávání informací o skutečných majitelích na zabezpečeném místě tak, aby k nim měly přístup, pod podmínkou splnění určitých podmínek, a to především ve vztahu k mezinárodním standardům a důvěrnosti informací, daňové orgány a orgány činné v trestním řízení?**

- **Jak by měl být definován „skutečný majitel“?**
- **Měly by mít některé typy právních uspořádání výjimky z centrálního rejstříku skutečných majitelů? Pokud ano, jaké typy subjektů by měly být vyňaty?**
- **Jaký stupeň implementace přijatých mezinárodních standardů by měl být vyžadován, aby Jersey neztratilo nebo zásadně neovlivnilo svou konkurenceschopnost?]**

Aktivity ostatních jurisdikcí

18. Pokrok dosažený státy G8 je patrný ze zprávy britské vlády "The 2013 UK G8 Presidency Report". Relevantní část této zprávy je Přílohou 5 tohoto textu. Je vidět, že pouze Velká Británie a Francie podpořily myšlenku veřejně přístupného centrálního rejstříku skutečných majitelů právnických osob. Situace na území klíčových konkurentů Jersey je následující:

- Guernsey a Ostrov Man rovněž zaslaly Velké Británii závazek vstoupit do konzultačního procesu;
- Britské Panenské ostrovy a Kajmanské ostrovy již vydaly konzultační zprávy;
- V Irsku, Lucembursku a Nizozemí se zatím neobjevily žádné specifické návrhy, ale všechny tyto státy budou podléhat požadavkům stanoveným ve Čtvrté Směrnici EU proti praní špinavých peněz;
- Hongkong, Čína, Singapur a Švýcarsko zatím neoznámily žádné návrhy.

19. Britská vláda uvádí následující přínosy, které podle jejího názoru vyplynou z veřejně přístupného centrálního rejstříku, což je politika podporovaná i nevládními organizacemi, jako je například Christian Aid:

- Veřejnost přispěje k zajištění správnosti informací o skutečných majitelích v obchodním rejstříku. Britský obchodní rejstřík nemůže vetovat zápis společnosti do rejstříku, jako je tomu v případě rejstříku na Jersey. Subjekty, které se podílejí na zakládání a správě právních uspořádání ve Velké Británii nemají stejné povinnosti, nejsou pod stejným dohledem státních orgánů a ani nejsou vystaveny stejným sankcím za neplnění či porušování povinností, jako jsou subjekty poskytující služby právnickým osobám a svěřenským fondům na Jersey. Je zatím nejasné, zda bude Velká Británie vyžadovat informace o změně ve struktuře skutečného vlastnictví právních uspořádání (ať je tento termín definován jakkoli) na výročním daňovém přiznání nebo v okamžiku, kdy k takové změně dojde.
- Je otázkou, zda je efektivní očekávat, že veřejnost sehraje klíčovou roli v zajišťování přesnosti informací v centrálním rejstříku. Jak uvádíme v této zprávě výše, modelový přístup Jersey spíše zajistí, že informace z centrálního rejstříku, o které mají zájem především daňové orgány a orgány činné v trestním řízení, jsou náležité, přesné a aktuální.
- Veřejně přístupný rejstřík pomůže bankám a jiným regulovaným subjektům provádět hloubkovou kontrolu klientů. Není vůbec neobvyklé, že se finanční instituce obrací na státní orgány a žádají je o informace pro účely řádné identifikace klienta. Finanční instituce například žádají stát, aby jim poskytl seznamy politicky exponovaných osob. Mnoho regulačních orgánů, včetně Komise se však domnívá, že existuje reálné nebezpečí, že pokud státní orgány finančním institucím takové seznamy poskytnou, tyto je využijí pro svou ochranu a nebudou se zabývat skutečnou a řádnou nezávislou kontrolou klientů tak, jak by ze zákona měly.
- Veřejně přístupný rejstřík pomůže jednotlivcům a právnickým osobám zjistit totožnost skutečných vlastníků obchodních společností, se kterými obchodují nebo podnikají. Zdá se, že se britská vláda soustřeďuje především na obchodní

společnosti a málo či vůbec žádnou pozornost ve svých materiálech nevěnuje otázce, jak se bude postupovat, pokud soukromá investiční holdingová společnost bude investovat na bázi investic soukromých osob a nebude přítomen žádný podnikatelský vztah. Rozhodnutí britské vlády se snaží o rovnováhu mezi snahou o pozitivní jednání podnikatelských subjektů a transparentnost na jedné straně a obavami o ztrátu konkurenceschopnosti na straně druhé. Rovnováha mezi transparentností a zachováním soukromí může mít různé podoby, které do značné míry závisejí na tom, zda se opatření týkají obchodní společnosti nebo investiční holdingové společnosti.

- Veřejně přístupný rejstřík přiměje společnosti k podnikatelskému jednání v mezích zákona a pomůže příslušným orgánům, včetně orgánů rozvojových zemí, účinněji zabránit zneužívání podnikatelských struktur k porušování zákona a daňovým deliktům. Otázkou je, zda mají příslušné orgány v rozvojových zemích spoléhat na hledání v informacemi nabitých obchodních rejstřících nebo zda by nebylo lepší, aby své povinnosti plnily cestou automatické výměny informací.

[Otázka:

Platí důvody překládané britskými orgány na podporu veřejně přístupného centrálního rejstříku také pro Jersey nebo se zvažuje, že účinný boj proti trestné činnosti lze lépe vést alternativními způsoby, které by lépe odpovídaly realitě na Jersey?]

20. Velká Británie si uvědomuje, že může být mnoho legitimních případů, kdy bude třeba učinit výjimku ze zveřejnění informací za účelem ochrany jednotlivců v rizikové situaci. Očekáváme další informace z britské strany na toto téma a rovněž další úvahy k detailním aspektům návrhu a zavedení veřejně přístupného rejstříku i k charakteru primární legislativy na úpravu této problematiky.

21. Britská advokátní komora (Law Society of England and Wales) ve své reakci na diskusní zprávu britského vládního orgánu na podporu podnikání Department for Business Innovation & Skills (BIS), viz (www.lawsociety.org.uk/representation/policy-discussion) uvádí následující příklady situací, kdy mohou skuteční majitelé právnických osob legitimně žádat o nezveřejnění své identity:

- Investoři do společností, jejichž aktivity jsou v souladu se zákonem, ale jsou kontroverzní. V tomto případě by mohl být skutečný majitel, jehož aktivity byly odhaleny, terčem obtěžování a/nebo by mohl utrpět fyzickou újmu;
- Bohatí jednotlivci, kteří by se mohli stát obětí únosu nebo vydírání;
- Společnosti, jež hodlají investovat do konkurenčních subjektů nebo do společností, které mají v úmyslu převzít;
- Investoři, kteří mají obavu, že jejich investice do určité společnosti by mohla spustit spekulace na trhu;
- Subjekty, které by takto mohly napomáhat krádeži identity nebo jiné trestné činnosti.

22. International Finance Centre Forum ve své reakci na diskusní zprávu britského vládního orgánu na podporu podnikání Department for Business Innovation & Skills (BIS) rovněž poukazuje na případné slabé stránky veřejně přístupného registru (www.ifcforum.org/knowledge-centre.php).

23. Ve svém dopise předsedovi Evropské rady britský ministerský předseda mimo jiné píše

„když začneme účinně potírat zneužívání právnických osob, musíme si dát velký pozor, aby se nám náhle neobjevila jiná trestná činnost někde úplně jinde“. Jersey si je tohoto nebezpečí plně vědomo. Není divu, že Jersey se svými striktními postupy a mechanismy doposavad zaregistrovalo kolem 30 tisíc společností, což je nesrovnatelně méně, než kolik společností s ručením omezeným založily osoby, které nejsou osobami s trvalým pobytem v USA, v americkém Delaware a dalších státech.

[Otázka:

Sdílíte znepokojení britských odborníků týkající se veřejně přístupného centrálního rejstříku (viz britský konzultační proces) a vnímáte i jiné případné problémy?]

Přehled otázek:

- Existují nějaké kroky, jež by Komise Jersey pro služby finančního sektoru (Jersey Financial Services Commission) mohla učinit pro posílení náležitosti, přesnosti a aktuálnosti informací o skutečných majitelích dostupných na Jersey?
- Měla by být zpracována prováděcí legislativa a v dohledné době schválena nařízení, upravující povinnost společností poskytujícím služby právníkům osobám a svěřenským fondům oznamovat, od určitého dohodnutého data v budoucnosti, obchodnímu rejstříku informace o skutečných majitelích před zapsáním společnosti a jakékoli změny informací o skutečných majitelích, ke kterým dojde po zapsání společnosti do obchodního rejstříku?
- Jaká by byla přiměřená lhůta, ve které by muselo být takové oznámení o změně v informacích o skutečných majitelích učiněno?
- Měli bychom umožnit uchovávání informací o skutečných majitelích na zabezpečeném místě tak, aby k nim měly přístup, pod podmínkou splnění určitých podmínek, a to především ve vztahu k mezinárodním standardům a důvěrnosti informací, daňové orgány a orgány činné v trestním řízení?
- Jak by měl být definován „skutečný majitel“?
- Měly by mít některé typy právních uspořádání výjimky z centrálního rejstříku skutečných majitelů? Pokud ano, jaké subjekty by měly být vyňaty?
- Jaký stupeň implementace přijatých mezinárodních standardů by měl být vyžadován, aby Jersey neztratilo nebo zásadně neovlivnilo svou konkurenceschopnost?
- Platí důvody předkládané britskými orgány na podporu veřejně přístupného centrálního rejstříku také pro Jersey nebo se zvažuje, že účinný boj proti trestné činnosti lze lépe vést alternativními způsoby, které by lépe odpovídaly realitě na Jersey?
- Sdílíte znepokojení britských odborníků týkající se veřejně přístupného centrálního rejstříku (viz britský konzultační proces) a vnímáte i jiné případné problémy?

[poznámka: konzultační období skončí ve středu 30/4/2014. Odpovědi je možno zasílat i cestou Jersey Finance Limited (william.byrne@jerseyfinance.je), jenž bude zprávu distribuovat svým členům. Odpovědi lze rovněž zasílat vládním kanálem na Chief Minister's Dept (c.powell@gov.je). Zpráva je rovněž ke stažení na stránkách vlády (www.gov.je/consult)

Chief Minister's Dept
3. února 2014

PŘÍLOHA 1

AKČNÍ PLÁN JERSEY NA ZABRÁNĚNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ PRÁVNICKÝCH OSOB A JINÝCH PRÁVNÍCH USPOŘÁDÁNÍ

Jersey je plně odhodláno implementovat přepracované standardy Finanční akční skupiny (FATF) za účelem zvýšení transparentnosti skutečných vlastníků nebo osob fakticky řídících právnické osoby nebo jiná právní uspořádání. Jedná se především o řádnou správu právnických osob jako klíčový nástroj boje proti široké škále protiprávních činností.

V tomto smyslu Jersey již delší dobu postupuje velmi přísně, a to především tím, že:

- Požaduje oznamování informací o skutečných majitelích Komisi Jersey pro služby finančního sektoru (Jersey Financial Services Commission - dále jen Komise), a to v okamžiku jejího zřízení, Komise tyto informace uchovává v centrálním rejstříku;
- Komise má dlouhodobě zákonnou povinnost chránit integritu Jersey ve finančních a komerčních věcech a před schválením zřízení jakékoli společnosti zkoumat všechny náležitosti;
- Správci svěřenských fondů jsou povinni, v souladu s ustanoveními zvykového práva (a precedenty), svěřenského práva a požadavků zaměřených na boj proti praní špinavých peněz, uchovávat informace o zakladatelích a obmyšlených;
- Komise aktivně dohlíží na to, aby poskytovatelé služeb svěřenským fondům a společnostem plnily povinnost shromažďovat a uchovávat informace o skutečných majitelích právnických osob a jiných právních uspořádání;
- Až doposavad bylo podepsáno 39 Dohod o výměně informací pro daňové účely (TIEA) nebo Dohod o zamezení dvojímu zdanění podle stávajících mezinárodních standardů a v posledních třech letech orgány Jersey obdržely přes 140 dožádání, z nichž většina byla zaměřena na informace o skutečných majitelích právnických osob a obmyšlených svěřenských fondů; tato dožádání byla vyřízena k plné spokojenosti žádajících jurisdikcí;
- V únoru 2010 orgány na Jersey organizovaly konferenci, jíž se zúčastnili zástupci 26 rozvojových zemí. Na konferenci se debatovalo o tom, jak by mohlo Jersey pomoci těmto jurisdikcím v boji proti pachatelům finančních trestních činů, včetně daňové trestné činnosti. Jedním z výstupů konference bylo zjištění, že rozvojové země budou potřebovat pomoc se zvyšováním účinnosti a schopnosti svých daňových správ bojovat proti trestné činnosti vyhýbání se dani. Orgány Jersey již nabídly pomoc, ať pouze vlastní nebo jako součást širší iniciativy, Africkému fóru daňových orgánů (ATAF), OECD, EU a dalším jurisdikcím (Norsko a Velká Británie).

Tento přísný systém byl uznán a oceněn mimo jiné:

- MMF v hodnocení souladu Jersey s Doporučeními FATF z roku 2009, ve kterém se uvádí, že Jersey plně splňuje Doporučení 33 (právnické osoby) a do značné míry splňuje Doporučení 34 (jiná právní uspořádání); a
- Světovou bankou ve zprávě z projektu StAR s názvem "The Puppet Masters", která na základě „jerseyského modelu“ popisuje podmínky, za nichž by obchodní rejstřík nebo rejstřík právnických osob mohl být životaschopným řešením přístupu k informacím o skutečných majitelích (viz příloha).

Jersey má přístup k informacím o skutečných majitelích, které jsou nutné pro splnění stávajících mezinárodních standardů a rovněž pro účely řádné a účinné reakce na dožádání o informace ze strany daňových správ nebo orgánů činných v trestním řízení.

Stávající požadavky příslušných orgánů na Jersey na zřizování společností a jejich správu regulovanými poskytovateli služeb společností a svěřenským fondům by nebylo možno plnit, pokud by společnosti neměly informace o svých skutečných majitelích. Proto se dá očekávat, že jakýkoli mezinárodní požadavek na společnosti v kontextu informací o skutečných majitelích bude bezodkladně implementován.

Pokud bude dosaženo mezinárodní dohody o zahájení kroků nutných k zajištění přístupu daňových orgánů a orgánů činných v trestním řízení k informacím o skutečných majitelích vedených v centrálním rejstříku, Jersey naplní jakýkoli nový mezinárodní standard zaměřený tímto směrem, který bude mít globální dopad a bude se vztahovat na jurisdikce členských států G8, G20, OECD a EU a na další klíčová finanční centra. Vzhledem k vysoké kvalitě informací, jež orgány na Jersey již mají k dispozici, nebude taková nová povinnost znamenat pro Jersey zdaleka takovou zátěž, jako pro většinu jiných jurisdikcí.

Vědomo si svého závazku splňovat veškeré relevantní mezinárodní standardy a s cílem posílit svou současnou mezinárodní pověst se Jersey zavázalo k dalším krokům:

1. **Do roku 2015 provést a zveřejnit výsledky národního hodnocení rizik praní špinavých peněz a financování terorismu**, koordinovat činnost veřejného a soukromého sektoru při hodnocení rizik a vyčlenit zdroje na omezování odhalených rizik;
2. **Učinit nutné kroky k tomu, aby byly odstraněny jakékoli mezery v plnění revidovaných Doporučení FATF č. 24 (právní osoby) a 25 (právní uspořádání) ještě před hodnocením MONEYVALu v roce 2015;**
3. **Provést obecnou analýzu transparentnosti ve světle nejnovějšího vývoje mezinárodních standardů a jejich celosvětové implementace; prvním krokem bude na konci roku 2013 zveřejnění předkonzultační zprávy;**
4. **Podporovat mezinárodní organizace (G8, G20, OECD, EU) a jednotlivé jurisdikce v jejich analýzách transparentnosti podnikatelského sektoru a sdílet zkušenosti a příklady osvědčené praxe spolu s nabídkou technické pomoci při implementaci „jerseyského modelu“ při zřizování společností a při dohledu nad svěřenskými fondy a poskytovateli služeb.**
5. **Na mezinárodním poli podpořit Prohlášení o osvědčené praxi poskytovatelů služeb svěřenským fondům a trustům** vydané Offshore Group of Banking Supervisors (nyní pod názvem Group of International Finance Centre Supervisors);
6. **Podpořit posilování mezinárodní spolupráce včetně včasné a účinné výměny informací o skutečných majitelích v souladu s mezinárodními standardy;**

7. Pokračovat v aktivní podpoře Evropského obchodního rejstříku (European Business Registry).

17. červen 2013

PŘÍLOHA 2

Dopis ministerského předsedy k problematice skutečného vlastnictví

15. listopadu 2013

David Cameron napsal předsedovi Evropské Rady o činnostech nutných k předcházení daňové trestné činnosti a zneužívání nedostatečné transparentnosti podnikatelských subjektů.

Obsah

Psal jsem Vám již před šesti měsíci před květnovou Radou a ve svém dopise jsem zdůrazňoval potřebu zajistit politickou podporu řešení závažných globálních problémů daňové trestné činnosti a netransparentnosti vlastnictví právních uspořádání. Členské státy nejenom G8, ale i G20 a EU v rámci irského a litevského předsednictví od té doby v této agendě dosáhly značného pokroku.

Naše snahy však nejsou zdaleka u konce. Evropa musí za pomoci Čtvrté směrnice proti praní špinavých peněz jasně a viditelně převzít roli globálního lídra a snažit se posílit transparentnost informací o skutečných vlastnících právních uspořádání. O nutnosti ustanovit tuto problematiku ústředním tématem britského předsednictví G8 v tomto roce mne přesvědčila obrovská nutnost v této věci pokročit vpřed. Jednoduše řečeno, nedostatek informací o tom, kdo skutečně vlastní nebo ovládá společnosti, dává prostor legalizaci výnosů na domácí půdě i na mezinárodním poli, korupci, daňovým deliktům i jiné trestné činnosti

Danou problematiku je třeba bezodkladně řešit. V červnu se lídři G8 dohodli, že právnické osoby by měly být povinny získávat a uchovávat dostatečné, přesné a aktualizované informace o skutečných vlastnících. Velká Británie silně podporuje stejný závazek ve Směrnici navrhované Evropskou komisí. Jsem velmi rád, že i lídři G20 se k této iniciativě připojili a rozhodli se jít příkladem při zavádění příslušných standardů FATF v této oblasti.

Velká Británie se v červnu zavázala uchovávat informace o skutečných vlastnících právních uspořádání v centrálním rejstříku a zahájit konzultační proces o tom, zda by tyto informace měly být veřejně přístupné. Po konzultacích s podnikateli, nevládními organizacemi, technickými experty a jinými skupinami jsem před dvěma týdny oznámil, že britský centrální rejstřík skutečných vlastníků bude veřejně přístupný. Domnívám se totiž, že veřejně přístupný rejstřík je pro zajištění řádného postupu korporátní sféry nejvhodnější a zajistí účinnější prosazování práva a efektivnější výběr daní. Veřejně přístupný rejstřík je přínosem i pro příslušné státní orgány, včetně orgánů rozvojových zemí, a napomáhá předcházení zneužívání obchodních společností k trestné činnosti.

Věřím, že naše kroky se projeví jako správná strategie směrem k rozbití fenoménu netransparentnosti podnikatelských subjektů. Jak jsem však varoval na začátku letošního roku, nezákonné výnosy jsou globálním problémem, který lze řešit účinně pouze na základě součinnosti států. Doufám, že se k Velké Británii připojí i jiné státy a společně se nám podaří rychle prosadit vyšší transparentnost vlastnictví právních uspořádání. Prvním kolektivním krokem v Evropě bude nastavení mandátu, a to cestou schválení nové Směrnice proti praní špinavých peněz, k založení centrálních a veřejně přístupných rejstříků skutečných vlastníků právních uspořádání. Zavedení takového rejstříku nasadí zásadní laťku pro všechny státy a klíčová finanční centra po celém světě a umožní orgánům činným v trestním řízení a daňovým správám včasný přístup k důležitým informacím pro mezinárodní vyšetřování, aniž by byla tato

skutečnost vyzrazena dotčenému subjektu. Přístup veřejnosti k informacím ve veřejně přístupných rejstřících zvýší pravděpodobnost, že nepřesnosti nebo chybějící informace budou odhaleny a doplněny nebo opraveny.

Když však začneme účinně potírat zneužívání právnických osob, musíme si dát velký pozor, aby se nám náhle neobjevila jiná trestná činnost někde úplně jinde. V současné době mají příslušné orgány přístup k daleko většímu množství informací o svěřenských fondech především v zahraničních jurisdikcích, než kdykoli dříve, a to díky dohodám o automatické výměně informací uzavřeným Vekou Británií a jinými státy EU. EU musí i nadále intenzivně podporovat snahy OECD a států G20 proti daňové trestné činnosti a zneužívání svěřenských fondů a snažit se o prosazení nového jednotného standardu automatické výměny informací do příštího února.

Vím, že někteří lidé by byli rádi, kdyby Evropa šla v předcházení zneužívání svěřenských fondů a jiných soukromých právních uspořádání ještě dále. Je velmi důležité mít na paměti důležité rozdíly mezi společnostmi a svěřenskými fondy. Je jasné, že řešení potenciálního zneužívání společností pro nezákonnou činnost nemůže být univerzální. Jsem rád, že Evropa jde zbytku světa příkladem v prosazování vyšší transparentnosti skutečného vlastnictví právních uspořádání a těším se na další zkoumání argumentů kolem svěřenských fondů a jiných právních uspořádání s cílem stanovit další kroky.

Tento dopis zasílám v kopii rovněž předsedovi Evropské komise, předsedovi Evropského parlamentu a jiným členům Evropské rady.

PŘÍLOHA 3

TABULKA 4.1 Model Jersey

Podmínky, za nichž může být obchodní rejstřík považován za účinný nástroj poskytování informací o skutečných majitelích.

Podmínka 1: Rejstřík je aktivní, tj. ověřuje zapisované informace a jejich správnost (může vycházet z analýzy rizik).

- *Informace o skutečném majiteli poskytované v okamžiku zřízení právního subjektu jsou kontrolovány v externích databázích (viz World-Check, <http://www.world-check.com/>)) a interních databázích regulačních orgánů. Žadatelé musí být v mnoha případech (a v praxi často jsou) žádáni o poskytnutí dalších informací.*
- *Jersey vydává seznam činností, které jsou považovány za „citlivé“. Je jasné, že právní subjekt, který se hodlá zapojit do jakékoliv takové činnosti, bude muset k žádosti o zřízení připojit více informací. Tato praxe je v současné době přezkoumávána a bude pravděpodobně rozšířena tak, aby bylo možno vzít v úvahu státy, ve kterých daný právní subjekt bude podnikat a obchodní partnery, se kterými bude podnikatelskou činnost realizovat.*

Podmínka 2: Rejstřík uvaluje povinnost dodržování všech právních náležitostí zřizování právních uspořádání a aktualizace informací při jakékoliv změně.

- *Svěřenské fondy, které nepředají řádně informace a nebo jakýmkoli jiným způsobem neplní povinnosti vyplývající z obchodního zákoníku, se řeší ve velmi detailním dialogu mezi rejstříkem a [Trust Company Business division](#) (opravdu nevím, může to být cokoli). Pouze poskytovatelé služeb svěřenským fondům, které jsou pod regulačním dohledem Komise Jersey pro služby finančního sektoru a osoby s trvalým pobytem na Jersey mohou žádat o zřízení společnosti se sídlem na Jersey.*

Podmínka 3: Rejstřík (především pracovníci rejstříku pověřeni kontrolou a schvalováním informací pro účely jejich zápisu do rejstříku) má dostatečnou znalost problematiky skutečného vlastnictví a dokáže identifikovat, a to i ve velmi komplexní struktuře, fyzickou osobu, která je skutečným majitelem. Pokud není v silách registru zajistit takovéto expertní interní zkušenosti, lze dát přednost zjednodušené definici skutečného majitele (vycházející z procent, která akcionář drží nebo z koncepce fyzické osoby držící největší podíl anebo ovládající zásadní vlastnické podíly v dané společnosti).

- *Žádosti o zřízení právního subjektu mohou být schváleny pouze na úrovni nejvyššího managementu, který má dostatečnou zkušenost a správně rozumí problematice skutečného vlastnictví. Jersey nedávno zřídilo pozici zástupce ředitele rejstříku a tím posílilo expertízu a zkušenosti nejvyššího managementu.*

Prameny: Rozhovor autora článku s Komisí Jersey pro finanční sektor. Viz dále Obchodní zákoník Jersey (1991) dostupný na <http://www.jerseyfsc.org/registry/legislation/index.asp>

PŘÍLOHA 4

ČINNOSTI NA PODPORU SOUČASNÝCH MEZINÁRODNÍCH INICIATIV

- V květnu 2013 se Jersey zavázalo připojit k iniciativě zemí G5 na prosazení automatické výměny informací. Lhůta k zavedení mezinárodního standardů automatické výměny informací běží do září 2015. Očekává se, že automatická výměna informací bude v tomto termínu schválena.
- Jersey úzce spolupracuje se státy G5 a dalšími zeměmi (celkem 36 států) na prosazování globálního standardu výměny informací pro daňové účely (G20/OECD). Jersey se připojilo ke společnému vyjádření vydanému 28/11/2013, ve kterém se zavazuje k včasnému přijetí Společného standardu oznamování (CRP)
- Podporujeme Petrohradskou deklaraci účastnických států summitu G20 z října 2013, která je věnována problematice daňových deliktů nadnárodních společností, výměně informací pro daňové účely a potřebě spolupráce a koordinace s rozvojovými zeměmi.
- Připojili jsme se ke členským státům G8 a v červnu vydali 2013 Akční plán na posílení transparentnosti informací o skutečných majitelích a osobách ovládajících právnické osoby a jiná právní uspořádání.
- Jersey se připojilo k multilaterální Úmluvě o vzájemné pomoci v daňových věcech, která bude v účinnosti od 1/5/2014.
- Jersey se rovněž připojilo k automatické výměně informací v souladu se Směrnicí EU o zdanění výnosů z úspor.
- Jersey bylo vyzváno, aby se stalo místopředsedou pracovní skupiny pro automatickou výměnu informací Globálního fóra pro transparentnost daní, která bude monitorovat zavádění nového mezinárodního standardu podle požadavku G20.
- Jersey podepsalo mezivládní dohody s USA s cílem zlepšit dodržování mezinárodních daňových pravidel v souladu s americkým zákonem FATCA a s Velkou Británií v souladu s podobnými britskými instrumenty.
- Jersey podepsalo 33 dohod o výměně informací v daňových věcech a 8 dohod o zabránění dvojího zdanění podle platných mezinárodních standardů. V následujícím období hodláme dokončit vyjednávání a podepsat dohody se všemi zeměmi G20, OECD a EU.
- Jersey bylo Globálním fórem ohodnoceno jako do značné míry vyhovující, což je rating Německa, USA a Velké Británie.

Vláda Jersey

Prosinec 2013

PŘÍLOHA 5

TRANSPARENTNOST PRÁVNICKÝCH OSOB A JINÝCH PRÁVNÍCH USPOŘÁDÁNÍ A BOJ PROTI PRANÍ ŠPINAVÝCH PENĚZ

Závazky

Zavazujeme se:

- Jít příkladem při zavádění standardů FATF;
- Vydávat národní akční plány, ve kterých stanovíme konkrétní kroky k zajištění povědomí právnických osob o tom, kdo je skutečně vlastní a nebo ovládá (skutečné vlastnictví) a to včetně zajištění, že takové informace budou včas přístupné relevantním orgánům např. cestou centrálních rejstříků.
- V rámci G8 zahájit dialog mezi veřejným a soukromým sektorem o opatřeních proti praní špinavých peněz a financování terorismu ve východní a jižní Africe;
- Spolupracovat s našimi partnery v rámci FATF s cílem zajistit pozitivní vývoj na globální úrovni.

Praní špinavých peněz představuje 2-5 % celosvětového HDP (údaje Světové banky) – 14-36 trilionů dolarů.

Vývoj od června:

- Všichni členové G8 již vydali akční plány s cílem omezit zneužívání právnických osob a právních uspořádání v souladu s principy dohodnutými na summitu v Lough Erne.
- Spojené státy se zavázaly podpořit vznik centrálních rejstříků v jednotlivých státech.
- 11. prosince 2013 Kanada zahájila široký konzultační proces ke svému Zákonu o obchodních společnostech, ve kterém se diskutují především otázky skutečného vlastnictví právních uspořádání a lepšího přístupu k přesným a včasným informacím o skutečném vlastnictví ze strany kompetentních orgánů; uvažuje se o případném zavedení centrální databáze společností zřízených v souladu se zákonem o obchodních společnostech.
- Německo připravuje konkrétní opatření na další posílení transparentnosti informací o skutečných majitelích právnických osob a právních uspořádání tak, aby tyto subjekty měly k nim přístup a mohly uchovávat řádné, přesné a aktuální informace o skutečném vlastnictví.
- Itálie se bude zabývat otázkou, zda zpřístupnit informace o skutečných majitelích cestou centrálního rejstříku právních uspořádání.
- Velká Británie založí veřejně přístupný centrální rejstřík informací o skutečných majitelích právních uspořádání a prochází v současné době širším průzkumem problematiky transparentnosti korporátní sféry. Všechna britská zámořská teritoria a korunní závislá území již vydala své akční plány a zavázala se ke konzultačnímu procesu směrem k zavedení centrálních rejstříků informací o skutečném vlastnictví; tam, kde již takové rejstříky existují, bude provedeno zhodnocení jejich účinnosti.
- Francie podporuje vytvoření centralizovaného a veřejně přístupného rejstříku s cílem zveřejnit informace o skutečných majitelích právních uspořádání; takový rejstřík by měl být zdrojem přesných a aktuálních informací o skutečném vlastnictví. Francie je v procesu zavádění legislativy a regulačních opatření upravujících svěřenské fondy a jiná právní

uspořádání, včetně zahraničních svěřenských fondů, s cílem identifikovat obmyšlené a osoby využívající daňových výhod svěřenských fondů všech typů. Správci svěřenských fondů, kteří nebudou plnit své zákonné povinnosti, se vystavují sankcím.

- Rusko zavedlo další dohledová opatření a schválilo legislativu upravující povinnost obchodních společností prokázat totožnost skutečných majitelů.
- Japonsko založilo národní pracovní skupinu pro boj proti praní špinavých peněz, jenž bude před koncem roku 2013 podávat zprávu o zákonném rámci pro zajištění transparentnosti skutečného vlastnictví.
- Lídři G20 se zavázali zvýšit transparentnost informací o skutečných majitelích a osobách fakticky řídících obchodní společnosti. Ministři financí na příštím summitu lídrů G20 přednesou zprávy o činnosti v tomto smyslu.
- G8 zahájilo první dialog soukromého a veřejného sektoru o boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu v Namibii (září 2013), tato iniciativa zvýšila povědomí o důležitosti zavádění účinných opatření pro boj proti nezákonným výnosům a finanční kriminalitě; přispívá rovněž k navázání vztahů mezi experty ze zemí G8 a orgány zemí východní a jižní Afriky.
- V návaznosti na iniciativu G8 zahájí FATF projekt účinného dohledu a prosazování práva, který bude vycházet ze zkušeností a osvědčené praxe všech členských států.

Následné kroky:

Pro boj proti zneužívání obchodních společností k finanční trestné činnosti je třeba součinnosti všech států světa. Členské státy G8 budou pokračovat v krocích, ke kterým se zavázaly ve svých akčních plánech na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví s cílem zajistit soulad s principy G8. Budeme rovněž úzce spolupracovat s jinými státy tak, abychom zajistili co nejširší zavádění odsouhlasených mezinárodních standardů. Průběžná zpráva FATF o implementaci akčních plánů států G8 by měla být hotova v roce 2014. Ministři financí států G20 svou zprávu o krocích směrem k naplnění standardů FATF na posílení transparentnosti skutečného vlastnictví přednesou na příštím summitu G20 v listopadu 2014.

G8 bude dále podporovat zapojení veřejného a soukromého sektoru do procesu zvyšování povědomí a sdílení informací o problematice skutečného vlastnictví ve východní a jižní Africe i v jiných regionech, a to případně cestou dalších dialogů. Státy G8 se rovněž podělí s FATF o nabyté zkušenosti a příklady osvědčené praxe tak, aby podpořily snahy o účinnější prosazování zákona a důslednější dohled. Je důležité, aby režimy v jednotlivých státech byly nejenom technicky v souladu s mezinárodními standardy, ale aby byly rovněž účinné.

Účastníci dialogu veřejného a soukromého sektoru o boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu.

Angola

Botswana

Kanada

Komory

Rovníková Guinea

Etiopie

Keňa

Lesotho

Malawi

Mauricius
Mosambik
Namibie
Nigerie
Rusko (účastní se jako předseda FATF)
Rwanda
Seychely
Jižní Afrika
Swazijsko
Tanzanie
Uganda
Zambie
Zimbabwe
Spojené království
Spojené arabské emiráty
USA

Příloha III.1

Principy akčního plánu G8 na předcházení zneužívání obchodních společností a jiných právních uspořádání

Vědomi si rozdílnosti našich ústavních systémů i skutečnosti, že universální řešení nemusí být vždy nejúčinnější, přijímají členské státy G8 následující klíčové principy s cílem zvýšit transparentnost osob vlastnicích nebo fakticky řídících obchodní společnosti a jiná právní uspořádání. Tyto klíčové principy, které jsou v souladu se standardy FATF, jsou základem k zajištění integrity základních informací a informací o skutečných majitelích právnických osob, k rychlému přístupu k takovým informacím ze strany orgánů činných v trestním řízení pro účely vyšetřování a rovněž, pokud je to vhodné, k zajištění legitimních komerčních zájmů soukromého sektoru.

Státy G8 se rovněž zavazují vydávat národní Akční plány založené na těchto principech. V akčních plánech budeme uvádět plánované konkrétní činnosti proti praní špinavých peněz a financování terorismu. S cílem zajistit plnění závazků ze strany členů G8 jsme se dohodli na systému oznamování činností a pokroku v jednotlivých státech cestou veřejně dostupných zpráv o plnění individuálních akčních plánů a rovněž o předávání informací FATF.

1. Obchodní společnost by měla vědět, kdo ji vlastní a fakticky řídí a informace o skutečných majitelích by měly být náležité, přesné a aktuální. Obchodní společnosti by měly být povinny získat a uchovávat základní informace o skutečném majiteli a další základní informace a mít tyto informace náležitě zdokumentovány.

2. Informace o skutečných majitelích obchodní společnosti by měly být dostupné v daném státě orgánům činným v trestním řízení, daňovým správám a jiným relevantním orgánům, včetně, pokud je to vhodné, finančních analytických jednotek. **Tohoto cíle je možno dosáhnout za pomoci centrálních rejstříků informací o skutečných majitelích a dalších základních informací.** Státy by měly zvážit opatření nutná k zajištění přístupu finančních institucí a jiných regulovaných subjektů k informacím o skutečných majitelích. Některé základní informace o obchodních společnostech by měly být veřejně přístupné.

3. Správci svěrenských fondů založených z vůle zakladatele by měli znát skutečné vlastníky takového svěrenského fondu, a to včetně **informací o obmyšlených a zakladatelích.** **Tyto informace by měly být dostupné orgánům činným v trestním řízení, daňovým správám a jiným relevantním orgánům, včetně, pokud je to vhodné, finančních analytických jednotek.**

4. Orgány daného státu by měly vnímat rizika, kterým jsou vystaveny jejich systémy proti praní špinavých peněz a financování terorismu a zavádět účinná a přiměřená opatření na zmírnění takových rizik. Tyto orgány by se měly dále podělit o informace z výsledků hodnocení rizik s dalšími relevantními orgány, regulovanými subjekty a partnery v jiných jurisdikcích.

5. Je třeba provádět prevenci zneužívání finančních instrumentů a určitých akcionářských struktur, jako jsou akcie na doručitele nebo pověření akcionáři a pověření členové řídících orgánů.

6. Finanční instituce a určené nefinanční obory a profese, a to včetně poskytovatelů dalších služeb právníckým osobám a svěřenským fondům, by měly mít jasné stanovené povinnosti v kontextu boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu a povinně zjišťovat a ověřovat totožnost skutečných majitelů svých klientů. Státy by měly zajistit účinný dohled nad dodržováním takových povinností.

7. Státy by měly využívat účinných, přiměřených a odrazujících sankcí proti obchodním společnostem, finančním institucím a dalším regulovaným subjektům, které neplní své povinnosti, a to včetně povinnosti hloubkové kontroly klienta. Tyto sankce by měly být důsledně uplatňovány.

8. Národní orgány by měly poskytovat účinnou domácí i mezinárodní součinnost a aktivně vystupovat proti zneužívání obchodních společností a právních uspořádání pro nezákonnou činnost. Státy by měly zajistit rychlé, konstruktivní a účinné poskytování základních informací o společnostech a jejich skutečných majitelích na vyžádání zahraničních partnerských orgánů.

Příloha III.2

Principy států G20 v kontextu transparentnosti skutečného vlastnictví

Členské státy G20 považují transparentnost finanční politiky, a to především transparentnost skutečných majitelů právnických osob a jiných právních uspořádání, za věc nejvyšší priority. V prohlášení vedoucích představitelů zemí G20 ze setkání v Petrohradě se píše: „Vyzýváme všechny státy, aby věnovaly pozornost rizikům, která představuje netransparentní vlastnictví právnických osob a jiných právních uspořádání“. Aby se na celou věc rychle nezapomnělo, vedoucí představitelé vyzvali ministry financí, aby je na Summitu čelních představitelů členských zemí G20 pro rok 2014 informovali o krocích, jež členské země G20 podnikly za účelem „naplnění standardů FATF pro skutečné vlastnictví právnických osob nebo jiných právních uspořádání, jako jsou svěřenské fondy“.

Když se Protikorupční pracovní skupina (ACWG) sešla na začátku roku 2014 na jednání v Sydney, ministři financí a guvernéři centrálních bank ji vyzvali, aby jim před dubnovým summitem poskytla aktuální informace o konkrétních aktivitách, ve kterých by G20 mohla jít příkladem na poli prosazování transparentních informací o skutečném vlastnictví právnických osob nebo jiných právních uspořádání a implementace standardů FATF. Po jednání G20 ACWG v Sydney oznámili místopředsedové ACWG ministrům financí a guvernéřům centrálních bank, že státy G20 vypracují G20 High-Level Principles on Beneficial Ownership Transparency (Principy států G20 v kontextu transparentnosti skutečného vlastnictví), v nichž stanoví konkrétní opatření, která budou státy G20 prosazovat s cílem zabránit zneužívání a zvýšit transparentnost právnických osob nebo jiných právních uspořádání.

Zvýšení transparentnosti právnických osob nebo jiných právních uspořádání je důležité především jako nástroj ochrany integrity a transparentnosti globálního finančního systému. Prevence zneužívání právnických osob nebo právních uspořádání pro nezákonné činnosti, jako jsou korupce, daňové delikty nebo praní špinavých peněz podporuje snahy G20 o růst cestou investic soukromého sektoru. Státy G20 se zavázaly, že půjdou příkladem, což se projevilo například schválením klíčových principů transparentnosti právnických osob nebo jiných právních uspořádání, které budou státy G20 využívat v komerčním styku. Tyto principy vycházejí ze stávajících mezinárodních nástrojů a standardů a jsou dostatečně flexibilní, aby mohly být aplikovány ve všech možných ústavních i právních rádech.

1. Státy by měly mít definován termín „skutečný majitel“, který se bude vztahovat na fyzickou osobu(y), která(é) fakticky vlastní nebo řídí právní osobu nebo jiné právní uspořádání.

2. Státy by měly zhodnotit stávající i hrozící rizika spojená s různými typy právnických osob nebo jiných právních uspořádání a určit, kterým z nich je třeba se na domácím či mezinárodním poli přednostně věnovat.

a. Relevantní informace o výsledcích hodnocení rizik by státy měly sdílet s příslušnými státními orgány, finančními institucemi a určenými nefinančními obory a profesemi (DNFBP¹) a tam, kde je to vhodné, i dalšími jurisdikcemi.

b. Na snížení rizik by měla být přijata vhodná opatření.

¹ V souladu s definicí FATF

c. Státy by měly identifikovat vysoce rizikové sektory a v takových sektorech zvážit posílenou hloubkovou kontrolu.

3. Státy by měly zajistit, aby právnické osoby uchovávaly informace o skutečných majitelích a aby takové informace byly náležité, přesné a aktuální.

4. Státy by měly zajistit, aby kompetentní orgány (včetně orgánů činných v trestním řízení, státních zastupitelství, dohledových orgánů, daňových správ a finančních analytických jednotek) měly okamžitý přístup k náležitým, přesným a aktuálním informacím o skutečných majitelích právnických osob. Státy tak mohou učinit například za pomoci centrálního registru skutečných majitelů po nebo jinými vhodnými cestami či mechanismy.

5. Státy by měly zajistit, aby správci svěřenských fondů založených z vůle zakladatele (express trusts) uchovávali náležité, přesné a aktuální informace o skutečných majitelích, včetně informací o zakladatelích, protektorech (pokud existují) a obmyšlených. Tato opatření by se měla využívat i u jiných právních uspořádání se strukturou podobnou svěřenským fondům založeným z vůle zakladatele.

6. Státy by měly zajistit, aby kompetentní orgány (včetně orgánů činných v trestním řízení, státních zastupitelství, dohledových orgánů, daňových správ a finančních analytických jednotek) měly okamžitý přístup k náležitým, přesným a aktuálním informacím o skutečných majitelích právních uspořádání.

7. Státy by měly požadovat, aby finanční instituce a určené nefinanční obory a profese, a to včetně poskytovatelů dalších služeb právnických uspořádání a svěřenským fondům, shromažďovaly informace o skutečných majitelích a přijaly přiměřená opatření nutná k ověřování skutečných majitelů svých klientů.

a. Státy by měly zvážit poskytování informací o skutečných majitelích finančními institucemi a určenými nefinančními obory a profesemi.

b. Státy by měly zajistit účinný dohled nad takovými povinnostmi, a to včetně zavedení a uvalování účinných, přiměřených a odstrašujících sankcí za neplnění.

8. Státy by měly zajistit účinnou spolupráci svých národních orgánů na národní úrovni i v mezinárodním kontextu. Státy by měly rovněž zajistit, aby si jejich kompetentní orgány vyměňovaly, a to včas a efektivně, informace o skutečných vlastnících se svými zahraničními a mezinárodními partnery.

9. Státy by měly podpořit snahy G20 v boji proti daňové trestné činnosti a umožnit svým daňovým správám přístup k informacím o skutečných majitelích a rovněž možnost účinné a bezodkladné výměny takových informací s příslušnými zahraničními nebo mezinárodními partnerskými organizacemi.

10. Státy by měly bojovat proti zneužívání právnických osob a jiných právních uspořádání, které využívají netransparentnosti a:

a. zakázat další využívání stávajících akcií na doručitele a poukázek na akcie na doručitele a vytváření nových akcií na doručitele nebo přijmout jiná účinná opatření, kterými zabrání zneužívání akcií na doručitele; a

b. Přijmout účinná opatření, kterými zabrání zneužívání institutu pověřených akcionářů nebo pověřených členů řídicích orgánů právnických osob.

Státy G20 jsou odhodlány jít příkladem a zavést tyto výše uvedené principy. V dalším kroku se jednotlivé členské státy G20 zavazují ke konkrétní činnosti a výměně písemných informací o krocích nutných k implementaci těchto principů a ke zlepšení právních, dohledových a institucionálních rámců členských států směrem k vyšší transparentnosti skutečného vlastnictví.

Vlastnictví obchodních společností:

které oblasti jsou
nejtransparentnější a které
nejméně transparentní?





Úvod

Pachatelé trestné činnosti praní peněz a daňové trestné činnosti, zkorumpovaní politici a pašeráci zbraní často při skrývání původu špinavých peněz spoléhají na dvě věci: komplikované struktury vlastnictví obchodních společností, které jim umožňují skrývat jejich skutečnou identitu a banky a další poskytovatele služeb, kteří jsou ochotni s nimi obchodovat.

Otázce skrytého vlastnictví obchodních společností je v poslední době věnováno hodně pozornosti na vysoké politické úrovni. Na summitu zemí G8, který se konal v červnu 2013 v Severním Irsku, se hlavy států zemí G8 zavázaly učinit první kroky v řešení tohoto problému. Všechny země G8 předložily akční plány v oblasti přístupu k informacím o skutečném vlastnictví, v nichž se zavázaly ke konkrétním opatřením na zprůhlednění vlastnických struktur obchodních společností. K iniciativě se také připojila všechna britská korunní závislá území a sedm zámořských teritorií, v nichž se nacházejí významná finanční centra.

Od summitu G8 bylo vydáno několik dalších prohlášení, z nichž nejvýznamnější je závazek britské vlády zveřejnit informace o totožnosti skutečných vlastníků britských firem. Francie naznačila, že chystá stejné opatření. Tři z britských zámořských území oznámily, že zváží, zda vytvoří veřejně přístupný rejstřík do stejného termínu jako země G8; od té doby se k výzvě přihlásila další dvě zámořská teritoria. V září 2013 lídři zemí G20 zařadili otázky transparentnosti vlastnických struktur obchodních firem na program svého petrohradského summitu.¹

Víme, co je třeba udělat: zveřejnit jména skutečných vlastníků obchodních společností, svěřenských fondů a dalších forem právnických osob. Pouze zveřejnění těchto informací poskytne daňovým kontrolorům a dalším příslušným orgánům včasný přístup k těmto informacím; obchodní společnosti si budou moci zjistit, kdo je jejich obchodní partner a občané budou vědět, kdo vlastní společnosti, jimž platí za služby a zboží.

Šetření Global Witness prokázala, že utajené skutečné vlastnictví obchodních společností

vnímají jako problém lidé na celém světě. Například v Demokratické republice Kongo, která je bohatá na přírodní zdroje, ale lidé jsou tam jedni z nejchudších na světě, stát prodal svá těžbařská aktiva řetězci společností z Britských panenských ostrovů za cenu výrazně nižší, než byl odhad. Vlastníci těchto společností nejsou známi, ale mají propojení na izraelského ‚diamantového krále‘, miliardáře, který je blízkým přítelem konžského prezidenta. Doly byly následně rozprodány na světových trzích za mnohonásobně vyšší ceny – takže kdo si namastil kapsu? Nevíme, protože Britské panenské ostrovy tají jména skutečných vlastníků tam zapsaných obchodních společností. Je jasné, že konžský lid má právo to vědět – byli to Konžané, kdo na těchto transakcích prodělal 1,3 miliardy dolarů. Tato částka představuje dvojnásobek ročního rozpočtu Konga na zdravotnictví a školství.¹¹ Obdobně využil syn prezidenta Rovníkové Guineje účelově založené kalifornské obchodní společnosti, skrze niž koupil rezidenci v Malibu za 30 milionů dolarů, a společnosti z Britských panenských ostrovů (BPO), také účelově založené, skrze niž si pořídil proudové letadlo Gulfstream v hodnotě 37,5 milionu dolarů – a to vše ze svého skromného oficiálního platu.¹²



Obě tyto země – Kongo a Rovníková Guinea – oplývají přírodními zdroji, ale zauímají spodní místa žebříčku rozvinutosti.

Akční plány v oblasti skutečného vlastnictví, které byly předloženy, nenabízejí všechny stejný pokrok v řešení dané problematiky; některé z nich jsou lepší než ostatní. Země, které se zavázaly k větší transparentnosti, si zaslouží uznání a naopak země, které zatím nenastoupily na cestu k větší transparentnosti, si zaslouží více pozornosti.

Organizace Global Witness a Christian Aid vypracovaly žebříček zemí seřazených podle toho, kolik úsilí věnují zlepšení situace v oblasti transparentnosti skutečného vlastnictví obchodních společností, na rozdíl od svěřenských fondů a nadací, kde došlo v poslední době k vývoji. (Větší transparentnost skutečného vlastnictví jiných právních uspořádání, například svěřeneckých fondů je stejně nutná, jako u obchodních společností.) Transparentnost skutečného vlastnictví obchodních společností je pouze jeden – byť důležitý – z aspektů finanční transparentnosti, která je nutná k tomu, aby občané mohli povolávat společnosti i vládu k zodpovědnosti. Dobré výsledky v oblasti skutečného vlastnictví neznamenal automaticky dobré výsledky v jiných oblastech; chcete-li získat komplexnější představu o stavu napříč různými oblastmi, doporučujeme dokument Financial Secrecy Index (Index finančního tajemství), který vydala organizace Tax Justice Network.¹³

Do naší studie jsme zahrnuli všechny země G8, všechna britská korunní závislá území a zámořská území, v nichž se nacházejí významná finanční centra, a další dvě lokality, kde je zřízen velký počet společností (Hongkong a Singapur). Mezi jednotlivými územími se často rozlišují následující kategorie: *onshore*, *offshore*

a *midshore*. My jsme však zkoumáním zjistili, že alespoň tedy ve vztahu nezavázalo k úplnému zveřejnění, slib, který některá z nich dala, že záležitost zvaží, naznačuje slibný vývoj. V následujících měsících hodláme tento proces blíže sledovat a doufáme, že za rok budeme moci konstatovat, že se k iniciativě připojila celá řada nových zemí. Hodláme také sledovat, zda země, které učinily závazky, jim také dostojí. Vzhledem k tomu, že se několik zemí, například Velká Británie a Francie – zavázalo

vytvořit veřejně přístupné rejstříky skutečného vlastnictví a několik dalších jurisdikcí tuto možnost zvažuje, v druhé části tohoto dokumentu nabízíme několik možností, jak takový veřejně přístupný rejstřík vytvořit, aby byl skutečně účinný jako prevence daňových úniků a pohybu špinavých peněz po světě.

Které jurisdikce jsou nejvíce a které nejméně transparentní v oblasti skutečného vlastnictví?

Každou jurisdikci jsme označili barvou zelenou, žlutou, oranžovou nebo červenou. Zelená značí největší transparentnost a červená nejmenší. Hodnocení jurisdikcí a jejich zařazení do barevných kategorií jsme prováděli podle následujících kritérií:



Zelená: jurisdikce má veřejně přístupný rejstřík informací o skutečném vlastnictví [zatím takový rejstřík nemá žádná jurisdikce] nebo slíbila takový veřejně přístupný rejstřík zřídit.



Žlutá: jurisdikce zahájila konzultační proces týkající se zřízení takového veřejně přístupného rejstříku informací o skutečném vlastnictví nebo slíbila, že konzultační proces zahájí. „Slib“ v tomto smyslu definujeme jako

veřejné prohlášení, že konzultační proces nebo národní studie proběhne, případně, že budou, zahájeny konzultace. Prohlášení typu „zvažíme“, jsme z této kategorie vyřadili, protože jsme museli stanovit hranici.



Oranžová: jurisdikce má veřejně nepřístupný rejstřík informací o skutečném vlastnictví nebo slíbila takový soukromý rejstřík zřídit.



Červená: jurisdikce nespadá do žádné z výše uvedených kategorií.

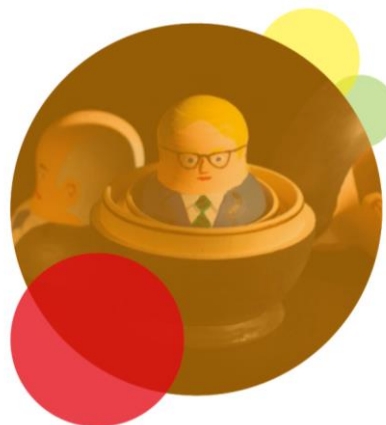
O tom, že je nutné mít veřejně přístupný rejstřík, panuje obecná shoda; nejen mezi organizacemi usilujícími o větší transparentnost, ale také v rámci soukromého sektoru. Například evropské banky ^V, Britský svaz průmyslu ^{VI} (Confederation of British Industry) a britský Institute of Directors ^{VII} se shodně postavily za zavedení standardu.

Opatření v zájmu větší transparentnosti musí být sama transparentní. Neveřejně přístupný rejstřík, byť i kvalitní, situaci příliš nezlepší.

Občané, média a další nemohou volat obchodní společnosti k zodpovědnosti. Neveřejně přístupný rejstřík nezajistí, že orgány činné v trestním řízení a finanční úřady budou mít za všech okolností garantovaný přístup k informacím o skutečném vlastnictví; nezajistí podnikům přístup k důležitým informacím o obchodních partnerech, investorech, dodavatelích a zákaznících. A konžský lid se nedozví, kdo koupil jeho přírodní bohatství za zlomek skutečné ceny.

I přesto, že víme, že některé jurisdikce urazily již velký kus cesty, aby informace o skutečném vlastnictví byly dostupné, jsme toho názoru, že existuje zásadní rozdíl mezi provozováním rejstříku těchto informací jako neveřejně přístupného a veřejně přístupného. Proto jurisdikce, které vyjádřily vážný úmysl zřídit veřejně přístupný rejstřík nebo zahájit v tomto smyslu konzultační proces, jsou zde hodnoceny kladněji než ty, které své často již značné informace vložily do neveřejně přístupného rejstříku. Abychom mohli zhotovit žebříček, museli jsme interpretovat význam prohlášení jurisdikcí, která byla převzata z veřejně dostupných kanálů. V nejasných případech jsme byli v korespondenčním kontaktu se zástupci příslušných zemí. Jsme otevřeni dialogu ohledně našeho hodnocení s jakoukoliv z hodnocených zemí a uvítáme, když budou nadále sdílet a medializovat svůj pokrok v řešení dané problematiky.

Jsme si vědomi, že jsme nastavili laťku výše než Finanční akční skupina (Financial Action Task Force, FATF), která vydává mezinárodní doporučení pro boj proti praní špinavých peněz. V doporučení FATF pro informace o skutečném vlastnictví se uvádí, že „kompetentní orgány“ by měly mít možnost zjistit, kdo vlastní a ovládá obchodní společnosti. ^{VIII} Jak uvádíme výše, samotný přístup příslušných orgánů k informacím nestačí a každý má mít možnost do těchto záznamů nahlížet. Globální konsensus o této otázce se také průběžně formuje a mění s tím, jak se Velká Británie a další země k těmto otázkám staví. Velká Británie by měla využít svého vlivu a tam, kde je to možné i přímé moci nad svými zámořskými územími a korunními závislými územími, aby dosáhla toho, že i tyto jurisdikce se připojí k dodržování tohoto nového standardu.



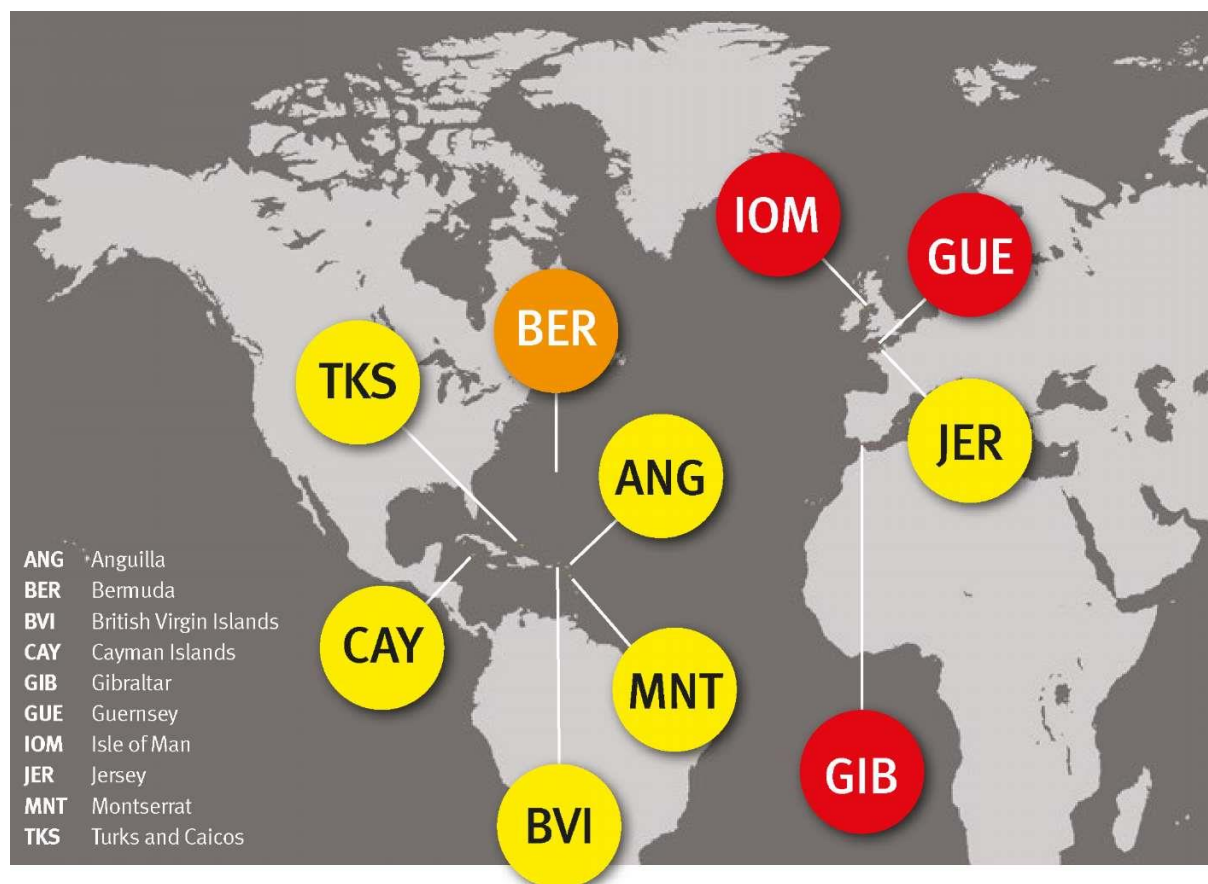
Náš systém hodnocení přiděluje stejnou váhu tomu, když jurisdikce něco splní, a tomu, když splnění slíbí; pracujeme s předpokladem, že sliby budou dodrženy. Samozřejmě chápeme politickou realitu, kdy ne všechny sliby jsou naplněny, a proto budeme situaci sledovat a průběžně připomínkovat průběh plnění.

The G8, Hong Kong and Singapore



Jurisdikce	Rating semafor	Současná situace/sliby ohledně rejstříku informací o skutečných majitelích
UK Velká Británie		Na summitu G8 v roce 2013 se britská vláda zavázala k vytvoření centrálního rejstříku, ze kterého by bylo patrné, kdo jsou skuteční vlastníci britských firem a také ke konzultačnímu procesu na téma, zda informace v takovém rejstříku zpřístupnit veřejnosti či ne. V říjnu 2013 bylo oznámeno, že informace o skutečném vlastnictví budou zpřístupněny všem a je to poprvé, co se k takovému kroku nějaká země odhodlala. ^{IX}
FRA Francie		Francie hodlá vytvořit veřejně přístupný rejstřík informací o skutečných majitelích francouzských firem. Francouzský ministr hospodářství a financí Pierre Moscovici řekl, že Francie podporuje veřejné rejstříky ^X a zástupci francouzské administrativy se na jednáních vyjádřili stejně. I když Francie ještě oficiálně neoznámila, že veřejně přístupný rejstřík vytvoří, vzali jsme tyto dva důkazy jako potvrzení vývoje v budoucnosti a věříme, že Francie veřejný rejstřík vytvoří. Zástupcům Francie bychom doporučili, aby učinili jasné prohlášení podpory veřejných rejstříků.
ITA Itálie		Itálie podporuje vytvoření veřejně přístupného rejstříku informací o skutečných majitelích. Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví ^{XI} se italská vláda rozhodla „zhodnotit“ zda informace o skutečných majitelích by měly být dostupné v italském veřejném rejstříku firem. Zdá se nám, že „zhodnocení“ je samo o sobě příliš vágní, a proto jsme dali žlutý rating. Není totiž jasné, co se pod zhodnocením skrývá. Itálii doporučujeme na toto téma zahájit konzultační proces. ^{XII}
USA Spojené státy americké		Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví vláda Spojených států prohlašuje vůli nadále podporovat zavádění legislativních instrumentů upravujících prokazování totožnosti a ověřování skutečného majitele v okamžiku zřízení společnosti. Pokud by Kongres danou legislativu schválil, informace o skutečném vlastnictví by shromažďovali a) regulovaní poskytovatelé služeb právníkům osobám, b) registry na státní úrovni a/nebo c) federální ministerstvo financí. Americká administrativa se nezavázala k zajištění veřejného přístupu k informacím a chystané legislativní instrumenty nechávají na zvážení jednotlivých států, zda veřejný přístup poskytnou či ne. ^{XIII} Americká administrativa se ke zvýšené transparentnosti informací o skutečném vlastnictví zavázala ve svém akčním plánu otevřené státní správy Open Government Partnership. USA od nás dostaly oranžový rating, což je velmi benevolentní vzhledem k tomu, že se americká administrativa pouze zavázala k vytvoření soukromých rejstříků skutečných majitelů, v nichž se budou uchovávat informace pouze o některých amerických obchodních společnostech.
GER Německo		Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví navrhuje německá vláda vytvoření „systému přístupu k informacím o účtech“, což je nástroj, s jehož pomocí by orgány činné v trestním řízení a jiné kompetentní orgány získaly přístup k informacím drženým bankami. I když by to stávající situaci zlepšilo, takový systém by neposkytl informace o skutečném vlastnictví všech v Německu zřízených obchodních společností, protože společnosti zřízené v Německu, které ale v Německu nemají bankovní účet, by nebyly pokryty. Proto má Německo rating červený. ^{XIV}
RUS Rusko		Ruská vláda nezvažuje vytvoření rejstříku skutečných majitelů. ^{XV}
CAN Kanada		Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví se kanadská vláda zavázala k dialogu s klíčovými subjekty o možnosti „založit centrální rejstřík právníků osob zřízených v souladu s kanadským zákonem Business Corporations Act“. Nevíme, zda bude v rámci dialogu konzultována i otázka případného rejstříku skutečných majitelů, ale vzhledem k tomu, že akční plán nic takového nestanovuje, předpokládáme, že o rejstříku se debatovat nebude, a tudíž je náš rating červený. ^{XVI}
JAP Japonsko		Japonská vláda nezvažuje vytvoření rejstříku skutečných majitelů. ^{XVII}
SING Singapur		Singapur nemá rejstřík skutečných majitelů, a pokud víme, ani nezvažuje jeho vytvoření. ^{XVIII}
HKG Hongkong		Hongkong nemá rejstřík skutečných majitelů, a pokud víme, ani se k této problematice v poslední době nevyjadřuje. ^{XIX}

Britská královská území a závislá teritoria



Jurisdikce	Rating - sem afor	Současná situace/sliby ohledně rejstříku informací o skutečných majitelích.
BVI Britské panenské ost.	●	V říjnu 2013 vláda Britských Panenských ostrovů zahájila veřejný konzultační proces na téma skutečného vlastnictví, a to včetně otázky případného zřízení veřejně přístupného rejstříku skutečných majitelů. ^{xx}
CAY Kajmanské ostrovy	●	Média píší, že vláda Kajmanských ostrovů hodlá v listopadu 2013 zahájit veřejný konzultační proces na téma transparentnosti skutečného vlastnictví. ^{xxi}
ANG Anguilla	●	Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví Anguilla oznamuje plán zahájit veřejný konzultační proces na téma informací o skutečném vlastnictví s cílem zkoumat, zda by měly být a) drženy centrálně a b) veřejně přístupné. Zahájení konzultačního procesu není ještě nijak časově naplánováno. ^{xxii}
TKS Turks a Caicos	●	Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví ostrovy Turks a Caicos oznamují plán zahájit konzultační proces na téma informací o skutečném vlastnictví s cílem zkoumat, zda by měly být a) drženy centrálně a b) veřejně přístupné. Není jasné, zda se bude jednat o veřejný konzultační proces, ale pro účely této zprávy předpokládáme, že ano. Uvítali bychom, kdyby Turks a Caicos specifikovaly, zda se bude jednat o veřejný konzultační proces, či ne. Zahájení konzultačního procesu není ještě nijak časově naplánováno. ^{xxiii}

MNT Montserrat



Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví vláda Montserratu oznámila plán zahájit do prosince 2014 dialog s klíčovými subjekty na téma informací o skutečném vlastnictví s cílem zkoumat, zda by měly být a) drženy centrálně a b) veřejně přístupné. „Dialog s klíčovými subjekty“ nemusí nutně znamenat veřejný konzultační proces, ale rozhodli jsme se být velkorysí a dali jsme Montserratu žlutý rating. Uvítali bychom, kdyby Montserrat specifikoval, zda se bude jednat o veřejný konzultační proces, či ne.^{xxiv}

Jurisdikce	Rating - semafor	Současná situace/sliby ohledně rejstříku informací o skutečných majitelích
JER Jersey		Jersey hodlá realizovat konzultační proces, na jehož základě se bude rozhodovat, zda vytvořit veřejně přístupný rejstřík skutečných majitelů. XXV Jersey již má soukromý rejstřík skutečných majitelů, který je zčásti i aktualizovaný. Komise pro finanční služby Jersey shromažďuje informace a schvaluje skutečné majitele nových podniků. Komise rovněž sbírá informace a schvaluje změny ve struktuře skutečného vlastnictví, pokud a) nový majitel ovládá více než 25 % společnosti a b) společnost nečerpá služby od poskytovatele služeb obchodním společenstvem a svěřenským fondům. ^{xxvi} Jinými slovy, aktualizované informace o skutečném vlastnictví jsou do jisté míry uchovávány v centralizovaném rejstříku a zčásti je mají v držení poskytovatelé služeb obchodním společenstvem.
BER Bermudy		Bermudy mají soukromý rejstřík skutečných majitelů. Bermudský úřad pro monetární záležitosti (Bermuda Monetary Authority) shromažďuje a ověřuje informace o skutečném vlastnictví všech nových bermudských společností. Úřad je povinen tyto informace aktualizovat u všech skutečných majitelů, kteří nejsou residenty. ^{xxvii} Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví se vláda Bermud zavazuje „přezkoumat a zvážit“ myšlenku centrálního rejstříku skutečných majitelů. ^{xxviii}
IOM Ostrov Man		Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví se vláda ostrova Man zavazuje provést do roku 2014 národní přezkum, který odhalí, zda by centrální rejstřík skutečných majitelů s informacemi o skutečném vlastnictví pomohl zvýšit transparentnost. Vyzýváme ostrov Man, aby konzultoval případné zpřístupnění informací o skutečném vlastnictví veřejnosti a neomezil se pouze na centralizovaný rejstřík. ^{xxix}
GIB Gibraltar		Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví se vláda Gibraltaru zavazuje zvážit myšlenku centrálního rejstříku skutečných majitelů. Ve stejném textu se ale rovněž píše, že pokud by Gibraltar dospěl k názoru, že centralizovaný rejstřík informací o skutečném vlastnictví by byl vhodným nástrojem ke zvýšení transparentnosti, k založení takového rejstříku by se přikročilo až poté, co by ho založily státy G8 a ostatní královská závislá území a zámořská teritoria. Gibraltaru jsme proto dali červený rating - v podstatě se jeho zástupci vyjádřili, že v blízké budoucnosti své informace o skutečném vlastnictví ztransparentnit v blízké budoucnosti nehodlá. ^{xxx}
GUE Guernsey		Ve svém akčním plánu G8 na zvýšení transparentnosti skutečného vlastnictví se vláda Guernsey zavazuje provést hodnocení nákladů a přínosů centralizovaného rejstříku informací o skutečném vlastnictví. Ve stejném textu se ale rovněž píše, že i pokud by se zjistilo, že přínosy centralizovaného rejstříků převyšují náklady, Guernsey takový rejstřík nerealizuje, dokud k tomuto kroku nepřistoupí státy G8 a ostatní královská závislá území a zámořská teritoria. Guernsey jsme proto dali červený rating - v podstatě se jeho zástupci vyjádřili, že v blízké budoucnosti své informace o skutečném vlastnictví ztransparentnit v blízké budoucnosti nehodlá. ^{xxxi}

Implementace veřejně přístupného rejstříku informací o skutečném vlastnictví: základy úspěchu

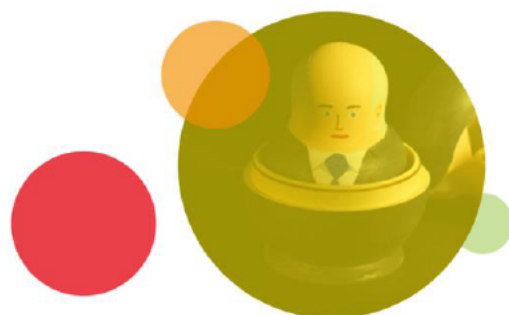
Povinnost obchodních společností poskytovat informace o svém skutečném vlastnictví pro ně znamená určitou administrativní zátěž. Je tedy nutné, aby jakýkoliv veřejně přístupný rejstřík informací o skutečném vlastnictví nabízel přidanou hodnotu, která administrativní zátěž bude více než kompenzovat.

V současnosti byly již provedeny dvě analýzy nákladů a přínosů (ve Velké Británii a EU) zavádění veřejně přístupných rejstříků skutečného vlastnictví. Obě studie prokázaly, že potenciální výhody rejstříku mnohonásobně převáží náklady na jeho zřízení. Ale rejstřík musí být dobře nastaven, aby nabídl slíbené výhody. Špatné nastavení vede k tomu, že obchodní společnosti musí nést administrativní zátěž, ale přínosy pro společnost jsou omezené. Níže uvádíme několik podmínek, které by podle našeho názoru měl dobrý veřejně přístupný rejstřík splňovat:

- **Otevřená data.** Informace o skutečném vlastnictví by měly být přístupné zdarma v podobě strojově čitelných otevřených dat. Britský Companies House (obdoba obchodního rejstříku v ČR) již zavádí přístup k většímu objemu svých dat v tomto formátu. Například v listopadu 2013 byly zpřístupněny finanční výkazy obchodních společností v počítačově čitelném formátu a zdarma, takže uživatelé mají možnost s daty pracovat a kombinovat je s dalšími zdroji.
- **Způsob kontroly.** Rejstřík by měl také obsahovat popis způsobu, jakým skutečný majitel ovládá obchodní společnost, například řetězec dalších obchodních společností, přes které svoji kontrolu realizuje. To umožní třetím osobám, například bankám, orgánům činným v trestním řízení či novinářům, ověřovat si samostatně informace křížově proti informacím z jiných rejstříků. Bez informace o způsobu kontroly je informace o skutečném vlastnictví prakticky neověřitelná. **Ověření.** Informace v rejstříku musí projít alespoň základním ověřením. V některých případech tak lze učinit křížovým dotazem do jiných databází,

například registru cestovních dokladů, motorových vozidel nebo voličů.

- **Frekvence aktualizace.** Informace o totožnosti skutečného majitele či skutečných majitelů by měly obchodní společnosti mít povinnost předkládat každý rok a při každé změně v určité lhůtě po změně skutečného majitele. Povinnost předkládat informace jednou ročně sama nestačí – vytváří to prostor pro ty, kteří chtějí prát peníze: stačí se stát skutečným vlastníkem okamžitě po lhůtě každoročního přiznání.
- **Pokuty.** Lidé a osoby, které podávají nesprávné informace ve věci skutečného vlastnictví by měly být sankcionovány vysokými pokutami. To (a) odradí ty, kteří uvažují o tom, že by dělali bílého koně zločinecké firmě, a (b) umožňuje orgánům činným v trestním řízení alespoň pokutovat ty, které podezírají ze zastírání trestné činnosti, ale nemají pro to dostatek důkazů.
- **Svěřenecké fondy.** Pokud je součástí struktury obchodní společnosti svěřenecký fond, informace o něm musí být také vykázaný a zveřejněny: totožnost zakladatele, totožnost obmyšleného či obmyšlených a jakýchkoliv osob, které s fondem mohou jakkoliv disponovat.
- **Datum narození.** Rejstřík musí obsahovat dostatečně podrobné informace o skutečných majitelích, podle nichž je lze identifikovat. Nestačí uvést Johna Smithe jako skutečného majitele. Záznam by měl obsahovat také datum narození a státní příslušnost skutečného majitele, jak například Velká Británie vyžaduje u statutárních jednatelů.
- **Kontaktní informace.** Rejstřík musí také obsahovat kontakt na skutečného majitele, například adresu sídla.
- **Informační povinnost.** Obchodní společnost by měla mít ze zákona povinnost zjišťovat totožnost svých skutečných majitelů; skutečný majitel by měl mít ze zákona povinnost informovat obchodní společnost o tom, že je jejím skutečným majitelem.



Závěr

Před několika lety byla transparentnost skutečného vlastnictví otázka, která nikoho nezajímala. Ale v průběhu roku 2013 se jí dostalo velké politické pozornosti a došlo k výraznému reálnému pokroku i k mnoha prohlášením a slibům. Velké světové ekonomiky a jurisdikce, které zřizují hodně obchodních společností, zůstávají nadále pod tlakem otevřít jejich skutečné vlastnictví. Naše studie a výsledný žebříček vycházel z předpokladu, že to, co státy slíbily, to také dodrží. Pozitivně hodnoceny byly také ty, které se zavázaly zvážit možnost veřejně přístupného rejstříku a konzultovat ji. V budoucnu hodláme tuto zprávu o transparentnosti skutečného vlastnictví obchodních společností aktualizovat o nejnovější informace budeme sledovat průběh plnění daných slibů a nefalšovanost konzultačního procesu. Budeme chválit ty země, kde dochází ke zlepšení, a poukazovat na ty, které problém utajeného skutečného vlastnictví obchodních společností neřeší.



Poznámky

^I Deklarace hlav států zemí G20, září 2013, <http://www.g20.org/load/782795034>

^{II} Studie a tiskové zprávy vydané organizací Global Witness, viz <http://www.globalwitness.org/campaigns/corruption/oil-gas-and-mining/secret-sales>

^{III} Stálý výbor amerického Senátu Permanent Subcommittee on Investigations, publikace Keeping Foreign Corruption out of the United States: Four Case Histories, 2010

^{IV} Tax Justice Network, Financial Secrecy Index 2013, <http://www.financialsecrecyindex.com/>

^V V písemné odpovědi Finanční akční skupině Evropská bankovní federace uvedla, že podporuje veřejně přístupné rejstříky informací o skutečném vlastnictví: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/publicconsultation/First%20public%20consultation%20document%20responses%20financial%20sector%20part%202.pdf>

^{VI} Katja Hall, CBI Chief Policy Director, uvedla: „Podnikatelský sektor podporuje vytvoření rejstříku skutečného vlastnictví, který napomůže k větší transparentnosti a sníží výskyt nelegálních finančních aktivit. Skutečným přínosem bude možnost dosledovat skutečné majitele kdekoli na světě. Skutečnost, že se Velká Británie rozhodla koncipovat tento rejstřík jako veřejně přístupný, znamená, že chce jít příkladem ostatním zemím – je to důležitý předpoklad úspěchu a rovných podmínek pro všechny.“ <http://www.cbi.org.uk/media-centre/press-releases/2013/10/cbi-responds-to-pm-announcement-on-beneficial-ownership>

^{VII} Institute of Directors, Enhancing the transparency of UK company ownership and increasing trust in UK business, 16. září 2013, <http://www.iod.com/influencing/policy-papers/corporate-governance/enhancing-the-transparency-of-uk-company-ownership-and-increasing-trust-in-uk-business>

^{VIII} Finanční akční skupina, Mezinárodní standardy Finanční akční skupiny pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu, Doporučení FATF, 2012, http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf. V doporučení 24 se uvádí, že: „Státy by měly zajistit, že budou dostupné dostatečné, přesné a včasné informace o skutečném vlastnictví a způsobu kontroly právnických osob [tj. společností], které budou kompetentní orgány mít možnost v rozumné době získat.“

^{IX} G8 Action Plan Principles: akční plán zemí G8 proti zneužívání obchodních společností a jiných právních uspořádání, 18. červen 2013. 'Akční plán Velké Británie proti zneužívání obchodních společností a jiných právních uspořádání', 18. červen 2013. Projev Davida Camerona na summitu Open Government Partnership v Londýně, 31. říjen 2013, <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-speech-at-open-government-partnership-2013>

^X Projev Pierra Moscoviciho, 11. října 2013., <http://www.cfr.org/france/conversation-pierre-moscovici/p31546>

^{XI} <http://www.tesoro.it/ufficio-stampa/comunicati/2013/>

^{XX} Rozhovory s italskými úředníky, 2013

documenti/Italyxs_Action_Plan_to_enhance_transparency_and_prevent_the_misuse_of_companies_and_trusts_-_Allegato_al_comunicato_nx_97.pdf

^{XIII} <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2013/06/18/united-states-g-8-action-plan-transparency-company-ownership-and-control>

^{XIV} http://www.bundesregierung.de/Content/DE/Statistisches/Breg/G8G20/Anlagen/g8-lough-erne-deutscher-aktionsplan.pdf;jsessionid=5FA57A17530978836EB8F8309522C2E9.s2t2?_blob=publicationFile&v=2

^{XV} http://www.fedsfm.ru/en/international-cooperation/action_plan

^{XVI} <http://pm.gc.ca/eng/media.asp?id=5547>

^{XVII} <http://www.mofa.go.jp/files/000006562.pdf>

^{xviii} Finanční akční skupina, vzájemné hodnocení Singapuru, 2008, <http://www.fatf-gafi.org/topics/mutualevaluations/documents/mutualevaluationofsingapore.html>

^{XIX} Finanční akční skupina, vzájemné hodnocení Hongkongu, 2008, <http://www.fatf-gafi.org/topics/mutualevaluations/documents/mutualevaluationofhongkongchina.html>

^{XX} <http://www.bvi.gov.vg/sites/default/files/Consultation%20Paper%20on%20Beneficial%20Ownership%20Information.pdf>

^{XXI} <http://www.compasscayman.com/caycompass/2013/11/06/Public-to-weigh-in-on-beneficial-ownership-registry/>

^{XXII} <http://www.gov.ai/documents/Anguilla%20Action%20Plan%20To%20Prevent%20Misuse%20Of%20Companies%20And%20Legal%20Arrangements.pdf>

^{XXIII} http://www.tcnewsnow.com/documents/action_plan_to_prevent_misuse_of_legal_persons_and_arrangements.pdf

^{XXIV} <http://www.gov.ms/wp-content/uploads/2012/06/Final-action-plan-on-beneficial-ownership.pdf>

^{XXV} Rozhovory se zástupci Jersey, 2013

^{XXVI} IMF, Jersey: Financial Sector Assessment Program Update, 2009, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2009/cr09280.pdf>

^{XXVII} Karibská finanční akční skupina, vzájemné hodnocení Bermud, 2008, <http://www.fatf-gafi.org/countries/a-c/bermuda/documents/mutualevaluationofbermuda.html>

^{XXVIII} <http://www.royalgazette.com/assets/pdf/RG140491730.pdf>

^{XXIX} <http://www.gov.im/lib/docs/cso/actionplan.pdf>

^{XXX} https://www.gibraltar.gov.gi/images/stories/PDF/finance/GIB_ACTION_PLAN_LEGAL_PERSONS_ARR_3_SEPT_2013.pdf

^{XXXI} <http://www.gov.gg/article/108000/Guernsey-publishes-action-plan-on-beneficial-ownership>



Christian Aid je křesťanská organizace, která hlásá, že se svět potřebuje rychle změnit k lepšímu, aby v něm každý mohl žít plný život bez chudoby.

Naše globální aktivity usilují o systémovou změnu vedoucí k odstranění příčin chudoby, k větší rovnoprávnosti, důstojnosti a svobodě pro všechny bez ohledu na víru či národnost. Cítíme se být součástí širšího hnutí za sociální spravedlnost. Nabízíme akutní, praktickou a účinnou pomoc tam, kde je to nejvíce potřeba. Bojujeme s chudobou i s jejími příčinami.

Christian Aid
35 Lower Marsh
London SE1 7RL

www.christianaid.org.uk



global witness

Global Witness je britská nevládní organizace, která se zabývá úlohou přírodního bohatství v rámci financování ozbrojených konfliktů a korupce na celém světě.

Global Witness
Buchanan House
30 Holborn
London
EC1N 2HS

mail@globalwitness.org

www.globalwitness.org

Odkazy na Global Witness v této zprávě jsou odkazy na Global Witness, společnost s ručením omezeným zapsanou v Anglii (identifikační číslo 2871809).

S podporou Norských fondů přeloženo z originálu:
Company ownership: which places are the most and least transparent?

Překlad: Patricie Klimešová Vlachová

Grafická úprava: FAÚ, MF ČR

Tisk: MF ČR

Images: Christian Aid Design: Wave

